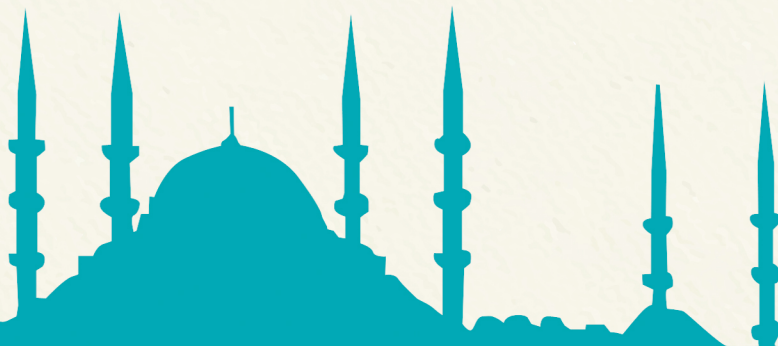
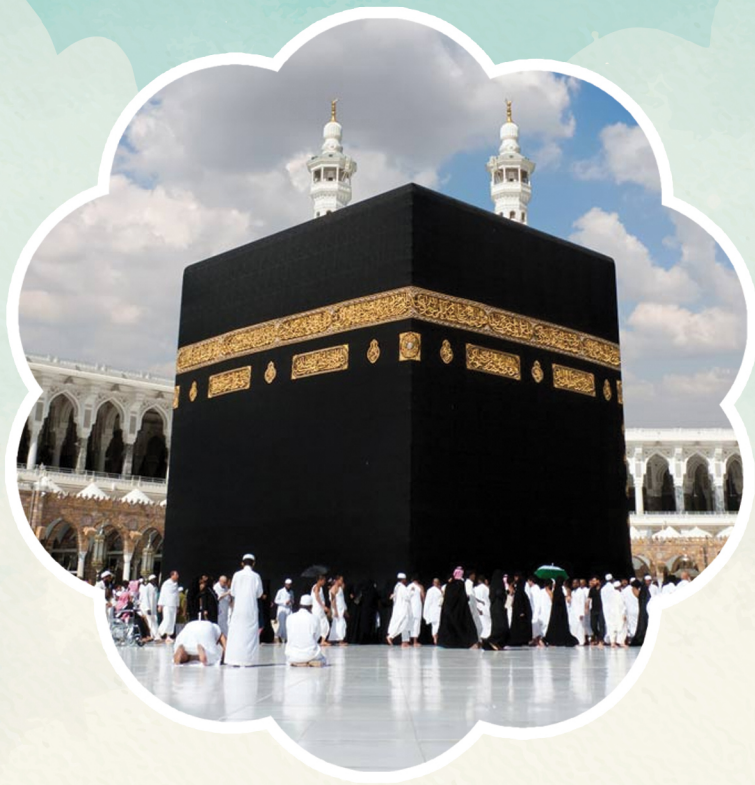

MËSOJ FENË TIME

PËR KLASËN E 7-TË

MËSOJ FENË TIME

PËR KLASËN E 7-TË

Titulli Original:
DİNİMİ ÖĞRENİYORUM İSLAM

Përktheu:
Ilir HOXHA

Redaktor:
Irida HOTI

Përgatitën:
Faruk SALMAN
Nazif YILMAZ
Dr. Recep ÖZDIREK
Dr. Faruk KANGER

Dizajn:
Rasim ŞAKİROĞLU

Vizatimet:
Mehmet SALDAMLİ
Şaban AYDIN
Yasir Buğra ERYILMAZ
Suat KARADAĞ
İbrahim Esat GÜVEN

Botimi I:
2023

PROGRESI BOTIME:
Sheshi "2 Prilli", Rr: Studenti
Shkodër, Shqipëri
Mob: +355 67 340 6182

PARATHËNIE

Falënderimet e pafundme i takojnë Allahut të Madhëruar, i Cili dha nderin dhe lumturinë e të qenit mysliman! Salavatet dhe selamet më të përzemërta i takojnë të Dërguarit të Allahut (a.s.), i cili e jetoi në mënyrën më të bukur këtë fe hyjnore dhe ia mësoi atë njerëzimit! Po ashtu, përshëndesim me selam edhe familjen e tij të nderuar dhe shokët e tij fisnik, të cilët nuk kursyen as pasuritë dhe as jetët e tyre në rrugën e Allahut!

I Dërguari i Allahut (a.s.), ishte mësuesi më i madh që i mësoi njerëzimit fenë Islame. Ndërsa Libri me të cilin mësoi ai, është mrekullia e pashoqe Kurani Fisnik. Profeti ynë (a.s.), edhe e lexoi, edhe e shpjegoi Kuranin. Po ashtu, ai i përjetoi dhe i zbatoi në mënyrën më të bukur parimet, adhurime dhe moralin e Kuranit Fisnik. Pas tij, sahabët, dijetarët dhe njerëzit e devotshëm bënë përpjekje të mëdha për ta jetuar këtë fe dhe për ta përcjellë atë tek brezat pasardhës. Në këtë mënyrë, Islami ka ardhur në ditët tona dorë pas dore dhe zemër pas zemre. Dhe tani, radhën për ta mësuar e kemi ne!

Libri "Mësoj Fenë time", u përgatit për klasat e 7-ta.

Ky libër përbëhet nga katër kapituj kryesorë:

Në kapitullin e parë do të mësojmë për besimin tonë.

Në kapitullin e dytë do të mësojmë adhurimet tona.

Në kapitullin e tretë do të mësojmë një periudhë nga jeta shembullore e Profetit tonë të dashur (a.s.).

Në kapitullin e katërt do të mësojmë edukatën dhe moralin e bukur që do të zotërojë çdo mysliman.

Dëshirojmë që ta mësojmë sa më mirë jetën e të Dërguarit të Allahut (a.s.) dhe të bëhemi prej besimtarëve të dashur të Allahut dhe të Dërguarit të Tij (a.s.).

Shpresojmë që zemra t'u mbushet me besim, jeta me Islam dhe shpirti me mirësi. Melekët qofshin bashkudhëtarët tuaj dhe njerëzit e mirë shokët tuaj! Allahu i Madhëruar ju ndihmoftë dhe ju dhëntë mirësi!

رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ رَبِّ تَمِّمْ بِالْخَيْرِ

O Zoti im! Na e lehtëso dhe mos na e vështirëso punën, o Zoti im, na jep sukses!

PËRMBAJTJA

RRUGA DREJT ALLAHUT FEJA / 9

Tregim: Tahiri dhe Mahiri	10
Njeriu dhe feja.....	15
Ato që përfitojmë nga feja	18
Tregim: Sapuni i papërdorur	22
Feja e vërtetë: Islami	24
Poezi: Feja ime	26
Veçoritë e fesë islame	27
Profeti ynë (a.s.), është shembulli më i mirë për ne.....	30
PYETJE	33

ÇELËSI I PAQES NË KËTË BOTË DHE I XHENETIT NË BOTËN TJETËR BESIMI / 35

Tregim: "Nuk e dija që besoja"	36
Imani (Besimi)	39
Tregim: Ja se si ndryshoi jeta e tij.....	42
Njerëzit nga ana e besimit	45
Çfarë duhet të kemi kujdes në çështjen e besimit?	47
Tregim: Lajmi i mirë i Profetit (a.s.)	49
Ç'duhet të bëjmë për të forcuar besimin tonë?	50
Poezi: Fjala më e shenjtë.....	54
Tregim: Njeriu që dinte të bënte pyetje	57
Ato që përfitojmë prej besimit.....	60
Sinqeriteti i besimit të profetit tonë të dashur	63
Tregim: I huaji me rrobe të bardha	65
Kushtet e besimit	66
PYETJE	67

QËLLIMI I KRIJIMIT TONË ADHURIMI / 71

Tregim: Gostia në Saraj	72
Ç'është adhurimi?	74
Pse adhurojmë?	75
Tregim: Falënderoj Allahun	76
Ç'përfitojmë nga adhurimet?	78
PYETJET	79

OBLIGIMET TONA FETARE DETYRAT DHE PËRGJEGJËSITË E MUKELEFIT / 81

Tregim: Rrugat për në xhennet	82
Përgjegjësitë me të cilat na ngarkon feja	83
Normal juridike fetare	84
Kushtet e Islamit	87
Poezi: Kushtet e Islamit	87
Burri nga Nexhdi	88
PYETJET	89

SIMBOLI I QYTETËRIMIT ISLAM PASTËRTIA / 91

Tregim: Gruaja që pastronte shtëpinë e Allahut	92
Feja Islame dhe pastërtia	94
Poezi: Pastërtia dhe myslimani	95
Llojet e pastërtisë	96
Poezi: pastërtia dhe shëndeti	99
Cila është marrëdhënia ndërmjet pastërtisë dhe adhurimit?	100
Pejgamberi ynë i jepte rëndësi pastërtisë	101
Poezi: Pastërtia	102
PYETJET	103

TRI LLOJET E PASTRIMIT ISLAM

ABDESI, GUSULI, TEJEMUMI / 105

Tregim: Abdesti pastron gjynahet	106
Abdesti	108
Çfarë është abdesti?.....	108
Çfarë nuk mund të bëjmë pa abdest?	108
Si merret abdest?	108
Tregim: Burimi i ftohtë	110
Dobitë e abdestit	112
Cilat janë farzet e abdestit?	113
Cilat janë sunetet e abdestit?	114
Çfarë e prish abdestin?	115
Drita e ymetit Muhamedit (a.s.).....	115
Gusuli	116
Çfarë është gusuli?.....	116
Çfarë nuk mund të bëjmë kur na mungon gusuli?	116
Cilat janë farzet e gusulit?	116
Kur duhet të marrim gusul?	117
Si merret gusuli?	117
Dobitë e gusulit	118
Çfarë nuk është e pëlqyeshme të bëhet gjatë marrjes së gusulit?	118
Sunetet e gusulit.....	119
Tregim: Forca e ujit.....	119
Tejemumi	123
Çfarë është tejemumi?	123
Kur merret tejemumi?.....	123
Si merret tejemumi?	123
Cilat janë farzet e tejemumit?	124
Tregim: Shpella Çoraktepe	124
PYETJET	128

JETA E PROFETIT (A.S.) / 131

JETA E TË DËRGUARIT TË ALLAHUT (A.S.), PARA SE T'I JEPEJ PROFETËSIA	132
Arabia dhe Meka para Islamit.....	132
a) Qabja	133
b) Ngjarja e elefantit: sulmi i Qabes nga Ebreheja (viti 571).....	133
1- FËMIJËRIA E PROFETIT (sal-lallahu alejhi ue's-sel-lem)	136
a) Lindja	136
b) Prejardhja fisnike	136
c) Dorëzimi tek nëna e qumështit	136
d) Udhëtimi për në Medine	137
2. RINIA DHE MARTESA E PROFETIT (a.s.)	138
a) Udhëtimi në Sham	138
b) Pjesëmarrja në shoqërinë Hilfu'l Fudul	139
c) Angazhimi me tregti	140
d) Martesa me Hadixhen	141
e) Arbitrimi në çështjen e Qabes (viti 605)	142
3. ARDHJA E PROFETËSISË DHE THIRRJA NË ISLAM	143
a) Shpallja e parë dhe profetësia (viti 610).....	143
Tregim: NUK E HARROJ KURRË	145
b) Thirrja në Islam e të afërmeve (vitet 613-614)	146
c) Portreti i Profetit tonë (a.s.)	147
FILLON PERSEKUTIMI I IDHUJTARËVE NDAJ BESIMTARËVE	148
a) Talljet dhe ofendimet	148
b) Periudha e torturave	149
Tregim: ZEMRA E NDJESHME	150
RRUGËZGJIDHJA:EMIGRIMI NË ETIOPI	152
Tregim: TË GJITHA KRIJESAT E NJIHNIN	154
HAMZAI DHE OMERI PRANOJNË ISLAMIN.....	155
Tregim: DY XHAXHALLARË	157
VENDIMI I TURPSHËM I IDHUJTARËVE PËR BOJKOT	158

a) Tablo të hidhura	159
b. Ndihma e Allahut dhe përfundimi i bojkotit	159
PYETJE	161

ETIKA DHE RREGULLAT QË E ZBUKUROJNË MYSLIMANIN EDUKATA ISLAME / 167

Tregim: Nuk mundi ta shohë në fytyrë!	168
1. Normat e edukatës islame dhe rregullat e mirësjelljes	170
2. Pastrimi i trupit	171
Si ta ruajmë pastërtinë e trupit?	172
Tregim: KUR TË DALIM PARA ZOTIT... ..	174
3. Etika e tualetit	175
Çfarë duhet të bëjmë kujdes në tualet?	176
Si bëhet pastrimi pas kryerjes së nevojës?	177
4. Etika e banjës.....	178
Çfarë duhet të bëjmë kujdes gjatë pastrimit në banjë?	179

RRUGA DREJT ALLAHUT

FEJA

- ✻ *Përkufizimi i fesë*
- ✻ *Ata që përfitojnë nga feja*
- ✻ *Veçoritë e fesë Islame*
- ✻ *Shembulli i Profetit (a.s.)*

TAHIRI DHE MAHIRI

Rrëzë një vullkani ndodhej një qytezë e bukur. Në këtë qytezë jetonin dy vëllezër të quajtur Tahir dhe Mahir. Ishte pëhapur lajmi që njerëzit e ditur kishin thënë se vullkani do të shpërthente së shpejti, duke shkatërruar kështu edhe qytezën e bukur.

Tahiri besonte se ekzistonte një qytet që nuk shkatërrohej kurrë. Ndërsa Mahiri nuk dëshironte të jetonte në një qytet të shkatërruar. Për këtë arsye, të dy vëllezërit vendosën ta braktisnin qytezën e tyre. Një mëngjes, dolën herët dhe u nisën për udhëtim. Pas një periudhe jo të gjatë kohore, u gjendën përballë dy rrugëve të ndryshme. Në

vendin ku ndaheshin rrugët takuan një njeri të mençur dhe e pyetën se cila prej rrugëve ishte më e mira.

Njeriu i mençur iu përgjigj kështu:

“Rruga në të djathtë të çon në një qytet të mrekullueshëm. Mirëpo në këtë rrugë ka shumë tabela rrugore dhe përgjatë saj duhen zbatuar një sërë rregullash, të cilat ju kushtëzojnë t’u bindeni urdhrave që ju jepen dhe ndalesave që ju bëhen. Duhet të mbani pastër vendet nëpër të cilat kaloni dhe duhet të silleni mirë me njerëzit dhe gjallesat e tjera me të cilët takoheni. Duhet të ushqeheni vetëm me gjërat që ju lejohen. Nuk duhet të harroni kurrë se kjo rrugë dhe të gjitha kthesat që ndodhen në të, e kanë një pronar i cili i ka caktuar të gjitha këto rregulla që ju thashë. Nëse i respektoni, do të shpëtoni prej të gjitha rreziqeve që ju kanosen dhe do të arrini në një qytet aq të bukur, sa ju nuk mund ta imagjinoni....

Në rrugën në të majtë nuk ka as rregulla dhe as ligje. Jeni të lirë të silleni e të veproni si të doni. Mirëpo në atë rrugë, gjenden kalime shumë të rrezikshme. Në çdo moment mund t’ju sulmojnë banditët ose kafshët e egra të cilat mund t’ju dëmtojnë juve dhe pasurinë tuaj.”

Pas këtyre fjalëve të njeriut të mençur, Tahiri dhe Mahiri filluan të mendoheshin gjatë e të përhumur. Tahiri vendosi të shkonte nga rruga në të djathtë, me qëllim që të mbronte jetën dhe pasurinë e tij dhe gjithashtu të mësonte se si do të mundte t’u shpëtonte rreziqeve. Kështu që, duke bërë një udhëtim të sigurtë do të arrinte shëndosh e mirë në vendin për ku ishte nisur. Ndërsa Mahiri nuk donte rregulla, por dëshironte të vepronte i lirë dhe sipas qejfit të tij. Ç’janë këto rregulla

në udhëtim?!, mendonte ai me vete. Sipas tij, lumturia e vërtetë qëndronte në veprimet e lirshme pa kushtëzime e rregulla. Nëse përballemi me banditë ose kafshë të egra, shpëtojmë duke u larguar me vrap! -thoshte ai. Me këtë mënyrë të arsyetuar këmbëngulte që të dy të shkonin në rrugën në të majtë. Tahiri i tha se zgjedhja që po bënte ishte e gabuar dhe se në rrugën që do të ndiqte nuk do të përfundonte mirë. I tha gjithashtu se rregullat që do të zbatoheshin në rrugën në të djathtë nuk ishin për gjë tjetër përveçse sigurimi i një udhëtimi të sigurtë dhe se lumturia e vërtetë qëndronte pikërisht pas një udhëtimi me disiplinë dhe rregulla. Por megjithëse u përpoq që t’ia mbushte mendjen vëllait të tij, ai nuk e dëgjoi dhe më në fund u ndanë në rrugë të ndryshme.

Mahiri filloi udhëtimin e tij me gjithë gëzimin që i jepte kjo rrugë pa rregulla dhe ligje. Gëzohej se kishte mundësi të vepronte si të donte dhe vazhdonte udhëtimin duke kaluar nëpër përrenj, fusha dhe kodra. Hante çdo gjë që i dilte përpara dhe nuk shqetësohej fare për dëmin që mund t’i shkaktonte natyrës.

Kur po kalonte në një fushë të gjerë, papritur dëgjoi një zë. Kur ç’të shihte!!! Një luan i madh që doli nga një kaçube po vërsulej drejt tij. Mahiri i hutuar, nuk dinte se ku të futej dhe filloi të vraponte. Pasi vrapoi për disa metra, vuri re disa puse të mëdha. Para se ta kapte luani, ai iu afrua njërit prej puseve dhe u hodh brenda gjithë frikë.

Pusi ishte aq i madh, saqë në muret e tij kishin mbirë pemë. Kur Mahiri po binte, u kap në njëren prej këtyre pemëve dhe duke u gëzuar se i shpëtoi luanit, për një moment i mbylli sytë dhe mori frymë thellë. Mirëpo gëzimi nuk zgjati shumë. Pamja që po shihte ishte e

tmerrshme: poshtë tij qëndronte një kuçedër, ndërsa sipër, në grykën e pusit qëndronte luani. Degën e pemës ku po mbahej po e brenin dy minj, njëri i bardhë dhe tjetri i zi. Pema ku ishte kapur ishte shumë e çuditshme. Në të kishte çdo lloj fruti, prandaj Mahirit iu hap oreksi dhe i shkonte goja lëng teksa shih-te gjithë ato fruta.

Megjithëse po kalonte të tillë vështirësi, Mahiri e harroi atë që i ndodhi dhe filloi të sillej edhe aty si në rrugë, në mënyrë të pakujdes-shme. Ai filloi të hante nga çdo lloj fruti që kishte në atë pemë, pa me-nduar fare se mund të ishin të dëm-shme për të. Frutat po i shijonin aq

shumë, sa harroi fare

rrezikun ku

ndodhej

dhe po ndihej i gëzuar.

Por në të vërtetë, në çdo anë ishte i rrethuar nga rreziqe të shumta dhe e priste një fund i frik-shëm. Nëse dilte nga pusi, jashtë ndodhej luani, nëse zbriste poshtë ndodhej ku-çedra, por edhe dega e pemës ku po mbahej nuk do të duronte shumë dhe do të thyhej nga të brejturat e minjve...

Ç'të bënte?! Si të shpëtonte prej kësaj gjendjeje ku ndodhej? A mund ta arrinte lumturinë duke vepruar me pakujdesi, duke ngrënë çdo gjë që i dilte përpara? A do të ishte e mundur që të shpëtonte prej kësaj gjendjeje, përderisa ai ishte duke thyer të gjitha rregullat duke u sjellë si i donte qejfi?

Tani, ta lëmë Mahirin dhe të shkojmë e të shohim gjendjen e Tahirit. Ç'bëri vallë ai? A mundi të arrijë në vendin ku donte të shkonte?

Tahiri, duke besuar se do të ishte më i sigurt, po të ndiqte rrugën me rregulla, zgjodhi rrugën në të djathtë. Ai mendonte se liria e pakufishme nuk mund të ekzistonte. E dinte mirë se, ata që jetojnë pa rregulla dhe pa disiplinë, në fund do të dëmtojnë veten, por edhe të tjerët.

Duke bërë zgjedhjen më të mirë të jetës së tij, Tahiri i zbatoi me përpikmëri të gjitha rregullat e rrugës. Çdo herë i lexonte me kujdes tabelat rrugore dhe u përmbahej me përpikëri të gjitha rregullave. Ai mësoi shumë mirë se si t'u shpëtonte rreziqeve me të cilat mund të përballej.

Më në fund, rruga e Tahirit përfundoi në një fushë të gjerë. Tahiri vuri re nga larg një luan që po vërsulej drejt tij. Mirëpo nuk u rrëmbye nga frika si i vëllai. Ai e dinte shumë mirë se ky vend kishte pronarin e vet dhe ky luan duhej të ishte nën urdhrat e tij. Nëse do të kërkonte ndihmë prej tij, do të shpëtonte. Mirëpo më parë duhej të merrte masat, prandaj u largua për të shpëtuar nga luani dhe shkoi e u fut në një nga ato pusët e mëdha ku kishte edhe pemë. Kur u fut në pus u kap fort pas një peme në të cilën ndodheshin dy minj që po brenin degët e saj. Lart kishte luanin dhe poshtë kishin kuçedrën, por Tahiri e dinte mirë se ç'duhej të bënte në këto raste rreziku. Kjo ishte një sprovë që duhej ta kalonin të gjithë ata që duan të shkojnë në qytetin e mrekullueshëm për të cilin u foli njeriu i mençur.

Tahiri e kuptoi se pronari i fushës, i luanit dhe i pusit po e sprovonte atë. Ai duhej të tregonte kujdes ashtu siç tregoi gjatë rrugës. E

dinte mirë se frutat që ndodheshin në këtë pemë ishin shembuj të bukur të vendit ku dëshironte të shkonte, por disa prej tyre ishin të dëmshme dhe të vinin në gjumë. Prandaj ngrënia e tyre ishte e ndaluar, ngaqë po t'i haje do të të zinte gjumi dhe do të bije nga pema drejt e në gojën e kuçedrës. Kështu që Tahiri duhej të hante vetëm frutat e mira, me qëllim që të merrte fuqi. Të gjitha këto i kishte mësuar kur lexoi një tabelë në rrugën para se të hynte në pus. Në tabelë shpjegoheshin qartë cilësitë e pemës dhe thuhej se në të kishte një tunel që të lidhte me qytetin e mrekullueshëm. Pra ajo që duhej të bënte Tahiri, që të shpëtonte nga rreziqet në të cilat ndodhej dhe të dilte nga pusi, ishte gjetja e tunelit dhe pastaj t'i lutej pronarit të atij vendi:

“O mbreti i këtyre vendeve! Unë i zbatova të gjitha rregullat dhe urdhërat që ti kish vendosur. U mundova të ecja në rrugë të drejtë. Qëndrova larg gjërave të ndaluara dhe veprimeve të këqija. Tani kam nevojë për ndihmën tënde. Unë kam besim dhe kërkoj strehim tek ti.”

Kjo lutje e mbushte Tahirin me shpresë dhe e bënte të ndihej më i fuqishëm. Si shpërblim i veprimeve, sjelljeve dhe i lutjeve që bëri, Tahiri e gjeti tunelin dhe arriti tek dera e daljes që dukej si një kuçedër. E hapi derën dhe pa se para tij qëndronte një qytet i mrekullueshëm, i cili as që mund të krahasohej me atë të mëparshmin.

Në përfundim, Tahiri arriti të fitonte këtë mirësi të madhe duke zbatuar rregullat e pronarit të atij vendi dhe duke iu lutur atij. Tashmë ai jeton i lumtur dhe i qetë në këtë qytet të mrekullueshëm.

ÇFARË TREGOJNË SIMBOLET E KËTIJ TREGIMI?

Në këtë tregim është paraqitur jeta e njeriut me anë të disa simboleve. Tani le të shohim shpjegimin e tyre:

Tahiri: Simbolizon myslimanët e mirë dhe të sinqertë të cilët bëjnë gjithmonë vepra të mira, besojnë tek Zoti i tyre dhe i zbatojnë të gjitha rregullat që Ai ka caktuar për mbarë njerëzit.

Mahiri: Simbolizon njerëzit mohues dhe kryeneçë që nuk i zbatojnë rregullat dhe urdhrat e Allahut dhe veprojnë vetëm sipas dëshirave të veta.

Rruga e djathtë: Simbolizon rrugën e mbushur me besim, në të cilën gjenden rregullat që ka caktuar Allahu, e të cilat duhet t'i zbatojë çdo besimtar. Simbolizon rrugën që këshillon Kurani, e cila na mundëson të fitojmë pëlqimin e Allahut. Kjo rrugë është Islami.

Rruga e majtë: Simbolizon rrugën të cilën nuk e pëlqen Allahu. Është rruga e mohimit dhe kryeneçësisë në të cilën shoqëruet është shejtani. Kjo është mënyra e jetesës jo sipas Islamit dhe me të cilën Allahu nuk është i kënaqur.

Fusha e gjerë: Simbolizon botën në të cilën jetojmë.

Pema: Simbolizon jetën e çdo njeriu. Ajo është vetë jeta.

Miu i bardh dhe i zi: Miu i bardh simbolizon ditën ndërsa i ziu natën. Këta e brejnë jetën e njeriut ngadalë dhe vazhdimisht.

Luani: Simbolizon vdekjen, e cila e ndan njeriun nga jeta dhe nga të mirat e kësaj bote.

Kuçedra: Simbolizon varrin, i cili është edhe dera për në botën tjetër. Për besimtarët e mirë që ecin në rrugën që tregon Kurani, kjo derë të çon në xhenetin e Allahut. Ky është fillimi i shpëtimit dhe arritjes së lumturisë. Ndërsa për ata që nuk besojnë Allahun dhe botën tjetër, është një vend i ngushtë dhe shumë i frikshëm.

Frutat e pemës: Simbolizojnë të mirat e kësaj bote. Këto janë shembuj të të mirave që ndodhen edhe në botën tjetër. Por për ata që merren vetëm me të mirat që gjenden këtu dhe harrojnë të mirat e botës tjetër, këto fruta janë të dëmshme. Ndërsa ata që përfitojnë nga të mirat e Allahut në këtë botë në mënyrë të drejtë dhe ecin në rrugën e Tij, në xhenet do t'u jepen të mira të pafundme.

Kuptimi i frutave të ndryshme në një pemë: Kjo tregon fuqinë dhe urtësinë e Allahut të Madhëruar, i cili nga e njëjta tokë nxjerr me mijëra lloje bimësh për njeriun.

Kush sillet si Tahiri dhe jeton si besimtar duke i zbatuar rregullat e Islamit, do të arrijë lumturinë e pafundme në xhenetin e Allahut.

Kush sillet si Mahiri dhe jeton në kundërshtim me rregullat e Islamit, do ta humbë lumturinë e të fituarit të xhenetit dhe do të hyjë në xehenem.

FEJA DHE NJERIU

Njeriu është një qenie që përbëhet prej trupit dhe shpirtit. Trupi ynë simbolizon anën materiale, ndërsa shpirti simbolizon atë jomateriale. Lidhja midis tyre i ngjan lidhjes së llambës me elektricitetin. Ne nuk mund ta shohim elektricitetin, por kur ndezim llambën, vëmë re se ai ekziston. Ashtu sikurse llamba nuk ndizet pa elektricitet, ashtu edhe njeriu nuk mund të kuptohet dot pa shpirtin.

Ashtu sikur trupi, edhe shpirti ynë ka nevojat e veta. Trupi ynë ndjen uri, etje, të ftohtë, të nxehtë etj; pra do të thotë se trupi ynë ka nevojë për ushqim, ujë, ngrohësi, freski etj. Ndërsa shpirti, ndien gëzim, mërzë, lumturi dhe zemërim që do të thotë se, shpirti ynë ka nevojë për lumturi dhe qetësim shumanësh.

Trupi dhe shpirti, edhe përbërjen edhe ushqimin e kanë shumë të ndryshme nga njëri-tjetri. Trupi ynë, i krijuar prej dheu, ka nevojë për gjëra materiale, ndërsa shpirti ka nevojë për besimin tek Allahu, për adhurimet, lutjet, mirësinë, mëshirën dhe butësinë. Vetëm me anë të këtyre gjërave mund ta gjejmë lumturinë dhe qetësinë për të cilën ka aq nevojë shpirti ynë.

Trupin dhe shpirtin i kemi amanet nga Allahu i Madhëruar. Zoti ynë, ashtu sikurse dëshiron që ta ruajmë shëndetin e trupit, po ashtu dëshiron që ta ruajmë edhe shpirtin tonë duke e ushqyer me mirësi dhe duke e mbrojtur nga e keqja. Dhe kjo arrihet vetëm me anë të besimit.

Trupi ynë është si një makinë, ndërsa shpirti, shoferi i saj. Nëse e mbushim makinën me naftë, a mund të themi se është ngopur edhe shoferi? Sigurisht që kjo nuk ka kuptim. Sepse ne e dimë mirë se makina ka nevojë për naftë, ndërsa shoferi për ushqim. Pra, a nuk është e gabuar të mendojmë se duke i dhënë ushqim trupit të njeriut, të presim që edhe shpirti të ngopet?

Allahu, Krijuesi i gjithçkaje:

Allahu i Madhëruar e ka krijuar universin në të cilin jetojmë me një rregull të përsosur. Ai e ka pajisur botën tonë me male, lugina, pyje, fusha, lumenj dhe dete. Universin e ka krijuar brenda një rregulli dhe ekuilibri marramendës. Ky rregull vazhdon prej miliarda vitesh pa u prishur. Dielli, çdo mëngjes lind nga lindja dhe në mbrëmje perëndon nga perëndimi. Ndërsa stinët ndjekin gjithmonë njëra-tjetrën, pa e ngatërruar asnjëherë radhën.

Të gjitha gjallesat në këtë univers, veprojnë sipas rregullit dhe ligjeve që ka caktuar Zoti i gjithësisë dhe i kryejnë me sukses të gjitha detyrat që u janë ngarkuar. Fara që bie në tokë, bëhet filiz, rritet dhe shërben për nevojat e njerëzve dhe të kafshëve. Edhe kafshët në lindjen dhe rritjen e tyre veprojnë sipas qëllimit të krijimit të tyre. Shkurtimisht, i gjithë universi vazhdon rrjedhën e tij brenda një ekuilibri të përsosur.

I gjithë universi është krijuar për t'i shërbyer njeriut. Pallati madhështor i kësaj bote është pajisur me të gjitha të mirat, vetëm për të përmbushur këtë qëllim. Vallë, po njeriu të cilit i janë dhënë kaq shumë të mira, përse është krijuar? Cila është detyra e tij në këtë botë?

Mendja: Mirësia më e madhe që na është dhënë për të gjetur Krijuesin tonë dhe rrugën e drejtë.

Njeriu është shumë i ndryshëm nga krijesat e tjera që gjenden në univers. Ky ndryshim qëndron në faktin se ai mund të mendojë, atij i është dhënë mendja. Për këtë arsye

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Me të vërtetë në krijimin e qiejve dhe të Tokës, në ndryshim e natës dhe të ditës; në anijet që lundrojnë nëpër det për t’u sjellë dobi njerëzve; në ujërat që zbret Allahu prej qiellit, me të cilat i ngjallë tokat e vdekura nëpër të cilën ka shpërndarë gjithfarë lloj kafshësh; në ndryshimin e erërave dhe reve të nënshtuara mes qiellit e Tokës, ka argumente për të gjithë ata që mendojnë.”

Surja el-Bekare, ajeti 164

i është dhënë edhe liria e zgjedhjes së besimit dhe të veprimeve. Pra, njeriu duke përdorur mendjen, mundet të bëjë zgjedhjen më të bukur e më të drejtë të çdo situatë me të cilën përballet në jetë. Kjo është edhe arsyeja pse njeriu është përgjegjës për veprimet e tij.

Profetët: Ljmëruetit tanë për ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut.

Zoti ynë i Madhërishëm, përveç se na ka dhënë mendjen, ka dërguar edhe pro-

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne e kemi krijuar njeriun për ta provuar dhe e bëmë atë që të dëgjojë dhe të shohë. Ne i treguam atij rrugën. Ai ose do të jetë mirënjohës, ose mosmirënjohës.”

Surja el-Insan, ajeti 2-3

fetë për ne. Profetët i kanë udhëzuar njerëzit që të gjejnë rrugën e drejtë. Njeriu i parë, Ademi (a.s.), është njëkohësisht edhe profeti i parë. Ata që përdorin mendjen dhe pranojnë udhëzimin e profetëve, besojnë në ekzistencën e Allahut dhe njeshmërinë e Tij. Megjithatë, gjatë gjithë historisë njerëzore, ka pasur njerëz që nuk e kanë përdorur mendjen ashtu siç duhet dhe nuk e kanë pranuar udhëzimin e profetëve. Këta njerëz, duke adhuruar në vend të Allahut gjallesat e natyrës, si kafshët, shpendët, madje edhe drurët dhe gurët etj., kanë dalë nga rruga e drejtë.

Feja: Ajo që na ndihmon të sigurojmë lumturinë e botës tjetër.

Allahu i Madhëruar ka krijuar universin duke e vënë në shërbim të njeriut. Në dallim me krijesat e tjera, njeriut i ka dhënë besimin dhe lirinë e zgjedhjes në veprimet e tij. Pra, njeriu është krijuar në atë mënyrë që mund të bëjë edhe mirë, edhe keq.

Zoti ynë, i Cili zotëron mëshirë të pafundme, megjithëse i ka falur njeriut mirësi të shumta, nuk e ka lënë atë pa ndihmë në lidhje me lirinë e zgjedhjes. Ai i ka falur njeriut mendjen, me qëllim që të bëjë zgjedhjen e duhur. Përveç kësaj, ka dërguar edhe profetë për t'iu gjendur njeriut. Ka caktuar ligje që do t'i udhëheqin njerëzit në punë të mira, do t'i ndalojnë nga e keqja dhe do t'u sigurojnë lumturinë. Pra, lumturia e njeriut është e fshehur pikërisht në këto ligje dhe këshilla hyjnore. **Nëse njeriu i mëson dhe i vepron këto**, do të ruajë ekuilibrin e jetës dhe do të arrijë lumturinë edhe në këtë botë, edhe në tjetrën. Ja pra, këto ligje dhe këshilla që i ka dërguar Allahu me qëllim që të sigurojë lumturinë e njeriut në të dy botët, përbëjnë atë që quhet **fe**.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne kemi dërguar profetë, që të përgëzojnë (mëshirën tonë) dhe të paralajmërojnë (dënimin tonë)....”

Surja en-Nisa, ajeti 165

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Drejtohu me përkushtim në fenë e pastër monoteiste, natyrën fillestare, në të cilën Allahu i ka krijuar njerëzit...”

Surja er-Rrum, ajeti 30

ATO QË PËRFITOJMË NGA FEJA

FEJA

✿ Na shpëton prej të qenët pa qëllime dhe të padobishëm.

✿ I përgjigjet pyetjeve tona rreth krijimit, vdekjes dhe jetës pas vdekjes.

✿ Na mëson si të adhurojmë Allahun e Madhëruar.

✿ Rregullon lidhjet tona me universin dhe krijesat e tjera.

✿ Na bën njerëz të moralshëm.

✿ Na tregon rrugën e lumturisë edhe të kësaj bote, edhe të botës tjetër.

Ashtu si nuk e ka krijuar asgjë kot, po ashtu Allahu i Madhëruar nuk i ka lënë pasivë njerëzit. Ai dërgoi fenë që do të na mësojë qëllimin e krijimit tonë dhe se si duhet të veprojmë në këtë botë. Sipas fesë sonë, qëllimi kryesor i krijimit është adhurimi dhe bindja ndaj Allahut të Madhëruar. Nëse jetojmë sipas këtij qëllimi, atëherë jeta jonë do të marrë kuptimin e saj të vërtetë. Të dimë se ardhja jonë në këtë botë e ka një qëllim, na shpëton nga të qenët pa qëllime

Allahu i Madhëruar urdhëron e thotë:

“Vallë, a mendon njeriu se do të mbetet pa obligime (pa përgjegjësi)?”

Sure el-Kijame, ajeti 36

dhe të padobishëm. **Feja mbush zbrazëtinë shpirtërore në zemrat tona.**

- ❁ Kush jam unë ?
- ❁ Pse kam ardhur në këtë botë?
- ❁ Çdo bëhet me mua pasi të vdes?

Secili prej nesh i bën të paktën njëherë në jetë këto pyetje. Si qenie që mendojmë, ne dëshirojmë të kuptojmë më mirë pozicionin tonë në univers. Mirëpo, ashtu si aftësitë e tjera, edhe mendja jonë është e kufizuar për të na ndihmuar në gjetjen e përgjigjeve të këtyre pyetjeve. Përgjigjet e vërteta i di vetëm Allahu, Ai që na ka krijuar neve dhe çdo gjë tjetër.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Ai ka krijuar jetën dhe vdekjen për t’ju provuar se cili prej jush punon më mirë...”

Surja el-Mulk, ajeti 2

Kështu që, **pyetjeve tona rreth krijimit, vdekjes dhe jetës pas vdekjes, mund t’u përgjigjet vetëm feja e pastër e dërguar prej Tij.**

Me aftësinë e mendjes sonë mund të gjejmë se Allahu ekziston dhe se është Një i Vetëm . Duke menduar mbi të gjitha mirësitë që na ka dhënë, mund të arrijmë në përfundimin se duhet të falenderojmë Dhuruesin e gjithë këtyre të mirave. Mirëpo, ne nuk mund ta dimë me logjikë si ta falenderojmë në mënyrën më të bukur Zotin tonë dhe si ta adhurojmë Atë. Vetëm feja është ajo që **na e mëson si ta adhurojmë Allahun e Madhëruar.** Allahu i di më mirë adhurimet që tregojnë dashuri, respekt dhe bindje ndaj Tij. Ai e di se në ç’kohë dhe se si duhet

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Ata janë urdhëruar që t’i luten vetëm Allahut, që si besimtarë të vërtetë, të predikojnë fenë, të falin namaz dhe të japin zekatin. Kjo është feja e drejtë.”

Surja el-Bejjine, ajeti 5

të kryhen këto adhurime. Dhe Ai ka zgjedhur fenë islame për udhëzimin tonë.

Ne nuk jemi të vetmet qenie që ekzistojmë në këtë univers. Bota në të cilën jetojmë ndahet në njerëz dhe gjallesat të tjera. Si rredhojë, sjelljet tona, me vetëdije apo pa vetëdije qofshin, ndikojnë edhe tek krijesat e tjera, të gjalla dhe jo të gjalla. Këto sjellje duhet të rregullohen, në mënyrë që të jenë të dobishme për njerëzit dhe gjithçka që i rrethon. Feja na tregon mënyrën më të bukur të jetesës, duke na mësuar të mirën dhe të keqen, të drejtën dhe të shtrembërën. Ajo na mëson të tregohemi të drejtë dhe të çiltër ndaj njerëzve të tjerë, të sillemi mirë me kafshët, të ruajmë bimët dhe gjithçka që na rrethon, shkurtimisht, të respek-

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Zoti, me të vërtetë, urdhëron që të veprohet me drejtësi, mirësi dhe t’u ndihmohet të afërmve, si dhe ndalon imoralitetin, veprat e shëmtuara dhe dhunën. Ai ju këshillon që të pranoni këshillat.”

Surja en-Nahl, ajeti 90

tojmë të drejtat e çdo gjëje. **Pra, feja rregullon lidhjen tonë me njerëzit dhe me qeniet e tjera në univers.**

Feja na mëson se jemi nën kontrollin dhe shikimin e Allahut të Madhëruar, gjithmonë dhe në çdo vend. Ajo na mëson se, edhe sikur të mos na shikojë njeri, Allahu na shikon gjithmonë dhe për çdo gjë do të japim llogari në botën tjetër. Ky kontroll shpirtëror na kaplon zemrat dhe mendjet. Ai na bën që të qëndrojmë larg veprave të këqia dhe **të jemi me moral.**

Allahu i Madhëruar thotë :

Lukmani e këshillonte kështu djalin e tij :

“O djalë im, nëse vepra e punuar është e rëndë qoftë sa një kokërr mëlmesë dhe e fshehur nën shkëmb, në qiej ose në tokë, Allahu do ta nxjerrë në shesh atë. Me të vërtetë, Allahu është i butë dhe njohësi i të gjitha fshehtësive.”

Surja el-Lukman, ajeti 16

Qofshin të pasur apo të varfër, njerëzit ndjejnë një lloj boshllëku dhe shqetësimi në botën e tyre të brendshme. Shumica e tyre, për të mbushur këtë boshllëk, i drejtohen alkoolit, drogës dhe veseve të ngjashme me këto, të cilat janë të gabuara dhe të dëmshme për shëndetin trupor dhe jo vetëm. Duke u gënjyer me shpresën se lumturia fshihet në argëtime të tilla, harrojnë në lidhjet me Allahun dhe harrojnë se një ditë do të vdesin dhe do të japin llogari për veprimet e tyre në botën tjetër. Mirëpo, kur bien në mendime dhe u kujtohet vdekja, u shuhen të gjitha ëndrrat e lumturisë së gënjeshtërt që kishin formuluar më parë në mendjet e tyre. Për njeriun, e rëndësishme është të gjejë

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Disa nga njerëzit thonë: “Zoti ynë, na jep të mira në këtë jetë dhe në jetën tjetër! Na ruaj nga dënimi i zjarrit!”

Surja el-Bekare, ajeti 201

rrugën drejt lumturisë së vërtetë. Ja pra, feja është mjeti më i përsosur që na e tregon këtë rrugë. Feja bën lidhjen midis Allahut dhe njeriut. Ajo na kujton se vdekja nuk është fundi, por fillimi i një jete të re. Fut në zemrat tona dashurinë për Allahun dhe na mëson që ta shohim universin nga dritarja e kësaj dashurie. **Ajo na tregon rrugën e lumturisë në këtë botë dhe në botën tjetër.**

SAPUNI I PAPËRDORUR

Një ditë Hoxhë Hasani, i cili kishte fituar respektin e të gjithëve në qytezën e vogël ku jetonte, pasi kishte falur namazin e ikindisë në xhaminë e qendrës, ecte rrugës ngadalë e me hapa të rëndë për të shkuar tek ndërtesa

e myftinisë. Bashkia e qytezës kishte vendosur të shtronte me pllaka rrugën e pazarit. Prandaj, asfalti në mes të pazarit ishte prishur dhe vendi ishte kthyer në shesh ndërtimi. Tregtarët gëzoheshin se pas disa ditësh pazari do të ishte

edhe më i bukur se më parë. Por shiu që filloi i mërzhiti të gjithë, ngaqë vendi u mbush me baltë dhe ujë.

Hoxhë Hasani ecte mbi mermerin përpara dyqaneve dhe, detyrimisht, në mbarim të merit, rruga zbriste në baltë. Nga një anë ecte me kujdes që të mos përlyhej me baltë dhe nga ana tjetër përshëndetej me tregëtarët dhe i pyeste për hallet dhe shëndetin.

Kur po kalonte nga dyqani i elektrikistit, usta Nexhipi e ftoi brenda në dyqan.

- Urdhëroni hoxhë, ejani pini një çaj! Sa bukur folët sot në namazin e xhumasë! Njerëzit vetëm duke u kapur pas fesë mund të shpëtojnë.... Plus që kam edhe nja dy-tre gjëra për t'ju pyetur. Nëse nuk nxitoni, ejani urdhëroni brenda, ju lutem!

- Kam pak punë në myftini, por nuk e kam me nxitim. Po e pimë një çaj bashkë, ndërkohë që bisedojmë.

Qazimi, shitësi i sapunëve, i cili ishte edhe komshiu i usta Nexhipit, nuk shkonte në xhami dhe nuk falte namaz, por me të dëgjuar zërin e hoxhës erdhi menjëherë në dyqan. Në momentin që usta Nexhipi po porosiste çajin, Qazimi nisi bisedën:

- Hoxhë i nderuar, ju thoni se feja u sjell njerëzve lumturi dhe qetësi. Mirëpo, megjithëse ka kaluar shumë kohë, bota përsëri është e mbushur me njerëz të këqinj.

Hoxhë Hasani i tha:

- Ke hyrë në një temë të vështirë dhe të thellë mor bir...

E pa me bisht të syrit shitësin e sapunëve dhe, duke i treguar një burrë që po kalonte përpara tyre me rroba të ndotura dhe me baltë, i tha i sigurt në vetvete:

- “Kjo botë ka qindra vjet që është njohur me sapunin dhe thuhet se sapuni i pastron gjërat e pista dhe të ndotura. Mirëpo, bota është akoma shumë e pisët dhe ka ende shumë njerëz që ndoten me këto papastërti, apo s’është kështu?

Shitësi i sapunëve menjëherë filloi të kundërshtonte, duke i thënë:

- Ashtu është, por sapuni bën dobi atëherë kur përdoret. Ç’të bëjë sapuni, nëse një njeri e zhyt veten në baltë?!

Hoxha mendoi se i erdhi momenti i duhur për të ndërhyrë dhe për t’i dhënë fund bisedës.

- Ke të drejtë, - ia ktheu hoxha. Ç’të bëjë sapuni apo shitësi i sapunit me atë që e hedh veten në baltë? Ja pra biri im! Edhe feja kështu është. Nëse jetohet dhe praktikohet, i sjell botës mirësi. Por ç’t’i bëjë feja atij që e hedh veten në gjynahe, në harame dhe në padrejtësi?!

FEJA E VËRTETË: ISLAMI

 Feja e vërtetë është feja e dërguar prej Allahut, e cila urdhëron në adhurimin e një Zoti të vetëm.

E drejta dhe kompetenca për të sjellë një fe i takon vetëm Allahut të Madhëruar.

Krijesat nëpër yjet e largëta të kozmosit dhe në oqeanet e gjera dhe të mëdha janë krijuar dhe u jepet jetë vetëm prej Allahut të Madhëruar. Shkencëtarët janë duke zbuluar çdo ditë lloje të ndryshme krijesash. Ne e dimë se një kompjuter e njeh më mirë inxhinieri që e ka projektuar. Kështu që edhe njeriun e njeh më mirë Zoti i Madhëruar, i cili e ka krijuar nga asgjëja. Vetëm Ai i di nevojat e trupit dhe shpirtit tonë. Kështu që, vetëm Allahu i Madhëruar mund të vendosë ligjet dhe rregullat më të drejta, të cilat do të na

bëjnë të lumtur edhe në këtë botë, por edhe në botën tjetër. Askush tjetër veç Allahut nuk ka të drejtë të nxjerrë fe të re, t'i ndërrojë ose t'i heqë rregullat që ka vënë Ai.

Islami, feja e vërtetë që kanë sjellë të gjithë profetët.

Profetët janë ata të cilët i zbatuan menjëherë urdhrat që morën prej Allahut dhe më pas i përcollën tek njerëzit e tjerë. Ademi (a.s.), njeriu i parë, në të njëjtën kohë ishte edhe profeti i parë. Feja që iu shpall atij ishte “besimi në një Zot të vetëm”. Pra, feja e **“Tevhidit”**.

Feja e shpallur gjithë njerëzimit prej Allahut është Islami. Dhe ajeti: **“Feja e vërtetë tek Allahu është vetëm Islami...”** (Al-i Imran, 19) e vërteton këtë në mënyrë të qartë.

Në periudha të ndryshme të historisë njerëzit kanë devijuar prej rrugës së drejtë të cilën e ka këshilluar shpallja e hyjnore. Ata e prishën pastërtinë e besimit dhe të moralit që u mësoi feja e vërtetë. Allahu i Madhëruar, për të rregulluar këto devijime të besimit dhe moralit, dërgoi përsëri profetë. Të gjithë profetët u kanë mësuar popujve të tyre se nuk ka Zot tjetër përveç Allahut dhe se vetëm Ai meriton të adhurohet. Ata i lajmëruan popujt se mbas vdekjes çdo njeri do të merret në llogari për veprat e tij. Themelet e besimit, drejtësia, mirësia dhe vlerat e tjera morale të cilat i predikonin profetët nuk kanë ndryshuar asnjëherë.

Allahu i Madhëruar e ngarkoi njeriun e parë, Ademin (a.s.), me detyrën e profetit të parë të njerëzimit. Ai i mësoi popullit të vet se Allahu është një dhe nuk duhet të adhurohet askush tjetër përveç Tij. Pra, Ai i mësoi Islamin. Ndërsa Profeti ynë, Muhamedi (a.s.), ishte Profeti i fundit i Allahut i cili predikoi fenë Islame. Mbas tij nuk do të vijë asnjë profet dhe mbas Kuranit nuk do të zbrisë asnjë libër tjetër hyjnor.

Fetë që nuk urdhërojnë besimin në një Zot të vetëm, janë fe të gënjeshtërtë.

 Fetë që nuk janë shpallur nga Allahu, Krijuesi i gjithësisë, janë **fe të rreme dhe të kota**.

 Ka edhe fe të cilat në fillim janë shpallur nga Allahu i Madhëruar, por që më vonë kanë dalë nga forma e tyre e vërtetë dhe të tilla kanë mbetur deri më sot. Në to janë përzier besime të kota dhe bestytni, të cilat nuk kishin të bënin me fenë e vërtetë. Në themelet kryesore të këtyre feve dhe në ritet e adhurimeve të tyre janë bërë shumë ndryshime. Pra këto fe quhen **fe të prishura**. Hebraizmi dhe krishtërimi hyjnë në këto fe, sepse janë prishur me kalimin e kohës që nga shpallja e tyre.

Profeti ynë i dashur urdhëron kështu:

“Gjendja midis meje dhe profetëve të parë i ngjan këtij shembulli: Dikush bën një shtëpi shumë të bukur. Shtëpia ndërtohet e gjitha, por në një qoshe të saj lihet një tullë pa vënë. Më vonë, njerëzit që e vizitojnë shtëpinë ngelin të mahnitur prej saj, por kur shohin tullën që mungon thonë: “Ah sikur në atë vendin bosh të ishte vënë edhe një tullë”. “Ja pra, kjo tullë që mungon jam unë. Për këtë arsye, unë erdha dhe u bëra i fundit i profetëve.”

Buhari, Menakib, 18

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Sot ua përsosa fenë tuaj, e plotësova dhuntinë Time ndaj jush dhe zgjodha që Islami të jetë feja juaj.”

Surja el-Maide, ajeti 3

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Kush kërkon tjetër fe përveç Islamit, nuk do t'i pranohet dhe në botën tjetër do të jetë i humbur.”

Surja Al-i Imran, ajeti 85

FEJA IME

Feja ime është madhështore dhe e dua fort atë,
Është më e lartë se fetë e tjera dhe mbi të nuk vë asgjë.

Feja ime është Islami, më e bukura ndër çdo fe,
Ne atë do ta mësojmë, se ajo ka ardhë për ne.

“Allahu është një – Allahu është një” këtë fjali e mbajmë në gojë,
“Allahu është një – Allahu është një”, këtë fe nuk e ndërrojmë.

Profeti ynë Muhamedi është dielli i dy botëve,
Është i fundit i profetëve dhe pas tij tjetër s’do ketë.

Prej Allahut të Madhëruar këtë fe ai na e solli,
E shpërndau si rreze drite dhe atë mbi ne e hodhi.

Kjo fe na thotë; “Ji i pastër”,
kjo fe na thotë; “Ji i drejtë”
Pra, na thoni ju,
a ka ndonjë fe më të vërtetë !?

Libri ynë është Kurani dhe e lexojmë me dëshirë,
Falënderimi i takon Allahut që na bëri myslimanë të mirë.

VEÇORITË E FESË ISLAME

Feja e fundit që i dërgoi Allahu njerëzimit është Islami. Disa nga veçoritë më kryesore të fesë sonë janë:

1. Islami është fe universale e cila është e përshtatshme për çdo njeri dhe për çdo kohë.

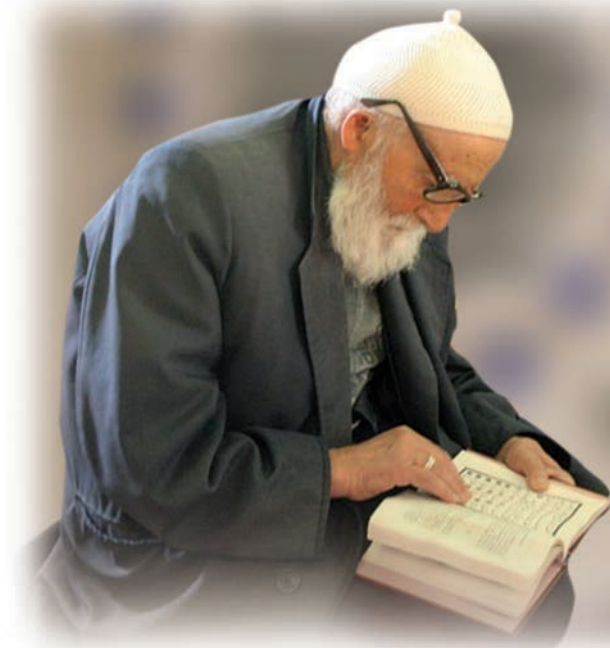
Profeti ynë (a.s.), është dërguar për të gjithë njerëzimin deri në ditën e kiametit. Feja që solli ai i përgjigjet çdo nevojë të njerëzimit. Islami urdhëron që të sillemi mirë me prindërit, të tregojmë mëshirë për të gjitha krijesat, të ruhem nga harxhimet e tepërta, të tregohemi të drejtë në tregti dhe, sido që të ndodhë, të jemi përherë të drejtë. Të gjitha këto parime dhe të tjera, të cilat i ka caktuar Islami, janë vlerat themelore për të cilat kanë nevojë të gjithë njerëzit dhe popujt.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne të kemi dërguar ty (o Muhamed) vetëm si sjellës të lajmit të mirë dhe paralajmërues për të gjithë njerëzimin...”

Surja es-Sebe, ajeti 28

2. Feja Islame është feja e lehtësisë. Ajo i urdhëron njerëzit sipas mundësive të tyre. Islami nuk i ngarkon njerëzit me përgjegjësi përtej fuqive që kanë. Për shembull; Të sëmurët të cilët nuk mund të falin dot namazin në këmbë, mund ta falin atë edhe ulur. Ai që nuk gjen ujë për abdest, mund të pastrohet duke marrë tejmemum. Nëse dikush udhëton gjatë muajit të Ramazanit, mund të mos mbajë agjërim për-

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Allahu nuk e ngarkon askënd përtej fuqisë që ka...”

Surja el-Bekare, ajeti 286

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“O njerëz!

Asnjë arab nuk është më i lartë se një joarab, as joarabi mbi arabin, as i bardhi mbi të ziun dhe as i ziu mbi të bardhin.

Dallimi i vërtetë është në besim dhe **devotshmëri** (ndaj Allahut)”.

Nga Hutbja e Lamtumirës

derisa të jetë në udhëtim dhe ta kompensojë atë më vonë.

3. Islami nuk bën dallim midis njerëzve, të pasur apo të varfër, të fortë apo të dobët. Islami nuk e ngre dikë për shkak të racës, gjuhës apo ngjyrës. Dhe si rrjedhojë të gjithë janë të barabartë. Islami nuk i jep përparësi askujt, çfarë do qoftë pozicioni i tij në shoqëri. Haxhi është një shembull i mirë i ndjenjës së barazisë në Islam. Gjatë kryerjes së haxhit, me miliona njerëz veshin ihramin e bardhë dhe kryejnë adhurimet e tyre sup më sup pa pasur asnjë dallim.

4. Qëllimi i Islamit është t'i sjellë njeriut lumturi në këtë botë dhe në botën tjetër. Islami e nxit njeriut që të përfitojë nga të mirat

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...Pa dyshim, Allahu i do ata që pendohen fort (për gjynahet) dhe ata që pastrohen.”

Surja el-Bekare, ajeti 222

e kësaj bote dhe me to të fitojë xhenetin. Islami nuk e pranon braktisjen e kësaj bote për botën tjetër dhe braktisjen e botës tjetër për këtë botë.

5. Islami i jep rëndësi të madhe pastërtisë.

Adhurimet që ka urdhëruar Islami, synojnë si pastërtinë trupore, edhe atë shpirtërore. Për shembull, adhurimet si, abdesti, gusulli, namazi, agjërimi, haxhi dhe zekati, e pastrojnë njeriun edhe nga papastërtitë trupore, edhe nga ato shpirtërore.

6. Urdhrat dhe ndalesat e Islamit i përshtaten natyrës njerëzore. Islami e ka ndaluar al-koolin, lojrat e fatit, zinanë, gënjeshtrenë dhe padrejtësinë. Dhe ka urdhëruar sjelljen e mirë me prindërit, mirësinë, ndihmën, drejtësinë dhe kujdesin ndaj të varfërve.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Përpiqu me atë që të ka dhënë Allahu të fitosh jetën e botës së ardhshme, duke mos harruar pjesën tënde në këtë botë...”

Surja el-Kasas, ajeti 77

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...Ai do t'i urdhërojë ata të bëjnë vepra të mira dhe do t'i ndalojë nga të këqijat; do t'ua lejojë të mirat e do t'ua ndalojë të këqijat...”

Surja el-A'raf, ajeti 157

Veçoritë e Islamit mund t'i paraqesim me këtë skemë:

1
Islami është fe
universale e
dërguar për gjithë
njerëzimin.

2
Islami nuk ngarkon
askënd përtej
mundësisë së tij.

6
Islami urdhëron
gjërat e mira dhe
ndalon nga të
këqijat.

**VEÇORITË
E ISLAMIT**

3
Në Islam nuk ka
ndarje klasore
dhe raciale.

5
Islami i jep rëndësi
edhe pastërtisë
trupore, edhe asaj
shpirtërore.

4
Islami ekuilibron
jetën e kësaj bote
me atë të botës
tjetër.

PROFETI YNË (A.S.), ËSHTË SHEMBULLI MË I MIRË PËR NE

Profeti ynë i dashur (a.s.), i cili është dërguar për t'i mësuar Islamin njerëzimit, **është shembulli më i mirë për të gjithë ne**. Të gjitha sjelljet, veprimet dhe morali i bukur i tij janë rregulluar sipas vlerave hyjnore të Kuranit Famëlart. Ai u mësoi njerëzve se si duhet ta jetojnë fenë.

Profeti ynë (a.s.), i ka zbatuar me përpikëri të gjitha urdhrat dhe ndalesat e fesë sonë. Ai ruhej nga veprimet dhe veset e këqija të cilat nuk i bënin dobi njeriut dhe shoqërisë. Myslimanët gjithmonë i këshillonte të ndiqnin rrugën e mesme dhe të lidheshin fort mbas urdhrave të fesë.

Një ditë, tre shokë të Profetit (a.s.), erdhën në shtëpinë e tij dhe pyetën për adhurimet vullnetare që kryente Profeti. Kur mësuam për

adhurimet që kryente Profeti, iu dukën shumë pak adhurimet që kryenin vetë dhe thanë: Kush është Profeti dhe kush jemi ne? Atij i janë falur të gjitha gjynahet e kaluara dhe të ardhme. Njëri

Njëherë, kur Profeti ynë i dashur ishte ulur me shokët e tij, kapi një degë peme dhe bëri një vizë të drejtë në tokë. Duke u treguar vizën, u thotë shokëve të tij të cilët ishin bërë kuriozë:

“Kjo është rruga e drejtë e Allahut”.

Pastaj bëri nga dy viza të tjera, në të majtë dhe në të djathtë të vijës së drejtë dhe tha:

“Ndërsa këto janë rrugët e shejtanit”. Më vonë vuri dorën e tij të bekuar mbi vizën e drejtë dhe lexoi këtë ajet:

“Kjo është rruga lme e drejtë; prandaj ndiqeni e mos shkoni rrugëve të tjera që ju shmangin nga rruga e Tij. Kjo është ajo që ju porositi Ai për t'u ruajtur nga të këqijat.”

(Surja el-En'am, ajeti 153)

prej tyre tha: “Unë do të fal namaz pa fjetur fare deri në fund të jetës sime”. I dyti thotë: “Ndërsa unë gjatë gjithë jetës sime do të agjëroj natë e ditë”. I treti hidhet dhe thotë: “Unë do të qëndroj larg grave dhe nuk do të martohem sa të jem gjallë”. Pas disa ditësh, Profeti ynë (a.s.), erdhi pranë tyre dhe u tha kështu:

“Ju jeni ata që thoni kështu e kështu? Po ju paralajmëroj! Betohej në Allahun se unë jam ai që e ka më shumë frikë dhe e respekton më shumë Allahun midis jush. Mirëpo, unë ndonjëherë agjëroj vullnetarisht dhe ndonjëherë nuk agjëroj. Natën edhe fal namaz, por edhe fle gjumë. Edhe me gra martohem. Ai që i kthen shpinën sunetit tim, nuk është prej meje.” (Buhari, Nikah 1)

Profeti ynë i dashur (a.s.), **problemet që i dilnin në jetë, i zgjidhte sipas rregullave të fesë sonë**. Kur i bëhej ndonjë pyetje ose kur donte të zgjidhte ndonjë problem që kishte dalë midis njerëzve, burimi i parë të cilit i drejtohej ishte Kurani Famëlart. Gjithmonë thoshte se feja jonë është feja e lehtësimit dhe gjithmonë zgjidhte rrugën më të lehtë për zgjidhjen e problemeve. Ai i mësonte shokët e tij, që problemet të cilat u dilnin në jetë, t'i zgjidhnin sipas fesë sonë.

Profeti ynë (a.s.), e donte fenë më shumë se shpirtin e tij. Si rrjedhojë ai u mundua shumë në këtë rrugë. Ai i vuri gjoksin shumë vështirësive në rrugë të Allahut.

Në fillimet e para të Islamit, ai u torturua shumë nga mushrikët të cilët nuk e pranin Islam. Ata, shumë herë e kërcënuan me vdekje Profetin tonë të dashur dhe e lanë të vuante për bukën e gojës bashkë me ata që kishin besuar fenë Islame. Ata hidhnin ferra në rrugën ku kalonte Profeti (a.s.), dhe kur shkoi në Taif e qëlluan me gurë dhe ia gjakosën këmbët. Ata i bënë edhe shumë tortura të tjera, por megjithë

këto, Profeti ynë (a.s.), nuk hoqi dorë nga feja Islame dhe nga mësimet e saj.

Profeti ynë (a.s.), edukoi një brez myslimanësh që e kuptuan dhe e jetuan Islamin në mënyrën më të përsosur. Njerëzit që e pranuan ftesën për në fenë tonë të bukur Islame në kohën e Profetit, u quajtën “**Sahabe**”.

Sahabët të cilët jetuan në kohën e injorancës, e kuptuan se feja ishte e vetmja rrugë e shpëtimit. Ata, në sajë të fesë tonë të bukur, shpëtuan prej padrejtësive që kishin pushtuar atë kohë.

Edhe sikur Profeti ynë (a.s.), të mos kishte treguar asnjë mrekulli, do të mjaftonte brezi i sahabeve të cilët i edukoi për të provuar veritetin e profetësisë së tij.

Ata i treguan të gjithë botës se si duhet të jetohej kjo fe dhe se si duhet të jetë një shoqëri Islame. Ata u bënë shembull i gjallë për të gjithë njerëzimin deri në ditën e kiametit. Për këtë arsye, koha në të cilën jetuan ata, është quajtur “**Epoka e Lumturisë**”.

Sahabet e nderuar janë munduar shumë që ta jetojnë fenë e tyre në qetësi dhe paqe. Ata u përpoqën që t'i kapërcejnë të gjitha pengesat

Koha para Islamit quhet "**Koha e injorancës**". Në atë kohë, midis arabëve zhvilloheshin luftra të përgjakshme që zgjatnin me vite të tëra. Njerëzit gjithmonë jetonin me frikë. Nuk kishte siguri për jetën dhe pasurinë. Të pasurit silleshin keq me

të varfërit dhe të fortit shtypnin të dobëtit. Të lirët i torturonin skllëvërit në mënyrat më çnjerëzore. Feja Islame i zhdukua të gjitha këto padrejtësi dhe formoi një qytetërim që i jep vlerë njeriut vetëm për arsyen se ai është njeri.

që u dilnin përpara në sajë të besimit të fortë që kishin. Edhe ata përballuan shumë vështirësi ashtu si Profeti ynë (a.s.). Njërin prej tyre e shtrinë në rrerën e nxehtë, ndërsa një tjetër e rrahën me qëllim që të heqë dorë prej besimit. Mushrikët nuk u mjaftuan as me kaq. Ata përdorën bojkotin kundër besimtarëve dhe ndërprejnë me ta çdo lidhje tregtie, martese dhe çdo lloj marrëdhënie tjetër. Sahabët së bashku me Profetin (a.s.), kaluan tre vjet të tëra nën këtë torturë çnjerëzore. Për shkak të urisë lidhën gurë në bark dhe vazhduan të jetojnë duke ngrënë bar, gjethe pemësh dhe copa lëkure të thata. Ata u detyruan të braktisin pasurinë dhe vendlindjen për të jetuar fenë e tyre në paqe në një vend të huaj. Mirëpo, me gjithë këto mundime, ata nuk hoqën dorë nga feja, sepse e kishin shijuar në thellësi të tyre këtë rrugë të pastër për të cilën ishin të gatshëm të jepnin edhe jetën.

Sahabët, për të përhapur mbi faqen e tokës fenë që u solli këto mirësi, sakrifkuan gjithçka. Kishte prej atyre që ranë dëshmorë në rrugë të Allahut si Jasiri (r.a.), Sumejje (r.a.), Musab (r.a.) dhe Hamzai (r.a.). Ndërsa

ata që jetuan më gjatë, u shpërndanë nëpër tokë me qëllim që ta përhapnin këtë fe kaq të bukur tek të gjithë njerëzit. Për këtë arsye dhe feja jonë e bukur në sajë të tyre ka ardhur deri në ditët tona e paprishur.

Allahu i Madhëruar na nderoi me mirësinë e Islamit. Ai vendosi në zemrat tona besimin dhe e bëri të dashur për ne, ndërsa mosbesimin, punët e këqija dhe padrejtësinë na i bëri të largëta dhe të urryera. Profeti ynë (a.s.), na ka lënë amanet dy gjëra duke na thënë; "*Po ju lë këto dy gjëra. Për sa kohë që të kapeni pas tyre nuk do ta humbisni kurrë rrugën. Këto janë; Libri i Allahut (Kurani) dhe Suneti (tradita, rruga, mësimet) i të Dërguarit të Tij.*"

Nëse i japim vlerë mirësive që na ka dhuruar Allahu dhe i dëgjojmë këshillat e Profetit tonë të dashur (a.s.), do të mund ta jetojmë fenë tonë dhe t'i kryejmë adhurimet tona në mënyrën më të bukur. Gjithashtu do të mbrohem i prej punëve të këqija dhe do bëhem i myslimanë të mirë.

PYETJE

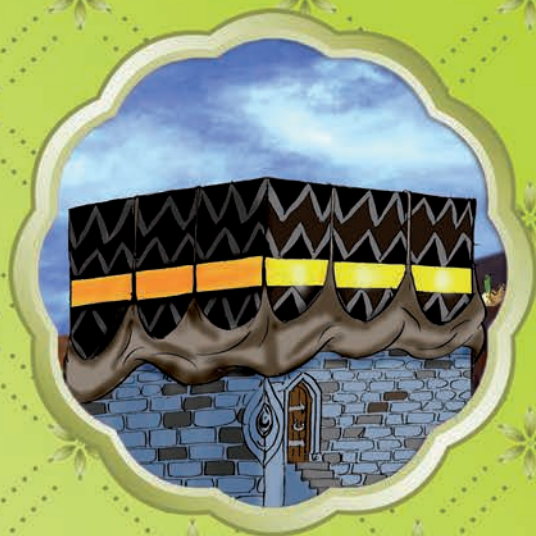
Fjalitë e mëposhtme vendosini në rendin e duhur!

1	Njeriu është një qenie që përbëhet prej	që të gjejnë rrugën e drejtë.
2	Shpirti është ai i cili na bën të dallohemi	më shumë se shpirtin e tij.
3	Njeriu, duke përdorur mendjen,	na tregon mënyrën më të bukur të jetës.
4	Profetët i kanë udhëzuar njerëzit	e cila përshtatet me çdo kohë dhe me çdo njeri.
5	Sipas fesë sonë, qëllimi i krijimit tonë është,	detyra të vështira që nuk mund t'i kryejnë.
6	Feja, duke na mësuar të mirën dhe të keqen, të drejtën dhe të gabuarën,	mund të dallojë të drejtën dhe të bukurën.
7	Islami është fe universale,	shpirtit dhe trupit.
8	Islami, nuk i ngarkon njerëzit me	janë në përputhje me natyrën njerëzore.
9	Urdhrat dhe ndalesat e Islamit	nga krijesat e tjera dhe i jep trupit tonë veçoritë njerëzore.
10	Profeti ynë i dashur e donte fenë	të njohim Allahun dhe ta adhurojmë Atë.

Plotësoni vendet bosh me fjalët në kllapa!

(i zjarrit / fenë / imoralitetin / provuar / drejtësinë / këshillon / pendohen / të mira / jetën / Islami / pastërtisë)

- 1) “Zoti ynë, na jep në këtë botë, na jep të mira në botën tjetër dhe na ruaj nga dënimi”.
- 2) “Pa dyshim se Allahu i do ata që dhe ata që i japin rëndësi”
- 3) “Sot jua përsosa tuaj, e plotësova dhuntinë Time ndaj jush dhe zgjodha që të jetë feja juaj.”
- 4) “Ai (Allahu) i ka krijuar vdekjen dhe, për t’ju se kush prej jush do të veprojë më mirë.”
- 5) “Në të vërtetë, Allahu urdhëron, mirësinë dhe ndihmën për të afërmit, si dhe ndalon, veprat e shëmtuara dhe dhunën. Ai ju, në mënyrë që ju t’ia vini veshin”.

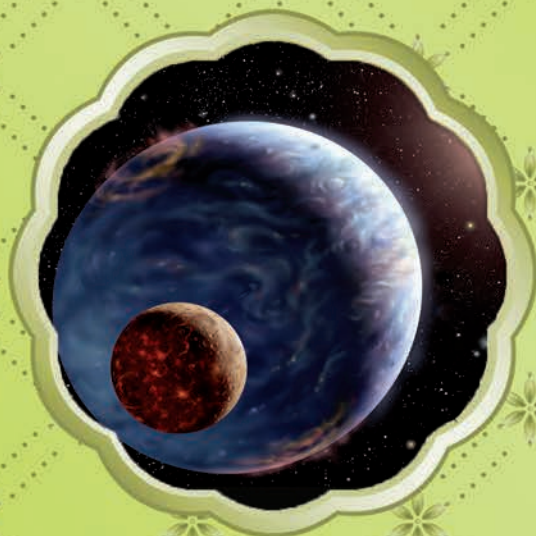
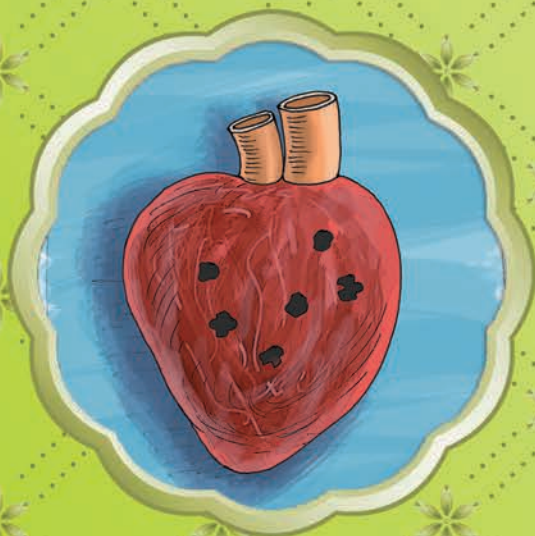
ÇELËSI I PAQES NË KËTË BOTË
DHE I XHENETIT NË BOTËN TJETËR

BESIMI

- ✿ *Shprehja e Njesisë dhe e Dëshmisë.*
- ✿ *Njerëzit nga pikëpamja e besimit.*
- ✿ *Çfarë dubet të kemi kujdes në lidhje me besimin?*
- ✿ *Si të forcojmë besimin tonë?*
- ✿ *Ato që përfitojmë prej besimit.*
- ✿ *Sinqeriteti i Profetit tonë në besim.*

“NUK E DIJA QË BESOJA!”

Nuk isha as njëzet vjeç kur shkova në lli-xhë. Në atë kohë, jo çdo shofer kishte gu-ximin të hynte në këto rrugë malore plot kthesa. Ne gjetëm një minibus dhe, duke marrë me vete të gjitha pajisjet e duhura, u nisëm për rrugë. Nuk kaloi shumë dhe u gjendëm rrugës së malit e cila ofronte një pamje madhështore. Përparonim ngadalë

përmes pishave të gjelbra duke dëgjuar kë-ngët e gjinkallave dhe duke lënë mbrapa një re pluhuri. Falë Zotit nuk po na dilte ndonjë makinë tjetër përpara, sepse vende-vende rruga ishte aq e ngushtë, saqë nuk mund të kalonin dot dy makina. Madje ndonjëherë në disa kthesa, gurët që vinin ndër rrota, rrokulliseshin poshtë deri në përrua.

Më në fund, me vështirësi të madhe e ngjitëm maloren dhe dolëm në një rrugë të drejtë, por pas saj gjendej një tjetër rrugë e pjerrët. Mua më pëlqeu shumë kjo pamje e mrekullueshme dhe nuk dëshiroja që ky udhëtim të mbaronte. Qëndroja gjithmonë afër dritares së hapur dhe thithja ajrin e pastër dhe të freskët të malit. Në një çast më tërhoqi vëmendjen një gjë e çuditshme. U habita, pashë mirë edhe njëherë, edhe njëherë dhe nuk e mbajta dot veten pa thirrur:

“O Zot ! Shikoni atë pemën e pishës që ka mbirë mbi atë shkëmbin e thepisur. Aty nuk ka as edhe një dorë dhé.”

Kur unë po thosha këto fjalë, një xhaxha i moshuar, paksa i nxehur me habinë time, më pyeti:

“Çfarë ka këtu për kaq habi? Të tilla pemë ka shumë në këto anë...”

“Si çfarë ka? Shikoni fuqinë e Allahut! Ka krijuar një pemë pishë të bukur dhe të fortë në majë të këtyre shkëmbinjve të thepisur...”

“E ç’lidhje ka mes kësaj dhe fuqisë së Allahut?!”

“Po mirë atëherë, kush e ka bërë të mundur që një pemë të mbijë në një vend të tillë?”

“Askush mor bir...! Përse duhet patjetër që dikush ta krijojë? Këto janë mendime të vjetra dhe të prapambetura.”

“Po mirë pra, nëse nuk e ka bërë Allahu, kush e ka bërë?”

“Mendo kështu mor bir: Farën e kësaj peme e ka marrë një zog i cili fluturon dhe ulet mbi atë shkëmb. Më pas kjo farë bie nga

sqepi i zogut dhe zë vend në një nga të çarat e shkëmbit ku mbin dhe vë rrënjë.”

“Po edhe sikur të jetë ashtu si thoni ju, a nuk ka dikush që i krijon gjithë këto?”

“Sigurisht që jo... Është çmenduri që në këtë kohë të mendosh se ka një krijues.”

“Si mund të flisni kështu duke qenë dhe i moshuar? Në lidhje me këtë mund t’ju jap shumë kundërshebuj.”

Dialogu ynë shpejt u kthye në debat dhe si rrjedhojë filluam të ngremë edhe zërin. Sa më shumë që bërtiste xhaxhai aq më shumë e ngrija zërin dhe unë. Udhëtarët e tjerë që na dëgjonin në heshtje, ndonjëherë merrnin pjesë në debatin tonë. Mirëpo askush tjetër përveç këtij xhaxhai që dukej i shkolluar, nuk e mohonte ekzistencën e Allahut. Përsëri dëshironin që ne ta mbyllnim debatin dhe të rrinim urtë.

Në atë moment, minibusi filloi të ecte më me shpejtësi. Gurët që vinin ndër rrota dhe rrokulliseshin rreth njëqind metra poshtë në lumë, filluan të na frikësonin. Për një moment të gjithë filluan të shihnin njëri-tjetrin. Shoferi ktheu kokën nga ne dhe tha: “Mos janë këputur frenat vallë?” Në anën e majtë të rrugës kishte një rrëpirë të mbushur me pisha dhe në fund të kësaj rrëpire dukej uji i lumit i cili përplasej i shkumëzuar pas shkëmbinjve. Ndërsa në anën e djathtë ishte një shpat me shkëmbinj të thepisur. Pasi kaluan disa sekonda, të gjithë filluan të bërtisnin. Dikush thoshte “shehadetin”, dikush thoshte “bismilah” dhe dikush tjetër thërriste “Allah” dhe këndonin të gjitha duatë që dinin. Xhaxhai që thoshte se nuk besonte në Zotin, filloi të përgjërohej; “O Allah ! Na shpëto, o Allah!...”.

Kjo gjendje nuk zgjati shumë, sepse për habinë tonë, minibusi filloi të ngadalësohej dhe pak më vonë u ndal buzë rrugës. Udhëtarët, me panik të madh zbritën nga minibusi dhe filluan të flisnin secili në kokë të vet:

- Ç'ishte kjo punë?
- Sikur thatë se u këputën frenat apo jo?!
- Ah sa u trembëm !!!
- Mos ishte gjë ndonjë shaka?!...

Shoferi erdhi pranë nesh dhe duke u kthyer nga xhaxhai me të cilin po debatoja pak më parë tha:

- A nuk ke turp që thua, nuk ka Allah? Pak më parë po thoshe se nuk ka Allah, por më vonë, kur thashë se u këputën frenat, fillove të bërtisje “Allah ! ” më shumë se të tjerët. Sikur të mos kishte Allah ashtu sikur the, përse e thërrisje Atë në ndihmë?

Pastaj duke u kthyer nga ne tha:

- Më falni, frenat nuk u këputën. Por kur dëgjova debatin tuaj desha t'i jap një mësim të mirë këtij xhaxhait.

Pastaj hipi në minibus dhe u ul në timon. Kur minibusi u nis përsëri, dëgjoheshin vetëm zërat e gjinkallave. Të gjithë heshtnin, ndërsa xhaxhai i moshuar i skuqur në fytyrë, ishte zhytur thellë në mendime... Kur

erdhëm në llixha dhe filluam të zbritnim plaçkat xhaxhai mu afrua dhe tha:

- Të kërkoj falje mor bir.... Kam kaq vjet që kujtoja se nuk besoja Allahun, por në fakt... besokam. Paskam besuar, por nuk e paskam ditur... Ti u bërë shkak që ta mësoja këtë gjë. Pastaj duke u kthyer nga shoferi i tha:

- Zoti shofer, të falenderoj edhe ty. Më bërë të kuptoj besimin që pa e ditur kisha në Allahun.

Vehbi Vakkasoglu

(Nga “Ditari i mësuesit”)

IMANI (BESIMI)

 Iman, do të thotë, të pranosh me zemër ekzistencën e Allahut, njëshmërinë e Tij dhe profetësinë e Muhamedit (a.s.)

Shprehja e shpëtimit të përjetshëm: Shprehja e Tevhidit

Shprehja e Njësisë (Tevhidit) është fjalia që e kthen në realitet besimin që kemi në zemër.

Shprehja e Tevhidit përbëhet nga dy fjali të shkurtra. Me fjalinë e parë “La ilahe il-lall-llah” refuzojmë ekzistencën e çdo lloj zoti tjetër përveç Allahut të Madhëruar. Me këtë fjali shprehim se, ne ekzistojmë vetëm në sajë të Allahut dhe se në këtë

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Me të vërtetë, janë të shpëtuar besimtarët.”

Surja el-Mu’minun, ajeti 1

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Dhikri më i mirë është ‘La il-Hahe il-Hal-llah’ dhe dua ja më e mirë është ‘Elhamduliil-lah’”

Tirmidhi, Deavat, 9

Shprehja e Tevhidit

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

“La ilahe il-lall-llah,
Muhammedun resulull-llah”

“Nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe Muhamedi është i Dërguari i Tij.”

botë do të veprojmë ashtu sikur dëshiron Ai. Gjithashtu pranojmë se Allahu është genia e vetme që meriton të adhurohet. Ndërsa me fjalinë e dytë, “Muhamedun Resulullah” shprehim se Muhamedi (sallallahu alejhi ue sellem) është i dërguar i Allahut dhe udhëzuesi shembullor i jetës sonë.

Të mendosh mbi kuptimin e Shprehjes së Teuhidit dhe të përmendësh Allahun me këtë fjali, na bën të fitojmë shumë sevape. Të themi me gjithë shpirt fjalinë “La ilahe il-lal-llah”, na heq pikëllimet që kemi në shpirt. Na qetëson zemrën dhe vendos në shpirt dashurinë për Allahun. Kështu që bëhemi prej njerëzve të dashur të Allahut.

40

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Freskojeni besimin tuaj duke thënë herë pas here “La ilahe il-lal-llah”

Ahmed bin Hanbel, II, 359

Shprehja e Dëshmisë; Shprehja me fjalë e besimit.

Shprehja e Dëshmisë (Shehadetit) është shprehja më e përmbledhur që tregon besimin tonë ndaj Allahut dhe të Dërguarit të Tij. Është shprehja me fjalë e Islamit tonë drejtuar njerëzimit. Ne i lajmërojmë ata se jemi myslimanë duke thënë Fjalët e Shehadetit dhe i pranojmë të gjitha urdhrat dhe ndalesat e fesë Islame. Me këtë shprehje bëhemi anëtarë të bashkësisë Islame dhe u nënshtrohemi të gjitha ligjeve që ka caktuar feja Islame për myslimanët.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Allahu ia ndalon zjarrin e xhehenemit atij njeriu që dëshmon se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi alejhis-selam është i Dërguari i Tij”

Muslim, Iman, 47

**Ç'është
Shehadeti?**

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

"Eshhedu en La ilahe il-lall-Ilah ve
eshhedu enne Muhammeden
abduhu ve resuluh"

**Cili është
kuptimi i fjalëve
të Shehadetit?**

Dëshmoj se nuk ka zot tjetër përveç
Allahut dhe se Muhamedi është rob
dhe i dërguar i Tij (Allahut).

**Çfarë
nënkuptohet
me fjalët e
Shehadetit?**

Me fjalët e Shehadetit nënkuptohet;

 Se i kemi besuar Allahut dhe
njëshmërisë së Tij.

 Se asnjë qenie tjetër përveç Allahut
nuk e meriton të adhurohet.

 Se do të jetojmë një jetë në
përputhje me urdhrat dhe ndalesat e Tij.

 Se i kemi besuar Profetit tonë të
dashur dhe gjithçka që ka sjellë prej
Allahut.

JA SE SI NDRYSHOI JETA E TIJ

Ishin vitet e para të islamit dhe numri i myslimanëve po rritej dita-ditës. Me pranimin e islamit prej xhaxhait të Profetit, Hamzait (r.a.), numri i myslimanëve arriti në tridhjetë e nëntë.

Pranimi i Islamit prej Hamzait (r.a.), i shqetësoi shumë mushrikët. Të parët e mushrikëve të Mekes, pa humbur kohë organizuan një mbledhje dhe diskutuan se si mund të ndalonin përhapjen e fesë Islame.

Ata thanë;

“Myslimanët po shtohen dhe forcohen çdo ditë e më shumë. Nëse nuk marrim masa të menjëhershme, do të na dalin probleme

që nuk do të mund t'i zgjidhim dot më. Prandaj duhet të gjejmë një rrugëzgjidhje përfundimtare.”

Në mbledhje u hodhën shumë propozime, por propozimi më i ashpër erdhi nga Ebu Xhehli, i cili tha;

“Nuk kemi rrugëdalje tjetër përveçse të vrasim Muhamedin.”

Kur tha se, atij që e kryen këtë punë do t'i japim si shpërblim flori dhe deve, Omer ibën Hattabi u ngrit menjëherë në këmbë dhe tha;

“Këtë punë mund ta bëjë vetëm Omer ibën Hattabi.”

Pastaj mes duartrokitjeve doli si shigjetë

dhe shkoi në shtëpi. Aty mori armën dhe doli për të vrarë Profetin tonë të dashur, Muhamedin (a.s.). Në rrugë e sipër u takua me Nuajm ibën Abdullahun. Nuajmi e pa që ishte shumë i acaruar dhe e pyeti:

“O Omer! Ku po shkon?”

“Po shkoj të zhduk nga faqja e dheut trupin e Muhamedit që ka futur farën e përçarjes midis arabëve.”

“O Omer! Ke marrë përsipër një punë shumë të vështirë. Myslimanët sillen rrotull Muhamedit si fluturat e natës rreth dritës dhe as që kanë për të lënë që t’i afroresh atij. Ta zëmë se arrite ta vrasësh, ti kujton se bijtë e Hashimit do të lënë të gjallë?

Omeri tha: “Mos je gjë prej tyre edhe ti? Mos vallë ke hyrë në fenë e Muhamedit?”

Nuajmi tha: “Më parë shih të afërmit e tu! Edhe kunati yt Saidi me motrën tënde Fatma janë bërë myslimanë!”

Këto fjalë të Nuajmit e tronditën dhe e acaruan edhe më shumë Omerin. Nuk donte të besonte se kunati me motrën e tij ishin bërë myslimanë, por.... po sikur të ishte e vërtetë? Ç’duhet të bënte? Ku të shkonte më parë?

Për të hequr dyshimet që i pushtuan kokën, Omeri ndërroi rrugë dhe shkoi drejt e në shtëpinë e kunatit të tij Said ibën Zejdit. Nga brenda shtëpisë dëgjohej leximi i Kuranit. Habbabi (r.a.), po i mësonte Kuranin njerëzve të shtëpisë. Kur Omeri erdhi para derës dhe dëgjoi ato që lexoheshin filloi ta gjuante derën me forcë. Njerëzit e shtëpisë u frikësuan shumë kur kuptuan se kishte ardhur Omeri dhe me panik të madh e fshehën Habbabin. Pasi e fshehën edhe pjesën e Kuranit që kishin në duar, shkuan të hapnin derën. Omeri bërtiti i acaruar:

“Ç’ishin ato që po lexonit?!”

“Asgjë”- tha kunati i tij.

Omeri tha: - “Domethënë qenkan të vërteta ato që dëgjova” dhe e kapi kunatin e tij nga jaka. Pastaj e gjuajti me grushte dhe e rrëzoi për tokë. Kur Saidi u rrëzua filloi ta shkelmonte me gjithë fuqinë që kishte. Motra e Omerit, për të shpëtuar burrin e saj e kapi Omerin për duarsh. Omeri e la Saidin dhe filloi të rrihte motrën e tij. Fatma u gjakos në fytyrë dhe tha:

“O Omer ! Është e vërtetë se unë dhe burri im u bëmë myslimanë. Bëj ç’të duash! Edhe sikur të na vrasësh nuk do të kthehemi nga feja jonë.”

Gjendja e hidhëruar e Fatmës dhe fjalët që i tha, e mbuluar me gjak, e prekën jashtë mase Omerin. Zemra e tij filloi të zbutej. I penduar për atë që bëri, ra përdhe dhe me zë të qetë tha:

“Ma sillni ta shoh atë që po lexonit !”

Habbabi doli nga vendi ku ishte fshehur dhe i tha Omerit:

“O Omer ! Unë e kam dëgjuar Profetin (a.s.), të bëj dua (të lutet); “O Allah forcoje Islamin me Ebu Xhehlin ose me Omer ibën Hattabin!” Unë shpresoj që dua ja të pranohej për ty. Prandaj frikësoju Allahut dhe bëhu mysliman!”

Në këtë moment, motra e Omerit e nxori faqen e Kuranit që kishte fshehur dhe ia dha atij. Në atë faqe ishin shkruajtur ajetet (vargjet) e para të sures Ta-Ha.

Omeri e mori faqen dhe filloi të lexojë. Kur e mbaroi së lexuari u zhyt thellë në mendime. Ajetet e prekën shumë dhe tashmë zemra e tij ishte zbutur ndaj Islamit. Më vonë, nga goja e tij dolën këto fjalë:

“Më çoni tek Muhamedi.”

Këto fjalë të Omerit, i gëzuan të gjithë njerëzit e shtëpisë. Pa humbur kohë dolën për tek Profeti (a.s.).

Profeti ynë i dashur (a.s.), gjendej në shtëpinë e Erkamit. Kur myslimanët e panë Omerin të vinte i armatosur drejt shtëpisë së Erkamit, i zuri paniku.

Hamzai (r.a.), u dha kurajë duke thënë:

“Mos u shqetësoni! Nëse vjen për mirë, mirë për të! Por nëse vjen me qëllim të keq, do të shohë edhe më keq.”

Omeri erdhi tek dera e Erkamit dhe e lejuan të futet pranë Profetit (a.s.). Profeti e pyeti përse kishte ardhur. Omeri u përgjigj:

“Erdha për të njoftuar se i besova Allahut dhe të Dërguarit të Tij.” Pastaj duke thënë “Eshhedu en la ilahe illallah ve eshhedu enne Muhameden abduhu ve resuluh” u bë mysliman. Të gjithë të pranishmit, thirrën tekbiere (Allahu Ekber) nga gëzimi i madh. Thirrjet Allahu Ekber që dolën nga shtëpia e Erkamit u përhapën nëpër rrugicat e Mekes.

Omeri (r.a.), tashmë kishte filluar një jetë të re, sepse kishte hyrë në mesin e myslimanëve. Urrejtja dhe armiqësia që kishte më parë ndaj myslimanëve u zhduk. Ai e kishte kuptuar bukurinë e islamit dhe zemra e tij u mbush plot me besim. Omeri i vjetër kishte ikur dhe në vend të tij kishte ardhur një Omer krejt i ri.

Me pranimin e Islamit prej Omerit (r.a.),

myslimanët u forcuan edhe më shumë. Kjo ua shtoi kurajën dhe guximin të gjithëve. Më vonë, dolën të gjithë bashkë nga shtëpia e Erkamit dhe ecën drejt Qabes.

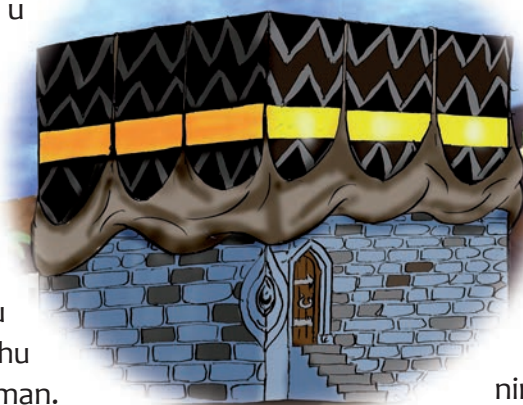
Mushrikët që ishin ulur pranë Qabes, panë se drejt tyre po vinte një grup myslimanësh dhe pas tyre qëndronte Omeri (r.a.). Ata kujtuan se Omeri (r.a.), i ka vënë të gjithë myslimanët përpara dhe po ua sillte atyre. Mirëpo nuk kaloi shumë dhe e kuptuan se ishin gabuar. Kur grupi i myslimanëve që thërriste “Allahu Ekber” iu afrua Qabes, Omeri (r.a.), doli në krye të tyre dhe duke iu drejtuar të parëve të Mekes tha:

“Le ta mësojë ai që nuk e di. Unë jam Omer ibën Hattabi. Edhe unë u bëra mysliman.” Më pas përsëriti shehadetin me zë të lartë.

Kur mushrikët dëgjuan deklaratën e Omerit u hutuan fare dhe nuk dinin ç’të bënin. Nga habia e madhe nuk dinin ç’të flisnin dhe u shpërndanë pa bërë zë.

Në këtë ndodhi, myslimanët, për herë të parë erdhën të gjithë sëbashku në Qabe dhe falën namazin. Edhe Omeri (r.a.), fali namazin bashkë me ta dhe e falënderoi Allahun që e nderoi me islam.

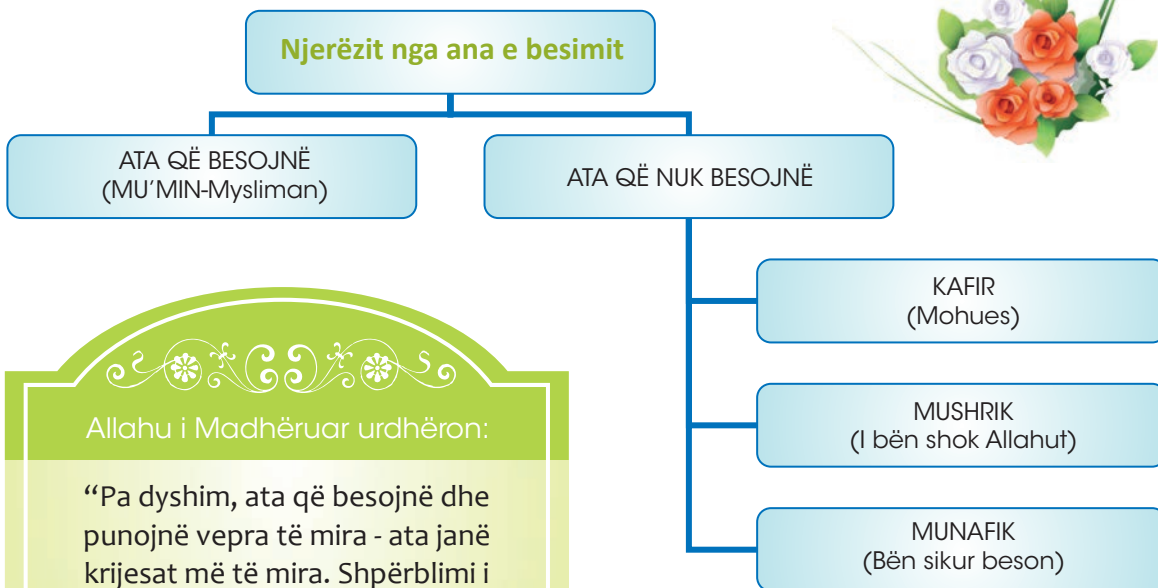
Më parë, në zemrën e Omerit kishte zënë vend një urrejtje dhe armiqësi aq e madhe për Profetin (a.s.), sa që donte ta vriste atë. Ndërsa tani, e njëjta zemër ishte mbushur me aq shumë dashuri sa që donte të vdiste në rrugën e tij. Shprehja e Shehadetit është simboli i këtij besimi dhe i kësaj dashurie.

NJERËZIT NGA ANA E BESIMIT

Nga ana e besimit, njerëzit ndahen në dy grupe:

1. Ata që besojnë
2. Ata që nuk besojnë

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Pa dyshim, ata që besojnë dhe punojnë vepra të mira - ata janë krijesat më të mira. Shpërblimi i tyre është te Zoti: kopshtet e Adnit, nëpër të cilat rrjedhin lumenj, ku do të banojnë përherë. Allahu është i kënaqur me ta dhe ata janë të kënaqur me Atë. Kjo është dhurata për ata që e kanë frikë Zotin e vet!”

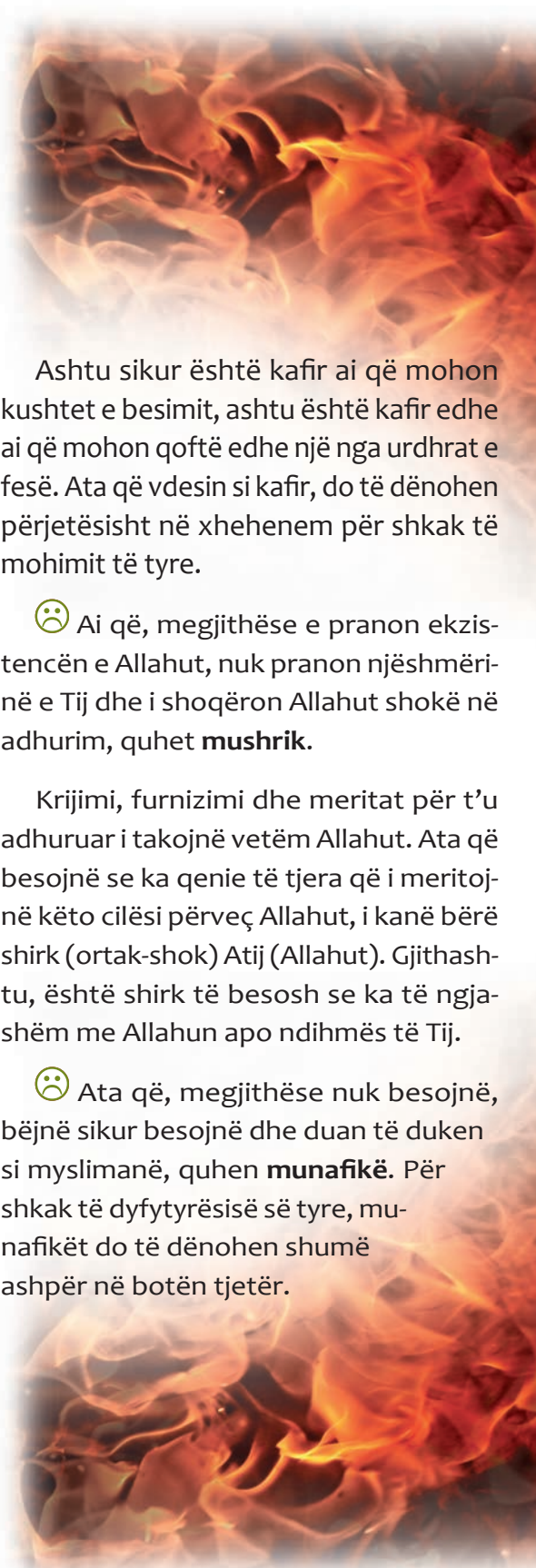
1. Ata që besojnë

😊 Ata që besojnë dhe pranojnë me zemër ekzistencën e Allahut, njëshmërinë e Tij, profetësinë e Muhamedit (a.s.), dhe ato që ka sjellë ai prej Allahut të Madhëruar, quhen **Mu'min** ose **Mysliman**. Mu'minët që bëjnë vepra të mira, në botën tjetër do të jenë në xhenet

2. Ata që nuk besojnë

Ata që nuk besojnë, për shkak të ndryshimeve në mohimin e tyre, ndahen në tre grupe, në kafir, mushrik dhe munafik.

😞 Ai që nuk e beson Allahun, njëshmërinë e Tij, profetësinë e Muhamedit (a.s.), dhe vërtetësinë e atyre që solli Profeti nga Allahu, quhet **kafir**.

Ashtu sikur është kafir ai që mohon kushtet e besimit, ashtu është kafir edhe ai që mohon qoftë edhe një nga urdhrat e fesë. Ata që vdesin si kafir, do të dënohen përjetësisht në xhehenem për shkak të mohimit të tyre.

☹ Ai që, megjithëse e pranon ekzistencën e Allahut, nuk pranon njëshmërinë e Tij dhe i shoqëron Allahut shokë në adhurim, quhet **mushrik**.

Krijimi, furnizimi dhe meritat për t'u adhuruar i takojnë vetëm Allahut. Ata që besojnë se ka qenie të tjera që i meritojnë këto cilësi përveç Allahut, i kanë bërë shirk (ortak-shok) Atij (Allahut). Gjithashu, është shirk të besosh se ka të ngjashëm me Allahun apo ndihmës të Tij.

☹ Ata që, megjithëse nuk besojnë, bëjnë sikur besojnë dhe duan të duken si myslimanë, quhen **munafikë**. Për shkak të dyfytërisë së tyre, munafikët do të dënohen shumë ashpër në botën tjetër.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Për jobesimtarët është përgatitur zjarri i xhehenemit, ku ata nuk do të vdesin dhe as që do t'u lehtësohet dënimi. Ja, kështu Ne do t'i dënojmë mosmirënjohësit. Atje, ata do të thërrasin: “O Zoti ynë, nxirrna se do të bëjmë vepra të mira e jo nga ato që kemi bërë.”

(Atyre do t'u thuhet):

“Vallë, a nuk ua zgjatëm jetën aq sa të mund të mendonte ai që donte ta kujtonte (Allahun)?! Madje juve ju erdhi edhe paralajmëruesi. Prandaj, shijoni (dënimin)! Për keqbërësit nuk ka kurrfarë ndihme!”

Surja el - Fatir, ajeti 36-37.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Vërtet, Allahu nuk fal që të adhurohet dikush apo diçka tjetër veç Atij...”

Surja, en - Nisa, ajeti 116.

ÇFARË DUHET TË KEMI KUJDES NË ÇËSHTJEN E BESIMIT?

Kur pranojmë ekzistencën e Allahut, njëshmërinë e Tij dhe profetësinë e Muhamedit (a.s.), do të thotë se kemi besuar. Mirëpo, nuk mjafton të thuash “besova” vetëm një herë. Këtë besim duhet ta ruajmë me kujdes deri në frymën e fundit. Sepse ajo që do të na çojë në lumturinë e vërtetë do të jetë besimi ynë i vazhdueshëm. Për këtë arsye, duhet të kemi kujdes dy pikat e mëposhtme:

 Duhet të pranojmë të gjitha kushtet e besimit dhe rregullat themelore të fesë.

Kushtet themelore të besimit tonë janë:

Allahu i Madhëruar thotë :

“Pa dyshim që munafikët do të jenë në thellësinë më të madhe të Xhehennemit...” (Surja en-Nisâ, ajeti 145.)

“Kjo, sepse ata fillimisht besuan, pastaj mohuan...” (Surja el-Munafikun, ajeti 3.)

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“O besimtarë! Kijeni frikë Allahun ashtu si i takon Atij dhe vdisni vetëm duke qenë myslimanë!”

Surja Al-i Imran, ajeti 102.

besimi në Allahun, engjëjt, librat, profetët, botën tjetër dhe caktimin e Allahut. Ndërsa farzet (obligimet) dhe haramet (ndalimet) janë rregullat themelore të fesë. Allahu i Madhëruar ka urdhëruar adhurimet, si namazi, haxhi, agjërimi, zekati, xihadi etj. dhe ka ndaluar gjynahet si: vjedhja, vrasja, kumari, alkooli, fajdeja, imoraliteti etj. Që besimi ynë të jetë i vërtetë dhe i plotë, duhet të besojmë me gjithë shpirt se këto urdhra dhe ndalesa janë prej Allahut të Madhëruar. Nëse nuk pranojmë, nuk pëlqejmë, tallemi, ose mohojmë qoftë edhe një prej këtyre urdhrave, ndalesave dhe kushteve themelore të fesë tonë, “Allahu na ruajt”, ka rrezik të dalim nga feja dhe të bëhemi kafira.

Duhet të jetojmë midis frikës dhe shpresës.

Është e gabuar që t'i besojmë dhe t'i shohim si garanci të xhenetit adhurimet dhe veprimet tona të mira. Por në të njëjtën mënyrë, është gabim të humbim shpresën në faljen e Allahut dhe ta shohim veten tonë si banor të xhehenemit për arsye të gjynaheve dhe gabimeve që kemi kryer. Është e rrezikshme për besimin tonë, nëse ndjehemi të sigurtë në faljen dhe mëshirën e Allahut, por edhe nëse i humbim të gjitha shpresat nga mëshira e Allahut. Kështu që, duhet të besohet se Allahu është Mëshirues dhe Falës i Madh, por në të njëjtën kohë nuk duhet të harrojmë se Ai do t'i dënojë ata që kryejnë gjynahe. Duhet të shpresojmë hyrjen në xhenet dhe duhet të kemi frikë nga hyrja në xhehenem. Pra, duhet të jetojmë një jetë midis frikës dhe shpresës. Duhet të punojmë që ta meritojmë xhenetin dhe duhet të ruhem i të qëndrojmë larg punëve të këqija që të çojnë në xhehenem.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“...Mos vallë, një pjesë të Librit (Teuratit) e besoni, kurse pjesën tjetër e mohoni?! Cilido prej jush që vepron kështu, do të ndëshkohet me poshtërim në këtë jetë, ndërsa në Ditën e Kiametit do të dërgohet në dënimin më të ashpër. Allahu nuk është i pavëmendshëm ndaj veprimeve tua.”

Surja el-Bekare, ajeti 85.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“O robërit e Mi, që i keni bërë keq vetes me gjynahe, mos e humbni shpresën në mëshirën e Allahut! Allahu, me siguri, i fal të gjitha gjynahet. Vërtet, Ai është Falësi i madh dhe Mëshirëploti.”

Surja ez-Zumer, ajeti 53.

Nëse në ditën e kiametit

do të lajmërohej se, vetëm një njeri do të hyjë në xhenet, unë përsëri do të shpresoja se do të jem unë ai njeri.

Por edhe nëse do të lajmërohej se, vetëm një njeri do të hyjë në xhehenem, unë do të frikësohesha se, vallë a mos jam unë ai?

Omeri (radijallahu anh)

LAJMI I MIRË I PROFETIT (A.S.).

Njëri nga shokët e Profetit tonë të dashur (a.s.), Amr bin Asi (r.a.), kishte zënë shtratin e vdekjes. Një ditë i erdhën shokët për vizitë dhe kur iu afruan, Amr bin Asi e ktheu fytyrën nga muri dhe filloi të qante me dënësë. Djali i tij, duke u munduar ta ngushëllonte, i tha:

“O baba! A nuk të dha atë lajmin e mirë Profeti? Përse hidhërohesh?”

Pas kësaj, Amr bin Asi e ktheu fytyrën nga shokët dhe tha:

“Gjëja më e mirë që mund të përgatisim për në xhenet është shprehja, “La ilahe ilallah, Muhamedun Resulullah”.... Më pas filloi të tregonte këtë ndodhi:

“Ka qenë një kohë kur nuk kishte njeri tjetër që ushqente urrejtje për Profetin (a.s.), më shumë se unë. Gjithmonë dëshiroja të gjeja një mundësi për ta vrarë. Nëse unë do të kisha vdekur duke menduar këto gjëra, patjetër do të isha prej banorëve të xhehenemit.

Kur Allahu i Madhëruar vendosi dashurinë për Islamin në zemrën time, erdha tek Profeti (a.s.), dhe i thashë:

- Zgjatma dorën, do të jap besën se do të besoj dhe do të të bindem ty. Kur Profeti e zgjati dorën e tij, unë e tërhoqa. Për këtë arsye Profeti (a.s.), pyeti:

-Çfarë ke, mos vallë hoqe dorë nga besimi?

I thashë:

- Do të besoj, por me një kusht.

Më pyeti:

- Cili është kushti yt?

Unë thashë:

-Dëshiroj që Allahu të më falë.

Pastaj Profeti (a.s.), urdhëroi kështu:

-Të bëhesh mysliman, të fshihen të gjitha gjynahet e mëparshme. Të bësh Hixhret (të emigrosh për hir të Allahut), të fshihen të gjitha gjynahet. Edhe Haxhi t'i fshin gjynahet e mëparshme.

Unë u gëzova shumë nga këto fjalë të Profetit. Kapa dorën e tij të bekuar dhe i dhashë besën. Bashkë me besimin, në zemrën time u fut një dashuri aq e madhe për Profetin, sa që nuk kam dashur askënd më shumë se atë.

(Muslim, Iman, 192)

Ç'DUHET TË BËJMË PËR TË FORCUAR BESIMIN TONË?

Besimi është udhëzuesi i mendjes dhe burimi i qetësisë së shpirtit tonë. Kalimi me lumturi nga kjo botë në botën tjetër është i mundur vetëm me besim.

Besimi është baza e çdo adhurimi. Është ai që u jep kuptim adhurimeve tona. Kryerja e adhurimeve me dashuri, morali i bukur dhe kryerja e punëve vetëm për hir të Allahut, janë frytet më të mira të besimit tonë. Në të njëjtën kohë, këto punë do të na e forcojnë edhe më tepër besimin.

Besimi ynë, zë vend në zemrat tona dhe ndikon në jetën tonë sipas;

- ✓ Afërsisë sonë me Allahun.
- ✓ Adhurimeve tona.
- ✓ Rëndësisë që i japim ruajtjes prej harameve.

Dashuria e Allahut është fryti i një besimi të fuqishëm. Kryerja e punëve të këqija dhe lënia pas dore e adhurimeve, tregon dobësinë e besimit. Besimi i atij që i mbushen sytë me lot nga dashuria dhe respekti për Allahun dhe besimi i atij që zhytet në punë të këqija pa e vrarë mendjen, nuk janë të një shkalle.

Besimi është si një filiz delikat që mbin në zemrën tonë dhe rritet vazhdimisht. Nëse duam që ky filiz të rritet dhe të japë frytet e veta, duhet ta ruajmë dhe të kujdesemi për të. Duhet ta ushqejmë dhe forcojmë me ushqime shpirtërore dhe ta ruajmë nga besimet dhe mendimet e dëmshme. Sepse ashtu si thahet filizi që lihet pa përkujdesje, ashtu prishet dhe besimi që nuk ruhet.

Besimi është pasuria jonë më e çmuar. Armiku ynë i hapur, shejtani, shfrytëzon çdo rast për ta shkatërruar besimin që gjendet në zem-

Allahu i madhëruar urdhëron:

“Mos u ligështoni dhe mos u pikëlloni, sepse ju, gjithsesi jeni më të lartët, nëse jeni besimtarë të vërtetë..”

Surja Al-i Imran, ajeti 139.

Besimi është edhe dritë, edhe forcë. Ai që zotëron besimin e vërtetë mund t'i dalë përballë gjithë universit.

Bediuzzaman

rat tona. Për këtë arsye duhet që besimin ta mbajmë gjallë në çdo moment dhe ta ruajmë atë deri në frymën e fundit. Për të pasur sukses duhet që;

- ✓ T'i kryejmë punët me sinqeritet.
- ✓ T'i kryejmë rregullisht adhurimet tona.
- ✓ Duhet të meditojmë.
- ✓ Duhet të ruhem nga gjynahet.
- ✓ Duhet të shoqërohemi me njerëz të sinqertë.

Të gjitha punët që kryejmë për hir të Allahut, quhen punë të dobishme.

Besimi nuk është vetëm mendim ose pohim i thatë. Ngjijtja në majat e besimit, varet nga adhurimet dhe punët tona të mira. Besimi, më parë qëndiset në zemër dhe më vonë jetohe duke u shndërruar në vepra. Nëse arrijmë në këtë pikë, do të shijojmë ëmbëlsinë e vërtetë të besimit. Për këtë arsye, në Kuran dhe në hadithet e Profetit (a.s.), besimi përmendet gjithmonë bashkë me veprat e mira.

Të gjitha punët me të cilat fitohet kënaqësia e Allahut, quhen **punë të dobishme**. Punët e tilla si:

- 💧 Të zbatosh urdhrat e Allahut të Madhëruar.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Nëse ndonjë prej jush jeton Islamin në mënyrë të bukur, për çdo punë të mirë që kryen, do t'i shkruhen dhjetë deri në shtatëqind herë më shumë sevape. Ndërsa për çdo punë të keqe, do të shkruhet vetëm ajo punë derisa të takojë Allahun.”

Buhari, Iman, 31

Çdo punë që kryhet për të fituar kënaqësinë e Allahut, forcon besimin tonë.

💧 Të ruhesh nga ndalesat e Allahut të Madhëruar.

💧 Të jesh me moral.

💧 Të tregosh mëshirë dhe dashuri ndaj krijesave.

💧 Të mësosh veten dhe të tjerët me di-turi.

💧 Të punosh për të mirën e njerëzve.

💧 Të ndihmosh njerëzit dhe të kujdesesh për hallet e tyre.

💧 Të sillesh mirë me kafshët.

💧 Të mbash pastër ambientin ku jeton.

Besimi është një llampë e ndezur në shpirtin tonë që na ndriçon rrugën, ndër-sa punët e dobishme e ruajnë këtë llampë nga dëmtimet dhe i japin shkëlqim dritës së saj. Pra për të ruajtur dhe forcuar besimin tonë, duhet të shtojmë punët e dobishme. Me shtimin e punëve të dobishme, shtohet edhe drita e besimit në zemrën tonë dhe forcohet dashuria për Profetin tonë të da-shur (a.s.).

Adhurimet; mundësia për të mbajtur gjallë besimin tonë.

Midis besimit dhe adhurimeve tona ka një lidhje shumë të for-të. Dëshira dhe sinqeriteti me të cilat kryejmë adhurimet tona, tre-gojnë forcën e besimit që ndodhet në zemrat tona.

Myslimani që zo-tëron besim të fortë, ndjen kënaqësi dhe i qetësohet shpirti prej adhurimeve që kryen. Myslimani me besim të

Një njeri erdhi tek Profeti ynë (a.s.), dhe i tha;

- Më trego për punët që do të më largojnë nga xhehenemi dhe do të më çojnë në xhenet.

Profeti ynë (a.s.), i thotë;

- “ Adhuro vetëm Allahun dhe mos i shoqëro asnjë shok. Fal namazin, jep zekatin dhe kujdesu për të afërmit.”

Muslim, Iman, 14

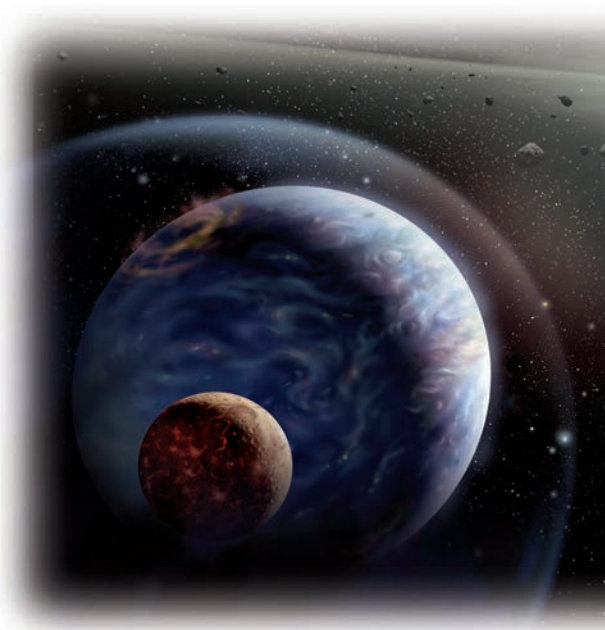
dobët, sillet me përtesë ndaj adhurimeve. Për arsye se nuk i kryen me rregull adhurimet, tek ai zvogëlohet kënaqësia që merr prej tyre. Nuk ruhet prej gjynaheve, i ngurtësohet zemra dhe dalëngadalë i shuhet drita e besimit që ka në thellësi të shpirtit.

Adhurimet na afrojnë tek Allahu dhe bëhen shkak që të fitojmë kënaqësinë e Tij. Falja e namazit, agjërimi, zekati, sadakaja, drejtësia, bujaria dhe punë të tjera si këto, e mbajnë gjithmonë gjallë lidhjen shpirtërore midis nesh dhe Allahut të Madhëruar.

Meditimi - Horizonti i mendimit të nje-riut.

Meditim është të mendosh dhe të ma-rrësh mësim prej:

- ✓ Madhështisë së Allahut
- ✓ Fuqisë së Tij të pakufishme
- ✓ Bukurive të universit dhe gjithçkaje që ndodhet në të,
- ✓ Qëllimit të krijimit të njeriut,
- ✓ Kësaj bote, vdekjes dhe jetës së varrit,

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Ata që e përmendin Allahun duke qëndruar në këmbë, ndenjur ose shtrirë dhe që meditojnë për krijimin e qiejve dhe të Tokës (duke thënë:) “Zoti Ynë! Ti nuk e ke krijuar kot asgjë - lartësuar qofsh (nga çdo e metë)! Na ruaj nga ndëshkimi i zjarrit..”

Surja Al-i Imran, ajeti 191.

✓ Kiametit, dhënies së llogarisë, xhenetit dhe xhehenemit.

Në krijimin e njeriut dhe të gjitha krijesave të tjera në planet, ka shumë prova për ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut. Kur mendojmë për madhësinë e universit dhe të rregullit të mahnitshëm që ka, kuptojmë se sa i Madh dhe i Fuqishëm është Allahu. Kuptojmë se sa të dobët dhe të pafuqishëm jemi. Kuptojmë se megjithë dobësitë që kemi, Allahu i Madhëruar është Bujar dhe i Mëshirshëm ndaj nesh.

Kur mendojmë për jetën, vdekjen dhe botën tjetër, kuptojmë se kjo botë është me të vërtetë një botë kalimtare. Për këtë arsye, nuk e harrojmë asnjëherë se në botën tjetër do të japim llogari për të gjitha veprimet tona në këtë botë. Në sajë të këtij meditimi, besimi ynë do të forcohet edhe më shumë. Këtë duhet ta shohim si një rast të mirë për të njohur jetën tonë, Zotin tonë dhe për të fituar xhenetin. Do të sillemi mirë me prindërit tanë, vëllezërit, shokët dhe të gjithë njerëzit e tjerë. Nuk do të guxojmë të dëmtojmë as edhe një krijesë të Zotit.

Të qëndrojmë larg gjynaheve dhe ta

**Një orë meditim, është
më e mirë se sa një vit
adhurimi të shkujdesur.**

ruajmë zemrën tonë nga njollat e zeza.

Ka disa sjellje që dëmtojnë trupin, shpirtin, shoqërinë tonë, njerëzit dhe gjallesat e tjera. Allahu i Madhëruar na e ka ndaluar kryerjen e këtyre veprave të dëmshme.

Disa nga këto vepra të ndaluara janë: t'i bësh shok Allahut, të gënjesh, të merresh me thashetheme, të sillesh keq ndaj prindërve, të braktisësh namazin, të dëmtosh të tjerët...etj. Nëse nuk u bindemi urdhrave të Allahut dhe nuk ruhem prej ndalesave të Tij, kemi bërë “gjynah” të madh.

Gjynahet që kryejmë, e dëmtojnë dhe e dobësojnë besimin tonë. Me shtimin e gjy-

FJALA MË E SHENJTË

Ishim një pëllëmbë,
Nuk na nxinin qiejt,
Ishim një pëllëmbë
Të etur për xhenet.

Nuk bie nga gjuhët tona,
Nuk shkulet nga zemrat tona,
Kjo është fjala më e shenjtë,
La ilahe il-lal-Ilah.

Zemrën time e shërove,
Brenda meje dashuri mbolle,
Në vendin e Teuhidit,
Zemrat tona i bashkove.

Nuk bie nga gjuhët tona,
Nuk shkulet nga zemrat tona,
Kjo është fjala më e shenjtë,
La ilahe il-lal-Ilah.

Drita e ballit tonë,
Ëndërr e keqe për kafirin,
Kur i bëhet padrejtë dikujt,
Na takon neve me vujt.

Nuk bie nga gjuhët tona,
Nuk shkulet nga zemrat tona,
Kjo është fjala më e shenjtë,
La ilahe il-lal-Ilah.

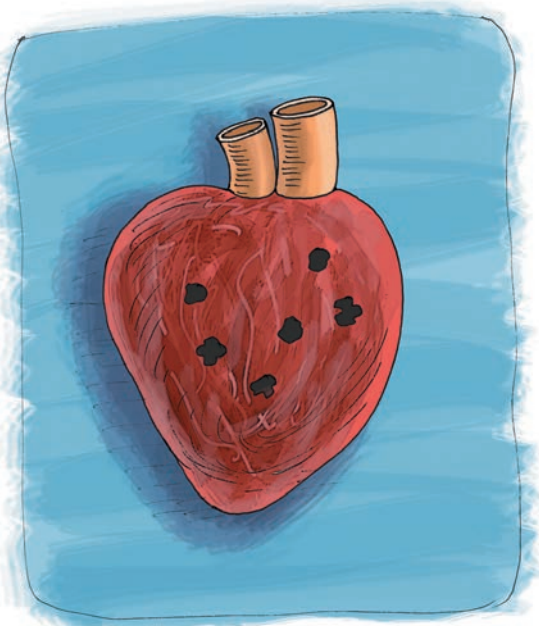
naheve, zvogëlohet edhe dëshira jonë për adhurime dhe dobësohet frika jonë ndaj dënimit të Allahut.

Për çdo gjynah që kryejmë, në zemrën tonë formohet një njollë e zezë. Shtimi i këtyre njollave të zeza bëhet shkak që zemra jonë të ngurtësohet. Dhe me ngurtësimin e zemrës, humbasim ndjeshmërinë tonë kundër gjynaheve. Gjynahet, që më parë i konsideronim të mëdha, tashmë fillojnë të na duken të parëndësishme. Për këtë arsye, nëse kryejmë një gjynah, qoftë me dije apo pa dije, duhet të bëjmë tevbe dhe të kërkojmë falje prej Allahut të Madhëruar. Pastaj duke bërë punë dhe vepra të mira, duhet të pastrojmë njollat e zeza që janë formuar në zemrën tonë prej gjynaheve të bëra.

Shokët e mirë që të kujtojnë Allahun: Besimtarët e singertë

Ka njerëz që i binden me përpikëri urdhërave të Allahut, i kryejnë rregullisht adhurimet, janë të ndjeshëm në çështjen e hallallit dhe haramit dhe kanë moral të lartë.

Këta myslimanë bëjnë punë të dobishme dhe i ruhen haramit. Bëjnë kujdes kur flasin, në mënyrë që të mos ofendojnë askënd. Ata e

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Kur besimtari bën një gjynah, në zemrën e tij formohet një njollë e zezë. Nëse ai e braktis atë gjynah dhe i kërkon falje Allahut, ajo njollë fshihet dhe zemra i shëndrit si më parë. Por nëse e vazhdon atë gjynah, njollat e zeza shtohen derisa e nxijnë të gjithë zemrën. Kjo është ajo për të cilën flet Allahu në suren (el-Mutaffin, ajeti 14.)
“Nuk është ashtu! Veprat e tyre (të këqija) ua kanë mbuluar zemrat.”

Ibën Maxhe, Zuhd, 29

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Një njeri bëri një udhëtim të gjatë në rrugë të Allahut. I shthurur kokë e këmbë, ngre duart lart dhe bën dua “O Zoti im!” Mirëpo ushqimi dhe pija e tij është prej haramit. Si mund t’i pranohet dua ja një njeriu të tillë!..”

Muslim, Zekat 65

duan shumë Allahun e Madhëruar, por edhe Allahu i do shumë ata. Këta janë besimtarët të cilët Kurani i ka quajtur “rob të singertë”. Njerëzit e singertë të cilët Allahu i ka lavdëruar, janë njerëzit me të cilët Ai dëshiron që ne të bëhemi shokë.

Njeriu gjithmonë ndikohet nga natyra dhe veprimet e njerëzve me të cilët shoqërohet dhe i do. Nëse ne shoqërohemi me shokë që nuk i kryejnë adhurimet, nuk ruhen nga gjynahet dhe kanë moral të dobët, do të ndikohemi për keq.

Ngrënia e haramit i bën dëm shpirtit dhe trupit tonë.

Ushqimi dhe pija kanë një ndikim të madh mbi botën tonë shpirtërore dhe në ndjenjat fetare. Sa më të pastra që të jenë ushqimet dhe pijet tona prej haramit, aq më i fortë do të jetë edhe besimi ynë. Kjo i ngjan kar-

burantit të makinës. Sa më i ndotur që të jetë karburanti, aq më shumë dëm i bën makinës. Po ashtu edhe ushqimet haram që hyjnë në stomakun tonë, bëhen shkak i prishjes së mendimeve dhe moralit tonë. Njeriu që ha ushqime haram, mendon haram dhe zemra e tij anon gjithmonë nga e keqja.

Kjo do të bëhet shkak i dobësimit të besimit dhe i moralit tonë.

Nëse ne i duam besimtarët e sinqertë dhe shoqërohemi me ata, do të ndikohemi për mirë. Shpirti i besimtarit ngjan me një det të qetë dhe të gjerë. Në fytyrat e tyre ka dritë dhe në zemrat e tyre qetësi. Këta njerëz, kudo që janë përhapin ndjenja pozitive. Me veprat dhe fjalët e tyre bëhen shembull dhe na kujtojnë shpesh Allahun dhe botën tjetër.

Nëse bëhemi shokë me besimtarët e sinqertë, besimi ynë forcohet dhe dashuria për Allahun rritet. Në zemrën tonë lind një ndjenjë urrejtjeje për haramet dhe morali ynë zbukurohet. Më në fund edhe ne do të bëhemi si ata. Do t'i bindemi urdhrave të Allahut dhe do të bëhemi prej besimtarëve të sinqertë të cilët do të fitojnë kënaqësinë e Tij.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Njeriu ndikohet nga mënyra e jetesës së shokut të vet. Kështu që çdo njëri prej jush të ketë kujdes se me kë shoqërohet!”

Ebu Daud, Edeb 16

Allahu i madhëruar urdhëron :

“O besimtarë! Frikësojuni Allahut dhe bëhuni me ata që janë të sinqertë në fjalë dhe në vepra!”

Surja et-Teube, ajeti 119.

NJERIU QË DINTE TË BËNTE PYETJE

Kalendari tregonte vitin 630. Në kohën kur Profeti ynë (a.s.), ishte duke bërë mbledhje me shokët e tij në Mesxhidin Nebevi, vjen një i huaj dhe qëndron para mesxhidit. Flokët e gjatë i vareshin nga supet. Ishte një burrë me trup të madh dhe i fuqishëm. Me një lëvizje të shkathët, zbriti nga deveja e tij. Pasi e lidhi devenë në oborrin e mesxhidit, u drejtua me hapa të sigurtë drejt Profetit (a.s.) dhe shokëve të tij. Pastaj pyeti me zë të vendosur:

- Cili prej jush është Muhamedi? Ishte e qartë që nuk ishte mysliman, sepse myslimanët nuk e thërrisnin Profetin në emër, por me gradën që i kishte dhënë Allahu i Madhëruar, “Resulullah”.

Sahabët i bënë me shenjë për nga Profeti (a.s.), dhe thanë;

- Ja, ai aty që qëndron i mbështetur dhe ka lëkurë ngjyrë gruri. Profeti ynë (a.s.), nuk kishte një vend të veçantë ku ulej gjithmonë dhe as një rrobë të veçantë që e vishte vetë në publik. Kur ulej, ai dukej si shokët e tij. Një i huaj që nuk e kishte parë fytyrën e tij të ndritur më parë, nuk mund ta njihte.

I huaji iu afrua Profetit (a.s.), dhe i thirri në emër të gjyshit të Profetit:

- O i biri i Abdulmuttalibit (gjyshi i Profetit)!

Resulullahu (a.s.), i tha:

- Urdhëro, po të dëgjoj.

I huaji vazhdoi:

- Do të të bëj disa pyetje. Por nëse e teproj me pyetjet e mia, mos u mërzit me mua.

Profeti i tha:

- Nuk mërzitem, pyet ç'të duash.

Pastaj, midis tyre u zhvillua ky dialog:

- Sipas lajmit që na solli i dërguari yt në fisin tonë, ke thënë se Allahu të ka dërguar si profet. Po të pyes në emër të Zotit tënd dhe të gjithë atyre që kanë qenë para teje. Allahu të ka dërguar?

- Po, Allahu më ka dërguar.
- Mirë, po këto qiej kush i ka krijuar?
- Allahu i ka krijuar.
- Po tokën?
- Edhe atë Allahu e ka krijuar.
- Po këto male kush i ka vendosur mbi tokë?
- Allahu i ka vendosur.
- Ti urdhëron që të adhurohet vetëm Allahu, të braktisen të gjithë zotat e tjerë dhe të mos i bëhet shok Allahut. Të pyes në emër të Tij: Allahu të ka urdhëruar me këtë?

- Po, Allahu më ka urdhëruar.
- Për hir të Allahut më thuaj: Ai të ka urdhëruar që të falësh namaz pesë herë në ditë?
- Po, Allahu më ka urdhëruar.
- Për hir të Allahut më thuaj: Allahu të ka urdhëruar që të agjërosh në muajin e Ramazanit?
- Po, Allahu më ka urdhëruar.
- Për hir të Allahut më thuaj: Allahu të ka urdhëruar që të marrësh zekatin nga të pasurit dhe t'ua japësh të varfërve?
- Po, Allahu më ka urdhëruar.

Sahabët e ndershëm po i dëgjonin me vëmendje pyetjet e këtij të huaji që ishin të sakta dhe të shprehura bukur.

I huaji vazhdoi kështu;

- Sipas asaj që na ka thënë njeriu që ke dërguar tek fisi ynë, ti ke thënë se ata që kanë mundësi, duhet ta vizitojnë Qaben, apo jo?

- Po, i dërguari im ka thënë të drejtën.
- Për hir të Atij që të ka dërguar si profet, më thuaj: Të gjitha këto, Allahu t'i ka urdhëruar?
- Po, Allahu më ka urdhëruar.

I huaji, pas çdo pyetjeje merrte përgjigje pozitive. Për këtë arsye me dashamirësi të thellë i thotë këto fjalë:

- Tani besoj padyshim se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi alejhi's-salam është rob i Allahut dhe i Dërguari i Tij. U besoj të gjitha urdhrave që ke sjellë prej Allahut dhe do t'i bindem me përpikëri. Do qëndroj larg gjithçkaje që ke ndaluar. Unë jam Dimam bin Sa'lebe nga fisi Sa'd bin Bekir. Kam ardhur si përfaqësues i fisit tim. Betohem në Allahun që të ka dërguar si profet se nuk do të veproj as më shumë dhe as më pak prej këtyre punëve që më the...

Dimami u ngrit nga vendi, zgjidhi devenë, i hipi dhe shkoi tek fisi i vet.

Ndërsa sahabët e nderuar po e shikonin me çudi atë njeri, në fytyrën e Resulullahut (a.s.), u duk një buzëqeshje e ëmbël. Nga goja e tij e bekuar dolën këto fjalë;

- Nëse ky burrë thotë të vërtetën, ai ka për të hyrë në xhenet. (Buhari, Ilim, 6; Muslim, Iman, 10)

ATO QË PËRFITOJMË PREJ BESIMIT

BESIMI

✿ Na ndihmon t'i shpëtojmë xhehenemit dhe të futemi në xhenet.

✿ Na jep forcë që të përballojmë vështirësitë dhe fatkeqësitë.

✿ Forcon ndjenjat e vëllazërisë dhe të bashkëpunimit.

✿ Ndikon në mënyrë pozitive në ndjenjat, mendimet dhe veprimet tona

Jeta, nuk përbëhet vetëm nga kjo botë. Jeta në këtë botë që zgjat mesatarisht rreth gjashtëdhjetë vjet, është një mundësi që na është dhënë, me qëllim që të përgatitemi për botën tjetër. Pasi të vdesim, nuk do të kemi më mundësi të vijmë edhe një herë në këtë botë. Ata që e humbin

këtë mundësi në këtë botë, do të penden në botën tjetër. Kjo botë është një vend sprovimi. Ata që besojnë dhe bëjnë punë të mira në këtë botë, do të fitojnë xhe-

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Për ata që besojnë dhe që bëjnë vepra të mira, do të ketë kopshte, nëpër të cilët rrjedhin lumenj. Kjo është fitore madhështore!”

Surja el - Buruxh, ajeti 11.

netin. Ata që mohojnë dhe bëjnë punë të këqia meritojnë xhehenemin. Lumturinë në botën tjetër e fitojmë me anë të besimit dhe të punëve të mira në këtë botë. Besimi i fortë na ndihmon të bëjmë punë të dobishme dhe të mira. **Na ndihmon t'i shpëtojmë xhehenemit dhe të futemi në xhenet.**

Njeriu është një krijesë e dobët. Kjo botë është edhe vendi i sprovave dhe e mbushur plot me vështirësi. Në botë, të gjithë kanë probleme të ndryshme në varësi të jetës së tyre. Problemet ekonomike dhe shpirtërore, fatkeqësitë dhe probleme të tjera si këto, janë pjesë e jetës sonë. Sëmundjet, vdekjet, fatkeqësitë natyrore etj, janë probleme që çdo moment mund të na dalin përballë.

Njeriu që nuk është besimtar i shikon të gjitha këto probleme si një torturë e padurueshme. Mirëpo, ai që është besimtar, të gjitha këto ndodhi i shikon nga dritarja e besimit. Ai e di shumë mirë se në çdo gjë që ndodh ka një urtësi të Allahut të Madhëruar. Çdo gjë e shikon si një mundësi që mund ta çojë në xhenet dhe për këtë arsye tregohet i durueshëm. Nuk përkulet dhe nuk bëhet i pashpresë përballë sëmundjeve, vdekjeve, fatkeqësive natyrore dhe të tjera problemeve të vështira, sepse besimi që ka zënë vend në zemrat tona, na bën të mendojmë se çdo vështirësi do ta pasojnë shumë lehtësime. Besimi na mëson se çdo gjë që ndodh është sprovë dhe duhet të bëjmë durim. **Ai na jep forcën që t'i bëjmë ballë çdo vështirësie.**

Allahu i Madhëruar urdhëron:

Sigurisht që Ne do t'ju provojmë me frikë dhe uri, me dëmtim të pasurisë, të njerëzve dhe të të lashtave! Prandaj, përgëzoji të duruarit, të cilët, kur i godet ndonjë fatkeqësi thonë: "Të Allahut jemi dhe vetëm tek Ai do të kthehemi!"

Surja el-Bekare, ajeti 155-156.

Besimi formon një atmosferë dashurie dhe vëllazërimi midis nesh dhe njerëzve të tjerë. **Ai Forcon ndjenjat e vëllazërisë dhe të bashkëpunimit.**

Të jesh pjesëtar i një shoqërie dhe t'i ndash problemet dhe vështirësitë me njerëzit e tjerë, të lehtëson shumë.

Nëse jemi besimtarë, bëhemi pjesë e një shoqërie me njerëz të mirë dhe kuptojmë se nuk jemi vetëm në këtë botë. Gëzimet dhe problemet tona i ndajmë me ata dhe si rredhojë gjejmë zgjidhje të përbashkëta për çdo problem.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

"Besimtarët, duke e dashur, mëshiruar dhe mbrojtur njëri-tjetrin, i ngjajnë një trupi të vetëm. Kur në trup është i sëmurë ndonjë organ, edhe organet e tjera bëhen pjesë në dhimbjen e tij duke u sëmurë dhe duke mos fjetur."

Buhari, Edeb, 27

Besimi u jep formë ndjenjave dhe mendimeve tona. Veprimet, janë pasqyrimi i ndjenjave dhe mendimeve tona. **Besimi ndikon në mënyrë pozitive në ndjenjat, mendimet dhe veprimet tona.** Nëse zotërojmë një besim të fortë, edhe mendimet tona do të jenë të bukura. Si rrjedhojë, edhe fjalët dhe veprimet tona do të jenë të bukura. Do të bëhemi një njeri i drejtë dhe i dashur me të tjerët. Nga goja jonë nuk do të dalin fjalë të këqija dhe nuk do të ofendojmë askënd. Do të jemi të moralshëm dhe nuk do të dëmtohet askush nga dora dhe goja jonë. Kështu, do të fitojmë edhe dashurinë dhe kënaqësinë e Allahut, por edhe respektin e njerëzve që na rrethojnë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Në trupin e njeriut ndodhet një copë e vogël mishi. Nëse kjo copë mishi është e mirë, i gjithë trupi është i mirë. Nëse ajo prishet, i gjithë trupi prishet. Kjo copë mishi është zemra.”

Buhari, Iman, 39

Kini kujdes mendimet tuaja, sepse bëhen ndjenjat tuaja.

Kini kujdes ndjenjat tuaja, sepse bëhen veprimet tuaja.

Kini kujdes veprimet tuaja, sepse bëhen shprehitë tuaja.

Kini kujdes shprehitë tuaja, sepse bëhen morali dhe karakteri juaj.

SINQERITETI I BESIMIT TË PROFETIT TONË TË DASHUR

Profetët janë njerëz të bekuar, të zgjedhur nga Allahu për të ftuar në besim të gjithë njerëzimin. Ata së pari besuan vetë, pastaj u munduan që ta përhapnin dritën e besimit në zemrën e njerëzve të tjerë.

Profeti ynë, Muhamedi (a.s.), është profeti i fundit i zgjedhur prej Allahut. Ashtu si profetët e tjerë edhe ai më parë besoi vetë në fenë në të cilën predikoi. Ai asnjëherë nuk adhuroi zota të tjerë. **Nuk pranoi zot tjetër përveç Allahut.** Ai u mundua me gjithë shpirt të përhapë fjalën e Allahut të Madhëruar. Dhe si rrjedhojë u përball me shumë vështirësi në këtë rrugë.

Mushrikët e Mekes, i provuan të gjitha mënyrat për ta bërë Profetin tonë të heqë dorë nga ideali i tij. Ata qenë të pafuqishëm përpara besimit të tij të sinqertë. **Asnjë lloj force nuk mundi ta ndalte atë prej besimit dhe ftesës së të tjerëve në këtë fe të bukur.**

Megjithëse Profeti ynë **i fali të gjitha të këqijat që i ishin bërë atij si person, ai nuk qëndroi i heshtur përballë sulmeve që i bëheshin besimit dhe Islamit.** Nuk e uli kokën përpara padrejtësive dhe i luftoi të padrejtët në mënyrën më të bukur. Asnjëherë nuk hezitoi të sakrifronte jetën në emër të besimit dhe gradën e dëshmorit e konsideronte si gradën më të lartë.

Profeti i dashur i Allahut **e mbante gjallë besimin me adhurime, meditime dhe përmendje të shpeshtë të Allahut.** Ai ishte i vetëdijshëm se në çdo moment ishte nën

Allahu i Madhëruar urdhëron

“I Dërguari beson në atë (Kuranin) që i është shpallur nga Zoti i tij. Ashtu edhe besimtarët: të gjithë besojnë në Allahun, engjëjt e Tij, librat e Tij dhe të dërguarit e Tij...”

Surja el-Bekare, ajeti 285.

Mushrikët e Mekes provuan shumë mënyra për ta kthyer Profetin tonë të dashur nga besimi i tij. Asnjëherë nuk patën sukses. Më në fund vendosën të shkojnë tek Ebu Talibi, xhaxhai i Profetit (a.s.). Profeti (a.s.), e donte shumë xhaxhain, sepse që prej moshës tetë vjeç kishte qëndruar me të. Për këtë arsye mbase ai e dëgjonte fjalën e xhaxhait të tij dhe hiqte dorë nga besimi Islam dhe nga ftesa që u bënte njerëzve në këtë fe. Ata kërkuan prej Ebu Talibit që të fliste me Profetin (a.s.). Ebu Talibi foli me nipin e tij dhe e njoftoi për kërkesat e mushrikëve. Ai i tha të hiqte dorë nga kjo punë se përndryshe do ta kishte fundin e hidhur. Profeti e dëgjoi deri në fund dhe iu përgjigj:

“O xhaxha! Beto hem në Allahun se, edhe sikur të më vënë diellin në dorën e djathtë dhe hënën në dorën e majtë, unë përsëri nuk do të heq dorë nga puna ime. Ose Allahu i Madhëruar do ta përhapë këtë fe në të gjithë botën, ose unë do të vdesë në këtë rrugë!”

Ibën Ethir, el-Kamil, II, 64

kontrollin e Allahut dhe mendohej gjithmonë që të fitonte dashurinë dhe kënaqësinë e Tij. Ai nuk linte pa kryer asnjë adhurim dhe shfrytëzonte çdo mundësi që i jepej për të kryer sa më shumë adhurime ndaj Allahut. Adhurimet dhe meditimet që kryente, e bënin të harronte vështirësitë e kësaj bote dhe ia qetësonin zemrën. Kjo qetësi dhe bukuri që i jepte besimi, pasqyrohej edhe në fytyrën e tij të bekuar.

Profeti ynë i dashur **zotëronte një moral të lartë**. Morali i tij i bukur ishte pasqyrimi i jashtëm i besimit që kishte në zemër. Duke na tërhequr vëmendjen me fjalët: *“Besimtari më i përsosur është ai që ka moral më shumë se të tjerët.”* (Tirmidhi, Rada, 11), dëshironte të na thoshte se besimi ka nevojë për moralin. Madje e cilësonte besimin dhe moralin si dy vëllezër të pandarë. Ai thoshte gjithmonë se aty ku ka besim, patjetër ka edhe moral. Për këtë arsye ai i vlerësonte në mënyrë të veçantë sahabët që ishin shumë me moral. **Ai nuk i vlerësonte njerëzit sipas pasurisë apo pozitës që kishin në shoqëri por sipas besimit dhe moralit të bukur që zotëronin.**

Profeti ynë (a.s.) ia kishte dedikuar jetën e tij adhurimit të Allahut, prandaj **e shikonte botën dhe të gjitha ngjarjet nga këndvështrimi i besimit**. Ai e konsideronte këtë botë vetëm si vend sprove. I vinte gjoksin çdo lloj vështirësie që përballonte dhe nuk e humbte asnjëherë shpresën tek Allahu. Besonte me gjithë shpirt se jeta e vërtetë është jeta e botës tjetër dhe se për çdo vepër në këtë botë do të jepte llogari në atë botë. Çdo mirësi që i është dhënë njeriut e konsideronte vetëm si amanet dhe për këtë arsye sillej mirë me të gjitha krijesat e Allahut.

Shkurtimisht, **Profeti ynë i dashur (a.s.), e jetoi në mënyrën më të bukur atë që besonte**. Ai u bë shembulli më i bukur për ne. Besimi i sinqertë dhe morali i tij bukur, e ndriçoi si diell të gjithë njerëzimin.

Në kohën e Profetit tonë të dashur (a.s.), në shkretëtirë jetonte i vetmuar një sahabi. Ky sahabi e donte shumë Profetin dhe Profeti gjithashtu e donte shumë atë. Sa herë që shkonte në Medinë, i sillte Profetit dhurata të vogla. Ndërsa Profeti (a.s.), në shkëmbim të dhuratës i jepte edhe më tepër.

Një ditë, Profeti (a.s.), e pa atë sahabë në treg. Iu afrua nga mbrapa pa e vënë re ai dhe ia mbylli sytë me duart e tij të bekuara. Pastaj (duke patur qëllim robin e Allahut) tha:

- A dëshiron ndonjëri që ta blejë këtë rob?

Sahabi e njohu zërin, u gëzua shumë dhe tha;

- O Resulullah, kush e merr një njeri të shëmtuar si unë? Nëse më shet nuk ke për të fituar ndonjë gjë të madhe.

Profeti (a.s.) e lëshoi dhe urdhëroi kështu:

- Ata që mashtrohen nga pamja e jashtme nuk do të jepnin shumë, por tek Allahu vlera jote është e madhe!”

I HUAJI ME RROBA TË BARDHA

Omeri (r.a.), tregon:

Një ditë, gjendeshim pranë Resulullahut (a.s.). Papritur erdhi një burrë me rroba të bardha dhe me flokë të zinj, tek i cili nuk dukeshin shenjat e udhëtimit dhe asnjëri prej nesh nuk e njhte. U fut tek Profeti (a.s.) dhe u ul përpara tij. I mbështeti gjunjët e tij tek gjunjët e Profetit (a.s.) dhe duart i vuri mbi gjurin e vet. Pastaj tha;

- O Muhamed, më trego islam !

Resulullahu (a.s.), urdhëroi;

- Islami është, të dëshmosh se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi (a.s.), është i Dërguari i Tij, të falësh namazin me përpikëri, të japësh zekatin, të agjërosh Ramazanin dhe të vizitosh Qabenë, nëse ke mundësi. Njeriu i panjohur i tha;

- The të vërtetën.

Ne u habitëm shumë nga mënyra se si ai vetë e pyeste dhe vetë ia vërtetonte fjalët. Pastaj tha;

- Tani më trego për besimin !

Resulullahu (a.s.) tha:

- Ai është besimi në Allahun, engjëjt, librat, profetët, botën tjetër dhe caktimin e Allahut (të mirës dhe të keqes).

Njeriu tha përsëri;

- The të vërtetën.

- Mirë, po mirësia (ihsani) çfarë është? Më trego për të.

Resulullahu (a.s.), tha:

- Mirësia është, të adhurosh Allahun sikur je duke e parë. Ndonëse ti nuk e sheh, Ai patjetër të sheh.

Njeriu përsëri tha;

- The të vërtetën.

Pasi pyeti për kiametin dhe shenjat e tij, u ngrit dhe iku në hesh-tje. Unë ngela me gojë hapur për një kohë të shkurtër. Ndër-sa Profeti (a.s.), tha;

- O Omer, a e di se kush ishte ky që pyeti?

Unë thashë:

- Allahu dhe i Dërguari i Tij e dinë.

Resulullahu (a.s.), urdhëroi e tha:

- Ai ishte Xhebraili. Erdhi për t'ua mësuar fenë tuaj.

(Muslim, Iman, 1 dhe 5. Shih dhe Buhari, Iman, 37; Tirmidhi Iman, 4; Ebu Daud, Sunnen, 16; Nesai, Mevakit, 6; Ibën Maxhe, Mukaddime, 9)

KUSHTET E BESIMIT

Të gjithë besimtarët i besojnë gjashtë kushtet e besimit.

Dua ja e Amentu-së përmban këto gjashtë kushte:

DUAJA E AMENTU-SË

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَأَيْتُهُ وَكُتِبَهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِالْقَدَرِ خَيْرِهِ
وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَابْتِغْتُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقًّا ۞ أَشْهَدُ أَنْ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۞ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Kam besuar në Allahun, engjëjt e Tij, librat e Tij, profetët e Tij, botën tjetër dhe caktimin e Tij, pra që e mira dhe e keqja ndodh me lejen e Tij. (Besoj se) Ngjallja mbas vdek-

jes është e vërtetë. Dëshmoj se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe dëshmoj se Muhamedi (a.s.) është rob dhe i Dërguari i Tij.

CAKTIMIN
E TIJ

ALLAHUN

ENGJËJT
E TIJ

BESOJ

BOTËN
TJETËR

LIBRAT E
TIJ

PROFETËT
E TIJ

PYETJE

Fjalitë e mëposhtme vendosini në rendin e duhur!

1	Shprehja që tregon besimin tonë në Allahun dhe Profetin (a.s.), është	pas dore adhurimet, tregon një besim të dobët.
2	Të krijosh nga asgjëja, të furnizosh	do të thotë ta kujtosh gjithmonë dhe të mos e harrosh Atë.
3	Ajo që do të na çojë në lumturinë e përjetshme	kemi bërë “gjynah”.
4	Adhurimet fitojnë vlerë	mund të ndiejë ëmbëlsinë e adhurimeve.
5	Dashuria për Allahun është	vetëm me besim.
6	Të bësh gjynahe dhe të lësh	është besimi ynë i vazhdueshëm.
7	Besimtari që ka besim të fortë,	përballë vështirësive dhe fatkeqësive.
8	Të përmenëdsh Allahun,	fryti i një besimi të fortë.
9	Besimi na jep forcë	dhe të shërosh, i takon vetëm Allahut
10	Nëse nuk u bindemi urdhrave dhe ndalesave të Allahut,	Shprehja e Tevhidit

Të provojmë veten tonë

1. Cila nga fjalitë e mëposhtme është kuptimi i plotë i Fjalëve të Tevhidit?

- a) I besoj Allahut.
- b) Nuk ka zot tjetër përveç Allahu dhe Muhamedi është rob dhe i dërguar i Tij.
- c) Dëshmoj se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe dëshmoj se Muhamedi sallallahu alejhi ue sel-lem është rob dhe i Dërguari i Tij.
- d) Allahu është dëshmitar për çdo gjë që kam vepruar.

2.

- I. Të bësh vepra të mira
- II. T'i kryesh adhurimet në mënyrë të rregullt
- III. Të merresh gjithmonë me meditim dhe përmendje të Allahut.
- IV. Të marrësh pjesë në çdo lojë dhe argëtim
- V. Të largohesh prej çdo lloj gjynahu

Cila nga veprat e mësipërme na e forcon besimin?

- a) I, II, III dhe V b) II, IV dhe V
- c) I, II, III dhe IV d) II, III, IV dhe V

3.

- I. Besimin në Allahun dhe njëshmërinë e Tij.
- II. Askush tjetër përveç Allahut nuk e meriton të adhurohet.
- III. Edhe qenie të tjera mund të jenë zot përveç Allahut.
- IV. Të jetojmë një jetë në përputhje me urdhrat dhe ndalesat e Allahut.
- V. Besimi në Profetin (a.s.), dhe në të gjitha ato që na ka sjellë prej Allahut.

Cilën prej veprave të mësipërme nënkuptojmë me Shprehjen e Tevhidit?

- a) Vetëm I dhe II b) I, II, IV dhe V
- c) II, III dhe V d) I, II, III, IV dhe V

4. Cila nga fjalitë e mëposhtme janë Shprehjet e Tevhidit?

- a) Elhamdu lil-lahi rabbil alemin.
- b) All-Ilahumme sal-li ala Muhammedin ve ala ali Muhammed
- c. Eshhedu en lâ ilahe il-lall-Ilah ve eshhedu enne Muhammeden abduhu ve rasuluh
- d. La ilahe il-lall-Ilah Muhammedun rasûlull-Ilah

5. Cila nga veprat e mëshposhtme nuk është prej Veprave të Mira?

- a) Të jesh me moral të bukur
- b) Të largohesh prej ndalesave të Allahut
- c) Të sillësh keq me kafshët
- d) Të ndihmosh njerëzit

Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

(besojnë / zemra / punë të mirë / dobishme / dhjetë / shoqërohet / e mirë / zemrat / shokut / përmendjen)

1. “Ata që dhe bëjnë vepra të mira, janë krijesat më të”
2. “Dijeni mirë se qetësohet vetë me e Allahut”
3. “Njeriu ndikohet nga mënyra e jetesës së të vet. Kështu që çdo njëri prej jush të ketë kujdes se me kë!”
4. “Nëse ndonjëri prej jush jeton islamin në mënyrë të bukur, për çdo që kryen, do t’i shkruhen deri në shtatëqind herë më shumë.”
5. “Në trupin e njeriut ndodhet një copë e vogël mishi. Nëse kjo copë mishi është, i gjithë trupi është i mirë. Nëse ajo prishet, i gjithë trupi prishet. Kjo copë mishi është ”

Mësoj fenë time

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines for tracing and writing.

QËLLIMI I KRIJIMIT TONË

ADHURIMI

❁ *Përkufizimi i adhurimit*

❁ *Qëllimi i adhurimit*

❁ *Ç'fitojmë nga adhurimit*

GOSTIA NË SARAJ

Na ishte njëherë një mbret shumë i pasur. Ai dëshiroi t'u tregonte njerëzve pasurinë dhe madhështinë e mbretërimit të tij. Për këtë arsye, ndërtoi një pallat të madh mbretëror, dhomat e të cilit i pajisi me orendi dhe stoli të shtrenjta. Dha urdhër të shtroheshin sofra me lloje të shumta dhe të ndryshme ushqimesh.

Më pas, i caktoi si detyrë një oborrtari prezantimin e mbretit para njerëzve dhe mënyrën e të sjellurit të tyre në saraj. Pas këtyre përgatitjeve filloi pritja.

Oborrtari i mbretit i shëtiti të ftuarit në çdo skaj të sarajit. I ftoi të hanin nga ushqimet që gjendeshin mbi sofra dhe u bëri atyre dhurata të ndryshme. Pastaj nisi t'u fliste rreth mbretit.

O njerëz! Mbreti ynë, pronari i këtij pallati mbretëror, dëshiroi që ju ta njihni atë dhe madhështinë e pushtetit të tij, duke ju

treguar këtë pallat mbretëror dhe pasuritë e tij. Ai e shprehu më së miri dashurinë e tij ndaj jush duke ju shtruar këtë gosti.

Edhe ju duajeni dhe respektojeni atë! Ai u tregua bujar dhe i mëshirshëm ndaj jush, në mënyrë të veçantë me dhuratat e shpërndara. Tregoni respekt ndaj tij duke e falënderuar. Ju jeni duke e parë që vula e tij është mbi çdo thesar dhe objekt të këtij pallati mbretëror. Prandaj, edhe ju këmbëngulni ta njihni pronarin e këtyre bukurive dhe përpiquni të kuptoni forcën dhe mëshirën e tij të pamatë.

Kështu oborrtari, ua prezantoi të ftuarve, mbretin dhe pallatin mbretëror. Pas këtij prezantimi, të ftuarit u ndanë në dy grupe.

Grupi i parë e dëgjoi me shumë vëmendje oborrtarin dhe i pranoi si të drejta fjalët e tij. Ata shprehën mirënjohje për ftesën e bërë. U treguan të kujdesshëm ndaj rregullave të

vendosura në saraj, duke u sjellë me shumë edukatë gjatë gostisë dhe e falënderuan për zemërsisht mbretin për ftesën e bërë dhe për mikpritjen.

Mbreti mbeti shumë i kënaqur nga sjelljet e këtij grupi të ftuarish. Për këtë, ai i shpërbleu ata duke i dërguar në një pallat tjetër mbretëror, më të madh dhe më të bukur. Ata jetuan aty të lumtur deri në pafundësi.

Ndërsa grupi i dytë, u dha tërësisht vetëm pas ushqimeve dhe pijeve të ndryshme, duke mos dëgjuar aspak fjalët e oborrtarit. Ata e bënë veshin shurdh ndaj këshillave të tij. E tepruan si në ushqim, ashtu edhe në pije, duke mos marrë parasysh asnjë ndalesë. U dehën dhe filluan të shqetësonin edhe të ftuarit e tjerë. I nënvleftësuan edhe begatitë e sofrave, në vend që të falënderonin për gostinë. Ushtarët e mbretit, duke parë se ata e kaluan kufirin, i kapën dhe i futën në burg.

Dhe kështu, ata e kaluan gjithë jetën në burg, deri në pafundësi.

PYETJET

- ❁ Në këtë tregim, mbreti simbolizon Allahun e Lartë. Po pallati mbretëror, çfarë simbolizon sipas jush?
- ❁ Çfarë shprehin sofrat, dhuratat dhe zbukurimet e ndryshme?
- ❁ Kë përfaqëson oborrtari i mbretit?
- ❁ Kush janë të ftuarit në gosti?
- ❁ Cilët janë grupi i parë i të ftuarve?
- ❁ Cilët janë grupi i dytë i të ftuarve?
- ❁ Ç'përfaqëson pallati i dytë mbretëror, tek i cili qëndruan deri në pafundësi grupi i parë i të ftuarve?
- ❁ Ç'përfaqëson vendi ku u dërgua grupi i dytë i të ftuarve, burgu?
- ❁ Pse u burgosën të ftuarit e grupit të dytë?
- ❁ Pse nuk e dëgjuan oborrtarin e mbretit të ftuarit e grupit të dytë?

Ç'ËSHTË ADHURIMI?

Adhurimi tregon besnikërinë dhe dashurinë ndaj Allahut, Krijuesit të çdo gjëje, gjithashtu zbatimin me përpikmëri të urdhrave dhe largimin nga çdo gjë që na ndalon Ai.

Adhurimi është shfaqja e besimit që ndodhet në zemrat tona me anë të sjelljeve dhe veprimeve. Falja e namazit, agjërimi i Ramazanit, leximi i Kuranit, bërja e duasë (lutjes) dhe përkujtimi i emrit të Allahut janë adhurime. Të mos gënjesh dhe të mos vjedhësh është adhurim. Të sillësh mirë ndaj prindërve dhe t'i bësh vizitë farefisit është adhurim. T'u bësh mirë njerëzve, t'i ndihmosh ata dhe t'u qëndrosh afër atyre që janë në vështirësi është adhurim. T'i përshëndesësh vëllezërit myslimanë me selam apo t'u dhurosh buzëqeshje atyre është adhurim. Pra, çdo gjë që bëhet për hir të Allahut është adhurim.

Pejgamberi ynë (a.s.) ka thënë:

“Duaja, është thelbi i adhurimit”

(Tirmidhi, Deavat 1)

Allahu (xh.sh.) thotë:

“Thuaj: “Padyshim namazi, adhurimi, jeta dhe vdekja ime janë vetëm për Krijuesin e gjithësisë që është Allahu i Lartë.”

(En'am, 162)

PSE ADHUROJMË?

Në çdo çast, Allahu na dhuron mirësi të panumërta. Ajri, uji, buka, frutat, perimet, kafshët... Të gjitha këto janë mirësi të Allahut të Lartmadhëruar, të krijuara për njerëzit.

Ne gëzohemi kur një njeri na bën qof-të edhe një të mirë të vogël. Ushqejmë respekt dhe dashuri për të. E falënderojmë përzemërsisht. Nëse ai na kërkon të bëjmë diçka, ne jemi të gatshëm t'ia plotësojmë dëshirën, apo jo? Atëherë, a nuk duhet falënderuar Allahu, i cili na krijoi nga asgjëja e na furnizon me begati të pa-

numërta, duke i kryer me dëshirë adhuri-met tona ndaj Tij?

Po, ne duhet ta falënderojmë Allahun për mirësitë dhe begatitë që na dhuron, duke e adhuruar Atë. Nëpërmjet adhuri-meve të ndryshme, ne shprehim besimin, dashurinë dhe lidhjen tonë të ngushtë me Të. Kështu ne fitojmë dashurinë e Allahut. Duke fituar dashurinë e Allahut, Ai do të na dhurojë edhe më shumë begati në ahiret, duke na vendosur përjetësisht në xhenetin e Tij.

Allahu (xh.sh.) thotë:

“Nëse tregoheni mirënjohës, Unë do t’jua shtoj edhe më shumë begatitë e Mia.”

(Ibrahim 7)

Pejgamberi ynë (a.s.) ka thënë:

“Shikoni ata që kushtet e jetesës i kanë më të këqija sesa ju. Mos i shihni ata që janë mbi ju. Në mënyrë që të jeni mirënjohës ndaj mirësive të Allahut.”

(Muslim, Zuhd 9)

KËPUCA

Një fëmijë nuk kishte këpucë dhe për këtë ishte mërëzitur shumë.

Duke ecur rrugës, vuri re një të gjymtuar.

E falënderoi Zotin duke thënë me vete: - Falënderimet të takojnë vetëm Ty, o Zot! Vërtet unë nuk kam këpucë, por kam këmbë. Këpuca mund të sigurohet, por ama këmba jo.

Vlera e mirësive që na ka dhuruar Allahu, dihet vetëm atëherë, kur ne arrijmë ta falënderojmë me gjithë zemër Atë.

FALËNDEROJ ALLAHUN (XH.SH.)

Isra kishte ditë që ishte e sëmurë. Gjendja shëndetësore e saj po përmirësohej, por e ëma nuk e linte të ngrihej nga shtrati, derisa të shërohej plotësisht. Ajo kishte nevojë të pushonte, ta merrte veten dhe t'i kushtonte kujdes të ushqyerit.

Shtrati i Isrës ndodhej pranë dritares. Ajo e kalonte ditën duke parë kalimtarët, duke lexuar libra dhe duke biseduar me prindërit, por megjithatë mërzitej herë pas here. Nuk kishte dëshirë të hante, ndërsa ilaçet nuk dëshironte t'i shihte me sy.

Atë ditë, në shtëpinë e Isrës erdhi për vizitë mësuesja e saj. Kjo për të ishte një surprizë shumë e bukur. Isra u gëzua pa masë.

Mësuesja e përqafoi, u ul pranë saj dhe e pyeti në lidhje me shëndetin.

Isra i tha se ishte mërzitur shumë duke qëndruar në shtrat. Asaj nuk i pëlqenin ilaçet dhe dëshironte të shërohej sa më shpejt.

Mësuesja e përkëdheli dhe e këshilloi të bënte më shumë durim. Isra mendoi për një çast dhe shprehu pakënaqësinë e saj duke pyetur:

- Mësuese, pse vallë Allahu e ka krijuar sëmundjen?

Mësuesja, duke buzëqeshur, iu përgjigj:

- Që t'i dihet vlera shëndetit, të mësohet durimi dhe mirënjohja ndaj Tij.

Isra sërish nuk e kuptoi dhe e pyeti:

- Çfarë do të thotë kjo?

Mësuesja iu përgjigj:

- Shiko, e dashur Isra! Çdo gjë në jetë shërben për ta na mësuar diçka. Sëmundja na mëson vlerën e shëndetit, uria vlerën e begative, me të cilat ushqehemi përditë, ndërsa etja vlerën e ujit. Nëse nuk i përjeton këto, atëherë nuk ua di vlerën të mirave të përditshme.

Isra e kuptoi urtësinë e fjalëve të mësueses dhe u shpreh:

- Po, keni të drejtë mësuese! Unë e kuptova rëndësinë e shëndetit vetëm pasi u sëmura!

Mësuesja, me dashamirësi, tha:

- Të lumtë, Isra! Kur ne nuk e kuptojmë vlerën që ka një gjë, atëherë nuk mund ta falënderojmë Dhuruesin e saj, Zotin. Tani e tutje besoj se ti do ta falënderosh më shumë Allahun, i Cili të ka krijuar me shëndet të plotë.

Isra i tha mësueses:

- Po, kjo është shumë e vërtetë! Këtë nuk do ta harroj asnjëherë!

Pasi u mendua pak, i erdhi në mendje një pyetje:

- Mësuese! Meqenëse është kështu, a nuk duhet ta falënderojnë të pasurit më shumë Allahun?

Mësuesja iu përgjigj:

- Pa mendo! Sikur një njeri të ishte i verbër dhe të kishte shumë para, a nuk do t'i shpenzonte ato që t'i kthehej shikimi për të parë bukuritë e kësaj bote? Po të ishte i shurdhër, a nuk do të bënte të njëjtën gjë që të mund të dëgjonte?

- Padyshim!

- Atëherë çdokush që ka sy për të shikuar, veshë për të dëgjuar dhe këmbë për

të ecur, është i pasur. Por, më i pasur është ai që gëzon shëndet të plotë të mendjes...

- Atëherë, unë jam shumë e pasur! - tha Isra.

Mësuesja e gëzuar iu përgjigj:

- Po, ti je shumë e pasur. Prandaj duhet ta falënderosh sa më shumë Allahun.

Isra e lumtur u shpreh:

- Mësuese, tani e tutje unë nuk do të ankojem, por do të bëhem një fëmijë mirënjohës ndaj Allahut (xh.sh.), për çdo gjë.

Mësuesja ia shtrëngoi dorën e vogël Isrës, e përkëdheli dhe e puthi me dashuri. Ajo u largua duke i thënë:

- Të shkuara, e dashur Isra! Lus Allahun që të të japë shërim sa më shpejt!

Çigdem Ozlem

Ç'PËRFITOJMË NGA ADHURIMET?

Adhurimet na afrojnë me Allahun

Qëllimi i krijimit tonë është të njo- him Allahun dhe ta adhurojmë Atë. Me adhurimet që bëjmë, shprehim robëri- në tonë ndaj Allahut dhe ndjehemi më afër Tij. Ne kërkojmë ndihmë prej Tij dhe strehohemi në mëshirën e Tij, pa pasur nevojën e asnjë ndërmjetësi. Përpjekja për të fituar dashurinë hyjno- re na bën të ndjehemi të lumtur.

Adhurimet zbukurojnë moralin tonë

Adhurimi na largon nga gabimet, na bën më të moralshëm dhe më të dobi- shëm për shoqërinë. Ai pastron zemrën nga ndjenjat dhe mendimet e këqija dhe na zbukuron moralin.

Adhurimet kalisin besimin

Ruajtja dhe forcimi i besimit mundë- sohet vetëm me anë të adhurimeve. Në qoftë se adhurimet i kryejmë me për- pikmëri, besimi ynë forcohet edhe më shumë.

Adhurimi është i dobishëm si për këtë botë, ashtu edhe për botën tje- tër. Myslimani që e ka përjetuar qoftë edhe një herë shijen e adhurimit, nuk mund ta lërë pas dore asnjëherë atë. Si përherë edhe tani pejgamberi ynë, Mu- hamedi (a.s.), përbën shembullin tonë më të madh. Ai ishte shumë i përpiktë në kryerjen e obligimeve ndaj Allahut, e dashuronte adhurimin dhe e kryente në mënyrë të përsosur. Ai i këshillonte sahabët që të tregoheshin të kujdes- shëm ndaj disiplinës së adhurimit.

Allah (xh.sh.) thotë:

“Unë i krijova xhindët dhe njerëzit vetëm të më adhurojnë Mua”

(Dharijat 56)

Një ditë, një njeri shkoi tek Profeti dhe i tha:
- O i dërguari i Allahut, më trego se cilat vepra më largojnë nga xhehenemi duke më dërguar në xhenet!

Pejgamberi iu përgjigj:

- Ta adhurosh Allahun duke mos i shoqëruar askënd dhe asgjë Atij, të falësh namazin, të japësh zekatin dhe të ruash lidhjet farefisnore.”

(Buhari, Edeb 10)

Një ditë Profeti Muhamed (a.s.), e zuri për dore Muadh bin Xhebelin dhe i tha:

- Unë të dua shumë për hir të Zotit.

Atëherë Muadhi i tha Pejgamberit:

- O i Dërguar i Allahut! Edhe unë të dua Ty!

Në vazhdim Pejgamberi i tha:

- Muadh, dëshiroj ta thuash me çdo kusht këtë dua pas çdo namazi:

اللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

“Zoti im! Më ndihmo që të të përkujtoj, të të falënderoj për mirësitë e Tua ndaj meje dhe të të adhuroj me përkushtim!”.

(Ebu Davud, Vitir 26)

PYETJET

Të kontrollojmë njohuritë tona

A janë të sakta apo të gabuara fjalitë e mëposhtme:

- ✿ Adhurimi është të shprehurit e dashurisë dhe respektit ndaj Allahut të Lartë, Krijuesit të gjithçkaje, si dhe të përmbushurit e detyrës së robërisë ndaj Tij. ☐ E SAKTË ☐ E GABUAR
- ✿ Qëllimi për të cilin jemi krijuar është të rritemi dhe të zotërojmë një profesion. ☐ E SAKTË ☐ E GABUAR
- ✿ T'i ndihmosh njerëzit, t'u japësh selam atyre dhe t'i buzëqeshësh vëllait mysliman nuk është adhurim. ☐ E SAKTË ☐ E GABUAR
- ✿ Adhurimet jo vetëm që pastrojnë trupin tonë, por edhe zbukurojnë edukatën tonë. ☐ E SAKTË ☐ E GABUAR
- ✿ Duke kryer adhurimet ndaj Allahut, ne e falënderojmë Atë për mirësitë që na dhuron. ☐ E SAKTË ☐ E GABUAR

Të testojmë veten

1. Cilat nga veprimet e mëposhtme nuk janë adhurime?

- a) Të falësh namazin
- b) Të mos gënjesh
- c) Të heqësh nga rruga objekte dhe sende që i pengojnë njerëzit.
- d) Të flasësh pas krahëve.

2.

- I. Punë e mirë
- II. Gjynah
- III. Adhurim

Cila nga pikat e mësipërme përdoret për ato gjëra që Allahu i dëshiron dhe i pëlqen më shumë?

- a) I-II
- b) I-III
- c) I-II-III
- d) II-III

3. Çfarë nuk përfitojmë nga kryerja e adhurimeve?

- a) Trupi dhe shpirti ynë pastrohen dhe hijeshohen
- b) Bëhemi njerëz me edukatë dhe të dobishëm për shoqërinë.
- c) Fitojmë dashurinë e Allahut.
- d) Bëhemi të famshëm.

4.

- I. Për të fituar kënaqësinë dhe dashurinë e Allahut.
- II. Sepse ky është urdhri i Allahut.
- III. Për të shpëtuar nga dënimi i xhehenemit dhe për të qenë një nga njerëzit e lumtur të xhenetit.

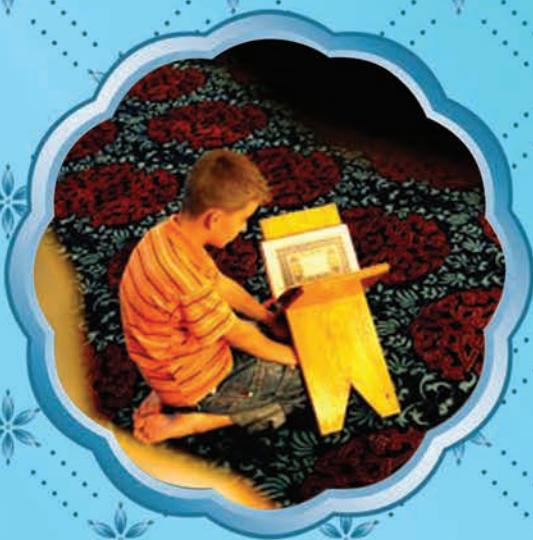
Nga fjalitë e mësipërme zgjidhni ato që përbëjnë një përgjigje të plotë të pyetjes: Pse e adhurojmë Allahun?

- a) I-II
- b) I-III
- c) I-II-III
- d) II-III

Vendosni fjalët brenda kllapave, në hapësirat boshe të fjalive të mëposhtme.

(sjelljet tona, Allahut, të falënderoj, adhurim, adhurimi im)

- ❁ Thuaj: Padyshim namazi im, , jeta dhe vdekja ime janë për Allahun”
- ❁ Të mos gënjesht dhe të mos vjedhësh është
- ❁ Adhurimi është manifestimi i besimit tonë me
- ❁ Çdo gjë që bëhet për hir të është adhurim.
- ❁ Zoti im! Më ndihmo që të të përkujtoj, të për mirësitë e Tua ndaj meje dhe të të adhuroj me përkushtim.

OBLIGIMET TONA FETARE

DETYRAT DHE PËRGJEGJËSITË E MUKELEFIT

- ❁ *Përgjegjësitë tona*
- ❁ *Normat (Juridike) të fesë (Efalh'l Mukelefin)*
- ❁ *Kushtet e Islamit*

RRUGËT PËR NË XHENET

Një ditë, Muadhi (r.a.), e pyeti Pejgamberin (a.s.):

- O i Dërguar i Allahut! A mund të më tregosh një punë që do të më shpjerë në xhenet dhe do të më largojë nga xhehenemi?

Pejgamberi ynë iu drejtua:

- Ti kërkon një gjë shumë të vështirë! Por kjo është shumë e lehtë për atë që e ndihmon Allahu. Shpreh përlësi (robëri) ndaj Allahut, pa i shoqëruar askënd Atij. Fal namazin me përpikmëri. Jep zekatin. Agjëro muajin e Ramazanit. Shko në haxh, nëse mundësitë që zotëron janë të mjaftueshme.

Më pas vazhdoi:

- Po tani, a dëshiron të t'i tregoj portat e mirësisë? Agjërimi është mburojë ndaj xhehenemit dhe gjynaheve. Sadakaja (lëmosha) shuan gjynahet, ashtu siç shuan uji zjarrin, namazi i natës gjithashtu.

Më pas i Dërguari i Allahut lexoi këto ajete:

“Ata ngrihen nga shtrati, i luten Zotit të tyre me frikë e shpresë dhe japin nga ajo që iu kemi dhënë Ne. Askush nuk di se çfarë gëzimesh janë fshehur për ta (në jetën tjetër), si shpërblim për punët e mira që kanë bërë.”
(Sexhde, 16-17)

Më pas tha:

- A të tregoj për pikënisjen e punëve, shtyllën kryesore dhe më të madhërishtmen e të gjitha veprave?

Muadhi iu përgjigj:

- Sigurisht, o i Dërguari i Allahut!

Pejgamberi vazhdoi:

- Pikënisja e çdo pune është Islami, shtylla kryesore e të gjitha veprave është namazi, ndërsa më e madhërishtja e tyre është xhihadi (përpjekje në rrugë të Allahut).

Më pas vazhdoi:

- A të të tregoj se cila është arteria kryesore e tyre?

Muadhi ia priti:

- Po, më trego, o i Dërguari i Allahut!

Pejgamberi (a.s.), kapi gjuhën dhe tha:

- Ruaje këtë!

Muadhi pyeti:

- O i Dërguari i Allahut! Edhe për ato që flasin, do të japim llogari?

- O Muadh! Janë pikërisht fjalët ato që i shpien më së shumti njerëzit drejt xhehene-mit, - i tha Muhamedi (a.s.). (Tirmidhi, Iman, 8)

PËRGJEGJËSITË ME TË CILAT NA NGARKON FEJA

Allahu na ka dhuruar shumë mirësi, prej të cilave më e rëndësishmja është mendja. Në sajë të mendjes, ne arrijmë të dallojmë të drejtën nga e gabuara dhe të mirën nga e keqja. Prandaj, mendja dhe të menduarit janë tiparet themelore që e dallojnë njeriun nga krijesat e tjera.

Nga mendja buron edhe përgjegjësia, sepse Allahu, Dhuruesi i të gjitha këtyre mirësive, nuk na ka krijuar më kot, pa asnjë qëllim. Ai na ka urdhëruar kryerjen e veprave të dobishme dhe të mira, ndërsa të dëmshmet dhe të këqijat na i ka ndaluar. Na ka ngarkuar me disa përgjegjësi, kryerja e të cilave siguron lumturinë në këtë botë dhe në botën tjetër, ahiret. Ja pra, veprat, për të cilat jemi përgjegjës t'i kryejmë dhe ato prej të cilave duhet të largohemi, në gjuhën e fesë sonë quhen "përgjegjësi fetare".

Kur fillon periudha e pubertetit?

Periudha e pubertetit ndryshon sipas konstruktit trupor të fëmijëve dhe kushteve klimatike. Kjo periudhë tek djemtë varion nga 12 deri në 15 vjeç, ndërsa tek vajzat nga 9 deri në 15 vjeçe. Fëmija, djalë ose vajzë, që arrin në moshën 15 vjeçare edhe pse nuk i shihet asnjë shenjë e pubertetit, konsiderohet i hyrë në këtë fazë zhvillimi, që do të thotë se ai është përgjegjës për zbatimin e urdhreve dhe ndalesave që na mëson feja jonë.

Kush konsiderohet i ngarkuar me përgjegjësi?

I ngarkuar me përgjegjësi fetare (mukel-lef) është ai njeri që gëzon shëndet të plotë mendor dhe që ka hyrë në fazën e pubertetit, pra ai që është përgjegjës për urdhëresat dhe ndalesat fetare. Ata që nuk gëzojnë shëndet mendor dhe fëmijët që nuk kanë arritur moshën e pubertetit, nuk janë përgjegjës në aspektin fetar.

NORMAT JURIDIKE FETARE

Çfarë janë normat juridike fetare?

Feja islame i përcakton në mënyra të ndryshme sjelljet dhe veprimet e njeriut. Normat juridike fetare nëpërmjet të cilave ne përcaktojmë sjelljet dhe veprimet tona quhen “efalu’l- mukel-lefin”.

Cilat janë emërtimet me të cilat shprehen normat juridike fetare?

Feja i grupon në tetë klasa veprat dhe sjelljet e njeriut:

PUNET E MUKELEFIT

1. Farz	😊😊😊😊
2. Vaxhib	😊😊😊
3. Sunet	😊😊
4. Mustehab	😊
5. Mubah	😊
6. Mekruh	😞😞
7. Haram	😞😞😞😞
8. Mufsid	💧

Farzi 😊😊😊😊

Farz quhen të gjitha ato adhurime, zbatimi i të cilave, sipas fesë islame, është i detyrueshëm, si p.sh.: falja e namazit, agjërimi dhe zekati.

Kush i kryen farzet, fiton shumë sevape, ndërsa kush nuk i zbaton ato pa pasur arsye, bën një gjynah të madh. Kush nuk i beson njërit prej farzeve dhe e mohon si një urdhër të fesë, konsiderohet i dalur nga feja islame.

Farzi është dy llojesh:

a) Farz Ajn: Është ai farz, që duhet të përmbushet nga çdo mysliman, që ka hyrë në fazën e për-

gjegjësisë fetare. Falja e pesë kohëve të namazit dhe agjërimi i muajit të Ramazanit, janë disa nga farzet ajn.

b) Farz Kifaje: Është ai farz që, kur përmbushet nga disa myslimanë, i shkarkon të tjerët nga përgjegjësia ndaj tij. Por, nëse asnjë mysliman nuk e përmbush atë, atëherë të gjithë myslimanët janë përgjegjës dhe gjynahqarë për moszbatimin e tij. Fjala vjen, kur një mysliman vdes dhe një grup besimtarësh ia fal xhenazen, atëherë, nga ky detyrim shkarkohen edhe myslimanët e tjerë.

Vaxhib 😊😊😊

Vaxhib quhen të gjitha ato adhurime, zbatimi i të cilave, sipas fesë islame, është i detyrueshëm, por argumenti fetar tek i cili mbështeten nuk është i prerë si në rastin e farzit. Ndër vaxhibet mund të përmendim: falja e namazit të Bajramit, dhënia e sadakasë në muajin e Ramazanit dhe therja e kurbanit.

Ai që zbaton me përpikmëri vaxhibet, fiton sevape, ashtu si në rastin e farzit, ndërsa ai që nuk i kryen ato, ngarkohet me gjynahe. Dallimi mes farzit dhe vaxhibit është se personi që mohon farzin del nga feja, ndërsa ai që mohon vaxhibin nuk del nga feja, por është gjyahnberës.

Suneti 😊😊

Sunet janë veprimet, përveç farzeve dhe vaxhibeve, që ka kryer Pejgamberi ynë dhe na ka këshilluar t'i kryejmë.

Suneti është dy llojesh:

a) Suneti muekkede

Përfshin ato veprime që Pejgamberi ynë i ka praktikuar rregullisht dhe rrallëherë i ka lënë pa kryer. P.sh: suneti i sabahut, i drekës, i akshamit dhe teravija.

b) Suneti gajri muekkede

Përfshin ato veprime që Pejgamberi ynë, herë i ka bërë e herë i ka lënë pa bërë. P.sh.: suneti i ikindisë dhe suneti i parë i jacisë.

Kush i kryen sunetet, fiton sevape dhe përfiton ndërmjetësimin e Pejgamberit (shefaat) në botën tjetër, ndërsa kush i lë ato, thjesht nuk përfiton asnjë sevap.

Mustehab 😊

Mustehab quhen adhurimet të cilat janë të pëlqyeshme dhe që burojnë nga tërësia e rregullave islame.

Ato quhen edhe “nafile” ose “mendub”. P.sh. të falësh namazin e duhasë (paradites), të agjërosh të hënave dhe të enjteve, të japësh sadaka dhe të shkëmbesh dhurata.

Kush i bën gjërat mustehab, fiton sevape, ndërsa kush nuk i kryen ato, nuk bën gjynah.

Mubah 😊

Mubah janë sjellje apo veprime të lira, që janë lënë në dëshirën e njeriut. Ne nuk fitojmë sevape, kur bëjmë një veprim që është mubah dhe nuk fitojmë gjynah, kur nuk e kryejmë atë. P.sh.: ngrënia, pirja, ecja, gjumi etj.

Mekruh ☹️☹️

Mekruh quhen veprat dhe punët të cilat janë të papëlqyeshme, sipas fesë islame.

Ka dy lloje mekruh:

a) **Mekruh që është afër haramit** janë veprimet dhe punët, të cilat janë të ndaluara në fenë islame, por që nuk mbështeten në një argument të prerë, si në rastin e haramit.

Kush bën mekruh të tillë, si pirjen e duhanit, mosfaljen e namazit të Bajramit, mosfaljen në kohë namazin e ikindisë dhe shtyrjen e tij deri afër

kohës së perëndimit të diellit, pa pasur ndonjë arsye, quhet gjynahbërës.

b) **Mekruhet që janë afër hallallit** janë punët ose veprimet, të cilat nuk janë të pëlqyeshme në fenë tonë.

Kush bën një veprim të tillë, nuk është gjynahbërës, por bën një punë jo të hijshme.

P.sh. pastrimi i hundës me dorë të djathtë.

Haram ☹️☹️☹️☹️

Haram quhen punët dhe veprimet të cilat janë rreptësisht të ndaluara në fenë tonë. P.sh.: vrasja e një njeriu, vjedhja, përdorimi i pijeve alkoolike, imoraliteti (zina), kumari, ngrënia e mishit të derrit, mosrespektimi i prindërve, përgojimi dhe thashethemet etj.

Kush bën një punë haram, thyen urdhrin e Allahut duke bërë kështu një gjynah shumë të madh. Ata që u largohen haramëve, fitojnë dashurinë e Allahut, si dhe shumë sevape. Ai që e mohon, qoftë edhe një vepër haram, duke e konsideruar atë si hallall, del nga feja islame.

Mufsid 💧

Mufsid quhen veprimet dhe punët që prishin adhurimin e filluar. P.sh.: të folurit e prish namazin dhe ngrënia ose pirja me vetë-

dije e prish agjërimin. Adhurimi i prishur duhet të kryhet përsëri nga e para.

KUSHTET E ISLAMIT

Detyrat me të cilat ngarkohemi nga përkatësia jonë islame, janë disa. Ndër më kryesoret janë “Kushtet e Islamit”.

Këto kushte janë pesë:

1. Shehadeti. *Esh’hedu en la ilahe il-IAllah ve esh’hedu en-ne Muhammeden abduhu ve resuluhu.* Që do të thotë: Dëshmoj se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi është robi dhe i Dërguari i Tij.

2. Falja e namazit.

3. Agjërimi i muajit të Ramazanit.

4. Dhënia e zekatit.

5. Shkuarja në haxh.

Pejgamberi ynë (a.s.) ka thënë:

“Shtyllat e Islamit janë pesë: Besimi se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi është robi dhe i Dërguari i Tij, falja e namazit, agjërimi i muajit të Ramazanit, dhënia e zekatit dhe shkuarja në haxh.”

(Buhari, Iman 1)

Kushtet e Islamit

Gokhan EVLIJAOGU

Islami ka pesë kushte
Ti dish bile një lumturi është
Kush u bindet këtyre
Rruga për në xhennet i hapet

I pari nga kushtet
Është fjala e dëshmisë
Përveç Allahut të madh dhe të vetëm
S’ka tjetër zot padyshim
Pejgamberi i fundit i Tij
Është Muhamedi (a.s.).

Kusht i dytë është namazi
Sa adhurim i bukur që është ai
Gjysëm ore në ditë
I nxë pesë kohë shërbim...

Kushti i tretë është Ramazani
Në agjërim është nijeti
Pa ngrënë dhe pa pirë
Kalon koha me gëzim

Kushti i katërt është zekati
Nëse Allahu ka dhënë pasuri
Ndaje për dyzet atë
Dhe njëren dhuroje ti!...

Të shkosh një herë në haxh
Nëse bëhet e mundur
Kushti i pestë i Islamit
Vizita në Qabe.

BURRI NGA NEXHDI

Talha bin Ubejdullah tregon:

Njëherë erdhi tek Profeti ynë një burrë nga Nexhdi me paraqitje jo të rregullt, zërin e të cilit e dëgjonim nga larg, por që nuk e kuptonim. Iu afrua të Dërguarit të Allahut dhe në atë çast pyeti se ç'ishte Islami. Më pas Pejgamberi ynë i tha:

- “Falja e pesë kohëve të namazit në ditë.”

- A ka ndonjë namaz tjetër që më duhet ta fal? - pyeti burri:

- Jo, por, nëse fal nafile, ajo është gjë e mirë, - u përgjigj i Dërguari i Allahut. Duke mos e ndërprerë fjalën vazhdoi:

- Gjithashtu është edhe agjërimi i muajit të Ramazanit.

- A ka ndonjë agjërim tjetër? - pyeti burri përsëri.

- Jo nuk ka, por, nëse agjëron nafile, ajo është gjë e mirë, - u përgjigj i Dërguari i Allahut.

Ravi Talha tregon se Pejgamberi (a.s.), i tha burrit që të jepte zekat dhe burri përsëri pyeti:

- A ka ndonjë sadaka tjetër që më duhet ta jap?

- Jo nuk ka, por, nëse jep nafile, ajo është gjë e mirë.

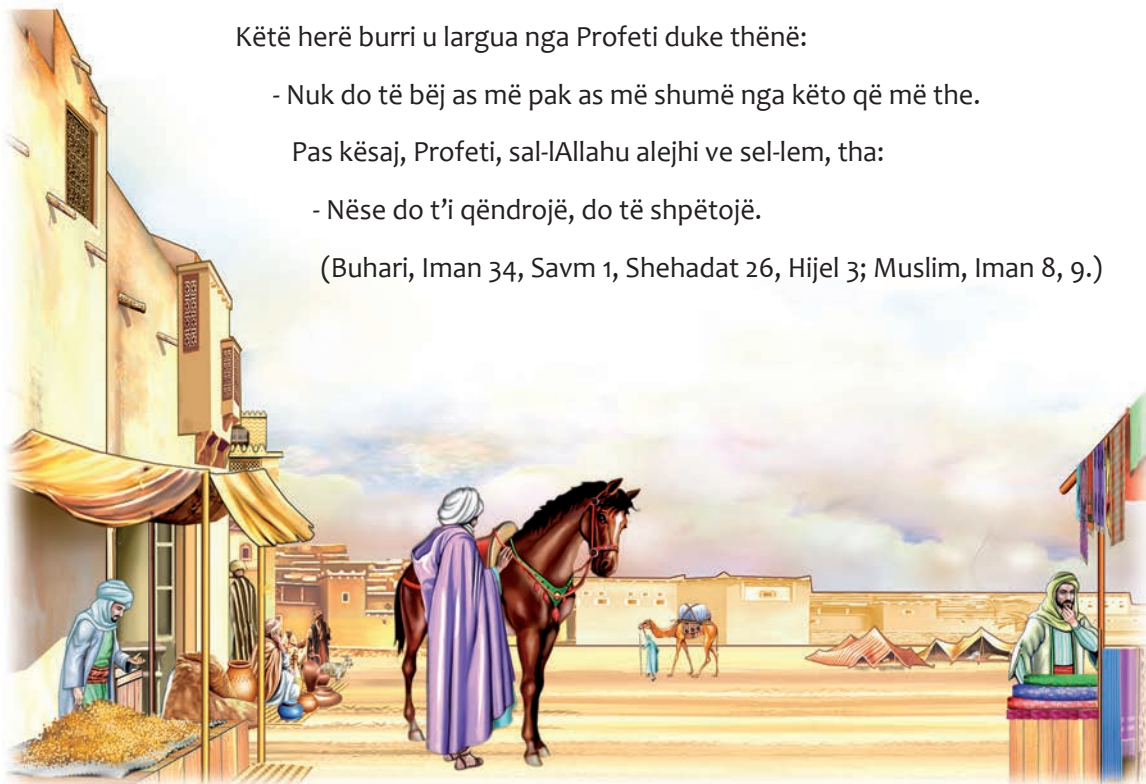
Këtë herë burri u largua nga Profeti duke thënë:

- Nuk do të bëj as më pak as më shumë nga këto që më the.

Pas kësaj, Profeti, sal-Allahu alejhi ve sel-lem, tha:

- Nëse do t'i qëndrojë, do të shpëtojë.

(Buhari, Iman 34, Savm 1, Shehadat 26, Hijel 3; Muslim, Iman 8, 9.)

PYETJET

Të kontrollojmë njohuritë tona

Shënjoni kutinë “e saktë” ose “e gabuar” në varësi të diturive që keni marrë në këtë kapitull.

- Allahu i Madhëruar ka urdhëruar gjërat të cilat janë të dobishme dhe të mira për ne dhe ka ndaluar gjërat e dëmshme dhe të këqija.
 ☐ E SAKTË
 ☐ E GABUAR
- Edhe fëmijët që janë me të meta mendore dhe që nuk kanë arritur moshën e pjekurisë, janë të obliguar nga ana fetare.
 ☐ E SAKTË
 ☐ E GABUAR
- Kush i kryen farzet, fiton sevape, ndërsa kush nuk i kryen, pa pasur ndonjë arsye, bën gjynah.
 ☐ E SAKTË
 ☐ E GABUAR
- Kush nuk beson njërin prej farzeve apo nuk e pranon atë si urdhër të fesë, konsiderohet i dalë nga feja islame.
 ☐ E SAKTË
 ☐ E GABUAR
- T'i kundërshtosh prindërit është gjynah.
 ☐ E SAKTË
 ☐ E GABUAR

TË TESTOJMË VETEN

- 1. Cila nga pikat e mëposhtme është farzi ajn?**
 - a) Këndimi i ezanit
 - b) Agjërimi i Ramazanit
 - c) Thirrja e ikametit
 - d) Bërja e tesbihëve
- 2. Cila nga pikat e mëposhtme është farzi kifaje?**
 - a) Falja e namazit
 - b) Shkuarja në haxh
 - c) Dhënia e zekatit
 - d) Falja e namazit të xhenazes
- 3. Cila nga pikat e mëposhtme është Suneti gajri muekkede?**
 - a) Suneti i namazit të ikindisë
 - b) Suneti i namazit të akshamit
 - c) Namazi i vitrit
 - d) Suneti i namazit të sabahut
- 4. Cila nga pikat e mëposhtme nuk është haram?**
 - a) Gënjeshtria
 - b) Hajdutëria
 - c) Sporti
 - d) Kumari

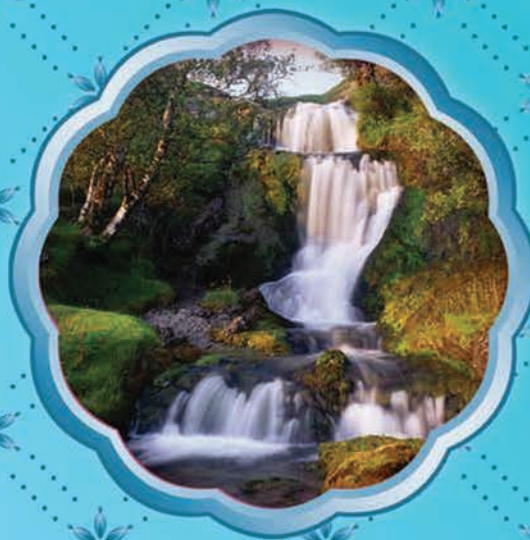
5. Cila nga pikat e mëposhtme nuk është mekruh tahrimen?

- a) Të pastruarit e hundës me dorën e djathtë
- b) Mosfalja e namazit të Bajramit
- c) Falja e namazit të ikindisë pak para se të perëndojë dielli
- d) Pirja e duhanit

FJALËT BRENDË KLLAPAVE VENDOSINI NË VENDET E DUHURA

(farz, mekruh, haram, vaxhib, i obliguar (mukel-lef), mubah, mustehab, farz kifaje, sunet muekede, farz ajn)

- ✿ Ai që ka arritur moshën e pjekurisë dhe që është përgjegjës për urdhrat dhe ndalimet e fesë sonë quhet
- ✿ Adhurimet e urdhëruara në mënyrë të prerë për t'u bërë quhen.....
- ✿ Farzet që duhet t'i kryejë çdo mysliman quhen
- ✿ Farzet që mjafton të kryhen nga disa myslimanë quhen
- ✿ Adhurimet e urdhëruara për t'u bërë, por që nuk janë të mbështetura në argumente të prerë, siç është farzi, quhen
- ✿ Sunetet që Pejgamberi ynë i ka bërë vazhdimisht dhe i ka braktisur në pak raste quhen
- ✿ Sjelljet e mira dhe të pëlqyeshme që bëhen sipas rregullave të përgjithshme të fesë sonë quhen
- ✿ Sjelljet apo veprimet që mund të bëhen apo mund edhe të mos bëhen quhen
- ✿ Sjelljet apo veprimet që feja jonë i ndalon në mënyrë të prerë quhen
- ✿ Sjelljet apo veprimet që feja jonë i quan të papëlqyeshme për t'u bërë quhen

SIMBOLI I QYETETËRIMIT ISLAM

PASTËRTIA

- ❁ *Feja islame dhe pastërtia*
- ❁ *Llojet e pastërtisë*
- ❁ *Marrëdhënia pastërti-adhurim*
- ❁ *Rëndësia që i ka dhënë
Pejgamberi (a.s.) pastërtisë*

GRUAJA QË PASTRONTE SHTËPINË E ALLAHUT

Na ishte një herë një grua e moshuar që quhej Ummu'l-Mihxhen, e cila banonte në njërën nga lagjet e Medines. Një ditë kjo nënë e dashur, me plot ndjenja dhe mendime të pastra, mendoi:

- Meqënëse Allahu i Lartmadhëruar e pastroi zemrën time nga mosbesimi edhe unë do ta mbaj pastër shtëpinë e Tij. Kështu, ajo vendosi që çdo ditë të pastronte mesxhdin, vendin ku faleshin besimtarët dhe nga ku Pejgamberi (a.s.), mbante ligjëratën.

Ishte e varfër, por zemrën e kishte të pasur. Sa herë që pastronte mesxhidin, ndiente sikur pastronte edhe zemrën

e saj, në të cilën gufonte një gëzim dhe lumturi e papërshkrueshme.

Me kalimin e kohës, Ummu'l-Mihxhen u sëmur. Ajo nuk arrinte të falej në xhami së bashku me Pejgamberin (a.s.), pasi dergjej në shtrat. Me shpirt ishte në mesin e atyre njerëzve të mirë që faleshin me Pejgamberin (a.s.). Dëshironte që të shërohej dhe të vazhdonte përsëri punën, por shëndeti i saj nuk po përmirësohej. Në veshë i kumbonte zëri qetësues i Pejgamberit (a.s.), tek u drejtohej njerëzve me zërin e tij të ëmbël profetik, ndërsa në shpirt i vlonte dëshira për ta njomur edhe njëherë ballin me sexhde.

Një ditë Pejgamberi pyeti për të. Fqinjtë e saj i thanë:

- Eshtë e sëmurë, o i Dërguari i Allahut.

Me ta marrë vesh këtë lajm, Pejgamberi (a.s.), shkoi në shtëpinë e saj. Disa njerëz kishin shkuar tek ajo përpara dhe e kishin lajmëruar se Pejgamberi (a.s.), ishte duke ardhur për ta vizituar.

Kur Ummu'l-Mihxhen e dëgjoi këtë, nuk dinte se ç'të bënte nga emocionet. Zemra e saj e vetmuar nga sëmundja, filloi të dridhej me shpejtësi. Në ballë iu panë bulëza djerse. Nuk kaloi shumë dhe u dëgjua një zë i ëmbël.

Es-selamu alejkum!

Ishte Pejgamberi (a.s.)

Pastaj një zë i dobët që shprehte faënderimin.

- Ve alejkum selam, o i Dërguari i Allahut!

Vizita ishte e shkurtër, por kishte vlera shumë të mëdha. Pejgamberi i Allahut ishte babai i jetimëve dhe i të dobtëve. Ai i vizitonte njerëzit e pastër, si në aspektin shpirtëror ashtu edhe në atë material. "Allahu është i pastër dhe i do të pastrit" (Tirmidhi, Edeb, 41). Ai i donte shumë myslimanët, që i kushtonin kujdes

pastërtisë së trupit, shpirtit dhe vendit ku banonin.

Pejgamberi (a.s.) vazhdimisht i pyeste fqinjtë rreth gjendjes shëndetësore të Ummu'l-Mihxhenit. Më në fund, u tha fqinjve:

- Nëse Ummu'l-Mihxheni ndërron jetë, mos e varrosni pa më njoftuar!

Një mbrëmje, Ummu'l-Mihxheni, ia dorëzoi shpirtin e saj qelibar, plot dashuri për Allahun dhe

për më të Dashurin e Tij, melekut të vdekjes, Azrailit.

Fqinjët e saj, pa humbur kohë, e lanë dhe e qefinosën. U drejtuan për në shtëpinë e të Dërguarit të Allahut. Mirëpo koha kishte ecur, jacia ishte falur dhe Pejgamberi po flinte.

Ata menduan se nuk do të ishte me vend që të shqetësohej i Dërguari i Allahut, sepse në gjumë mund t'i vinte shpallje. Vendosën që mos ta shqetësojnë.

Kështu, Ummu'l-Mihxhen, u dërgua në banesën e saj të fundit. Iu fal namazi i xhenazes dhe u varros. Të pranishmit bënë dua që Allahut ta mëshironte.

Kur i Dërguari i Allahut pyeti në mëngjes për të, ata i thanë:

- E kanë varrosur, o i Dërguari i Allahut. Fqinjët e saj erdhën tek ju për t'ju njoftuar pasi kishin përfunduar përgatitjet e xhenazes, por ju ndërkohë po flinit. Nuk e pamë të arsyeshme t'ju shqetësojmë.

Pejgamberi (a.s.) urdhëroi:

- Ejani së bashku me mua!

Ata ecën drejt varrezave. Komshinjtë i treguan vendin e varrit, ku prehej Ummu'l-Mihxhen. Pejgamberi (a.s.) dhe shokët e tij, ia falën përsëri namazin e xhenazes dhe u larguan duke iu lutur Allahut të Lartë që ta mëshironte.

AHMET LUTFI KAZANXHI

FEJA ISLAME DHE PASTËRTIA

Feja islame është feja e pastërtisë. Pastërtia është baza e adhurimeve tona. Pastërtia e trupit, e rrobave dhe kryesisht e moralit, tregon përkatësinë tonë islame. Jeta e shëndetshme kushtëzohet nga pastërtia. Për këtë arsye, feja islame i ka dhënë rëndësi të veçantë pastërtisë.

Një nga urdhëresat e para të Kuranit është “rrobat e tua pastroji” (el-Muddeththir, 4). Kjo tregon rëndësinë që ka pastërtia në fenë islame. Pejgamberi (a.s.), ka theksuar domosdoshmërinë e pastërtisë në fenë tonë, duke thënë se: “Pastërtia është gjysma e besimit” (Muslim, Taharet, 1).

Islami i ka dhënë rëndësi të veçantë edhe pastërtisë së mjedisit. Pejgambe-

ri (a.s.), ka kërkuar ta mbajmë pastër ambientin. Ai i ka përgëzuar me xhenet njerëzit që mbajnë pastër vendet publike dhe që nuk e dëmtojnë këtë pastërti:

“Një njeri pa në mes të rrugës një degë peme dhe tha me vete:

- Beto hem në Allahun, se unë do ta heq nga ai vend atë degë peme që mund t'i pengojë myslimanët tek ecin. Ai e hoqi atë dhe për këtë arsye hyri në xhenet” (Buhari, Edhan 32, Medhalim 28)

Pastërtia sipas Islamit nuk është vetëm pastrimi fizik. Kur një mollë bie në tokë, ne e marrim dhe e shpëlajmë atë. Kështu ne bëjmë pastrimin fizik të saj. Por, nëse

molla është e vjedhur, sado ta lajmë atë, ajo mbetet e papastër, sepse ajo është haram, pra në planin fetar është e papastër.

Ashtu siç ndotin papastërtitë morale trupin, rrobat dhe ambientin tonë, ashtu edhe gjynahet, fjalët dhe sjelljet e këqija ndotin zemrën tonë. Ne duhet të pastrohemi nga këto papastërti shpirtërore, në mënyrë që të jetojmë të lumtur dhe të qetë. Pastrimi shpirtëror bëhet i mundur me anë të pendimit, e më pas kryerjes së

adhurimeve dhe sjelljeve të bukura. Allahu i Lartë në lidhje me këtë thotë:

“Padyshim që Allahu i do ata që pendohen dhe që pastrohen” (Bekara, 222)

Përfundimisht, ne duhet të mbajmë pastër trupin, rrobat, mjedisin që na rrethon dhe gjithashtu ta zbukurojmë moralin duke qëndruar larg gjynaheve, fjalëve dhe veprimeve të ndaluara.

Allahu (xh.sh.) thotë:

“Padyshim që Allahu i do ata që pendohen dhe që pastrohen.”

(Bekare 222)

PASTERTIA DHE MYSLIMANI

Pastërtia dhe e drejta
Janë thelbi i fesë sonë
Padyshim që fjala më e drejtë
Është ajo e Zotit tonë.

Çdo rob që pendohet
Pastrohet nga papastërtitë e zemrës
Nga sherri i shejtanit nuk ndikohet
Dyshim i fal ai jetës

Çdo besimtar që merr abdest
Gëzohet i emocionuar
Pasi pastron gjynahun e vet
çdo pikë duke pikuar

Me trupin dhe shpirtin e tij
Myslimani i pastër mbetet
Nuk ndahet nga e drejta
Përherë. respektohet

Kasim AK

LLOJET E PASTËRTISË

Pastërtia na mbron nga fëlliqësitë shpirtërore, morale, fizike dhe materiale.

Pastërtia është dy llojesh:

1. Pastërti materiale

Materialet që strehojnë mikrobe, si gjaku, jashtëqitja ose qelbi, konsiderohen të pista, sipas fesë islame. Pastrimi i trupit, i rrobave dhe i mjedisit quhet pastërti materiale. Gjatë pastrimit material duhet të kujdesemi për:

a. Pastërtisë së trupit: Trupi ynë ndotet nga djersitja dhe nga shkaqe të tjera të ndryshme. Gjithashtu shëndetin tonë e kërcënojnë edhe mikrobet që lindin dhe zhvillohen në trupin tonë. Rruga më e mirë për të pastruar trupin nga këto papastërti dhe mikrobe është larja e trupit me ujë të ngrohtë dhe me sapun. Prandaj, për të ruajtur shëndetin tonë, mirësinë më të madhe të dhuruar nga

Allahu, duhet të lahemi, të paktën një herë në javë. Është kusht pastrimi i trupit nga nexhaseti. Me nexhaset kuptojmë papastërtitë fizike që shkaktohen nga jashtëqitja, gjaku, qelbi etj.

b. Pastërtisë së duarve: Duart janë gjymtyrët që përdorim më shpesh gjatë ditës, prandaj ato ndoten më shumë. Papastërtia e duarve krijon vatra të përshtatshme për shumimin e mikrobeve. Këto mikrobe kalojnë në trupin tonë nëpërmjet ushqimeve, duke u bërë kështu burim sëmundjesh të ndryshme. Prandaj, ne duhet t'i lajmë duart para dhe pas ngrënies. Duart duhet t'i lajmë mirë e mirë me sapun, pas kryerjes së nevojave personale.

c. Pastërtisë së fytyrës: Organi i fytyrës ndikohet më së tepërmi nga pluhurat dhe

papastërtitë. Larja e fytyrës heq lodhjen dhe dhembjet e kokës. Ajo na jep energji, si dhe paraqitje të bukur dhe të shëndetshme. Për këtë arsye, duhet ta lajmë shpesh fytyrën gjatë ditës.

d. Pastërtisë së gojës: Grimcat e ushqimeve që hamë, mbliidhen kryesisht tek dhëmbët. Pas ca kohësh, nëse nuk i lajmë dhëmbët rregullisht, këto mbetje fillojnë të prodhojnë bakterie të dëmshme. Kjo shkakton erë të keqe të gojës dhe prishjen e dhëmbëve. Prishja e dhëmbëve është një ndër shkaqet kryesore të sëmundjeve të ndryshme, si ato të stomakut, të zemrës, si dhe sëmurjen e bajameve. Për të parandaluar këtë, duhet ta mbajmë pastër gojën dhe të lajmë dhëmbët të paktën dy herë në ditë.

Pejgamberi ynë (a.s.) ka thënë:

“Përdorimi i misvakut pastron gojën dhe e gëzon Allahun”

(Nesai, Taharet 4)

e. Pastërtisë së këmbëve: Të gjithë peshën e trupit e heqin këmbët. Këmbët djeriten nga këpucët. Larja e këmbëve, duke pasur kujdes pjesën ndërmjet gishtave, na bën më të shëndetshëm dhe më dinamikë. Prandaj duhet t’i lajmë mirë dhe shpesh këmbët. Duhet t’i fshijmë me një copë të thatë, në mënyrë që të mënjanojmë formimin e disa sëmundjeve të lëkurës. Gjithashtu, duhet t’i kushtojmë kujdes edhe pastërtisë së çorapeve dhe të këpucëve.

Unë mendoj se pastërtia e dhëmbëve është shumë e rëndësishme, por jo e mjaftueshme. Përpiqem të pastrohem edhe nga ndjenjat dhe sjelljet e këqija. Kur ia arrij kësaj, besoj me gjithë zemër se Zoti i Lartmadhëruar do të më dojë edhe më shumë.

Pejgamberi ynë (a.s.) ka thënë:

“Shkurtoji thonjtë! Pasi gjërat e dëmshme strehohen tek thonjtë e zgjatur”

(Dejlemini, Musnedu'l- firdaus, 4579)

f. Pastërtisë së thonjve: Prerja e thonjve është pjesë e pastërtisë së duarve dhe këmbëve. Nuk duhet të harrojmë se thonjtë janë një vatër e mundshme mikrobesh. Ne mund ta kuptojmë më mirë rrezikun që paraqet papastërtia e thonjve, duke menduar për një çast veprimet që kryejmë me gishta, si për shembull kontakti i tyre me gojën, syrin, veshin etj.

g. Pastërtia në tualet: Pastërtia në tualet ka një rëndësi të veçantë për shëndetin dhe adhurimet tona.

Duke hyrë në tualet, thuhet kjo lutje:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ

“Zoti im! Kërkoj mbrojtjen Tënde nga fëlliqësitë dhe papastërtitë e ndryshme!”

Ndërsa duke dalë prej tualetit thuhet kjo lutje:

غُفْرَانَكَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الْأَذَى وَعَافَانِي

“Zoti im, kërkoj faljen Tënde! Falënderimet i takojnë Allahut, i Cili më ruajti shëndetin duke larguar prej meje çdo gjë që më shqetësonte.”

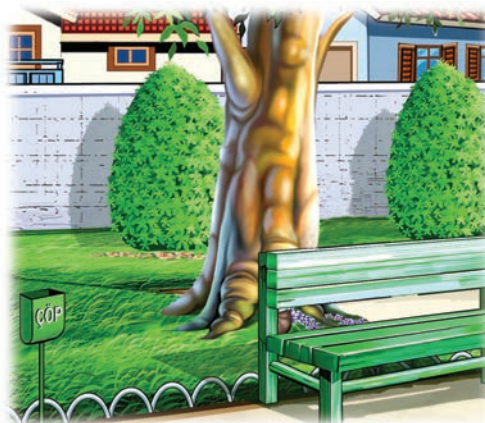
h. Pastërtia e rrobave: Kur ndoten rrobat që na mbrojnë nga të nxehtët dhe nga të ftohtët, dëmtojnë trupin dhe ambientin tonë. Për të penguar dëmin e papastërtive dhe të mikrobeve, duhet që t'i ndërrojmë dhe t'i lajmë në kohë të caktuara.

i. Pastërtia e ushqimeve dhe pijeve: Mikrobet zakonisht hyjnë në trup nëpërmjet ushqimeve dhe pijeve të ndryshme. Për të mbrojtur shëndetin, duhet që para se të hamë, t'i lajmë frutat dhe perimet. Një kujdes të veçantë duhet t'u kushtojmë edhe pijeve të ndryshme të lejuara.

i. Pastërtia e ambientit: Pastërtia e ambientit realizohet duke mbajtur të pastër fillimisht shtëpinë, lagjen, rrugën, shkollën dhe më pas edhe vendin ku ne jetojmë. Mbajtja pastër e ambientit është shumë e rëndësishme për t'u mbrojtur nga sëmundjet, për pastërtinë e ujërave që

Për çfarë duhet të kujdesemi gjatë pastrimit në tualet?

1. Të kemi kujdes që rrobat të mos hasin në tokë dhe të mos ndoten.
2. Para se të hyjmë në tualet, bëjmë një dua të tillë: “Zoti im! Kërkoj mbrojtjen Tënde nga fëlliqësitë dhe papastërtitë e ndryshme!”
3. Në tualet hyjmë me këmbë të majtë.
4. Nevojat personale i kryejmë duke qenë të ulur.
5. Gjatë pastrimit përdorim ujë të bollshëm dhe letrën e tualetit.
6. Gjatë pastrimit përdorim dorën e majtë.
7. Në tualet nuk duhet të hamë, të pimë dhe të flasim.
8. Nga tualeti duhet të dalim me këmbë të djathtë.
9. Në dalje bëjmë këtë dua: “Zoti im, kërkoj faljen Tënde! Falënderimet i takojnë Allahut, i Cili më ruajti shëndetin duke larguar prej meje çdo gjë që më shqetësonte.”
10. Pasi kryejmë nevojat personale, lajmë duart me ujë të bollshëm dhe me sapun.

pimë dhe për jetën e gjallesave jashtë nesh. Duke mbajtur të pastër ambientin tonë, nuk duhet t'i shqetësojmë dhe dëmtojmë të tjerët. Në një hadith, Muhamedi (a.s.), ka thënë: “Një person, duke ecur në rrugë, vuri re një degë me gjemba dhe e hoqi atë nga rruga. Me këtë veprim që bëri, ai fitoi kënaqësinë e Allahut dhe faljen e Tij.” (Muslim, Birr 127, Imare 164)

2. PASTERTIA E BRENDSHME

Pastërtia e brendshme lidhet me pastërtinë e zemrës, ndjenjave dhe mendimeve tona.

Pastërtia e brendshme ndahet në dy pjesë:

a. Pastërtia e zemrës: Shoqëritë që përbëhen nga njerëz me zemër të pastër dhe moral të mirë janë të qeta dhe të lumtura. Për të krijuar një shoqëri të tillë, edhe ne duhet ta pastrojmë zemrën tonë nga sjelljet, idetë dhe mendimet e këqija, si: egoizmi, gënjeshtria, dyfytërsia, të folurit pas krahëve. Duhet të qëndrojmë larg urrejtjes dhe mllëfit. Nuk duhet të kemi smirë. Në një ajet kuranor thuhet “Vërtet, kushdo që pastrohet, do të shpëtojë”. (Sure Shems, ajeti 9)

b. Pastrimi nga çdo gjë që konsiderohet e papastër fetarisht: Marrja e gusulit dhe

abdestit në situata të nevojshme. Thënë ndryshe, shmangia e çdo lloj papastërtie, mungese abdesti ose gusuli, që na pengon të kryejmë adhurimet tona.

PASTËRTIA DHE SHËNDETI

Të pastër vishuni, të rregullt shëtisni,
Të të respektojë secili.
Askush nuk e do papastërtinë.
A ka mirësi më të madhe sa shëndeti?

Mburra, egoizmi, gënjeshtria dhe
mashtrimi
Zemra është e ndotur, besoji këtij.
Është i pastër kush i qëndron larg.
A ka mirësi më të madhe se shëndeti?

Mos shko në vendin ku sjell mikrobe,
Mos pështyj nëpër rrugë.
Jep dhimbje plaga.
A ka mirësi më të madhe se shëndeti?

Një trup i pastër, një ambient i pastër,
Kujdes, mos i lejo papastërtinë
Shëndetit, pasurisë dhe varfrisë.
A ka mirësi më të madhe se shëndeti?

Ahmet EFE

Pejgamberi ynë (a.s) ka thënë:

“Dijeni mirë që në trupin e njeriut gjendet një copë mishi. Nëse ajo është mirë, i gjithë trupi ndjehet mirë. Nëse ajo prishet edhe trupi prishet. Ja pra, kjo copë e vogël mishi është zemra.”

(Buhari, Iman 39)

CILA ËSHTË MARRËDHËNIA NDËRMJET PASTËRTISË DHE ADHURIMIT?

Feja islame i afron njerëzit me Krijuesin e tyre, por gjithashtu ajo synon edhe përmirësimin e marrëdhënieve ndërnjerëzore. Prandaj feja islame na urdhëron të bëjmë kujdes ndaj pastërtisë. Ajo na obligon që të parapërgatitemi ndaj kryerjes së disa adhurimeve, duke marrë abdest ose gusël.

Gjatë adhurimit ne dalim para Allahut. Para Tij duhet të dalim të pastër, duke i kushtuar shumë rëndësi pastërtisë së trupit, rrobave dhe vendit ku do të kryejmë adhurimet tona. Ne nuk dëshirojmë t'i afrohem askujt, kur jemi të papastër, kur trupi dhe rrobat mbajnë erë. Nuk mund t'i qëndrojmë afër një më të madhi në moshë apo një shoku në raste të tilla, por bëjmë banjë dhe veshim rroba të pastra. Gjatë adhurimeve të ndryshme duhet të kujdesemi edhe më shumë ndaj higjienës, sepse në ato momente jemi pranë Zotit.

Disa nga adhurimet, si namazi i xhuma-

së apo i bajramit, kryhen në grup. Në këto adhurime ne dalim para Allahut, por gjithashtu jemi edhe pranë njerëzve të tjerë. Prandaj themi që pastërtia gjatë këtyre adhurimeve është edhe më e rëndësishme.

Adhurimet na bëjnë të fitojmë disiplinën e të qenit të pastër në çdo drejtim. Duke i kushtuar kujdes pastërtisë, para dhe gjatë adhurimit, pastrojmë anën tonë të brendshme, por edhe atë të jashtme.

Gjithashtu, çdo adhurim është në funksion të pastrimit të zemrës. Ato e largojnë zemrën nga ndjenjat dhe mendimet e këqija. P.sh.: Zekati pastron zemrën nga veset e koprracisë dhe të zilisë, ndërsa agjërimi e pastron atë nga koprracia, egoizmi, brutaliteti dhe mendjemadhësia. Kështu, të gjitha adhurimet na pastrojnë nga gjynahet duke na larguar prej tyre përgjithmonë.

Një herë Pejgamberi (a.s.), pyeti shokët: "Si mendoni?! Nëse afër shtëpisë së njërit prej jush do të gjendej një lumë dhe ai do të lahej përditë në të, a do t'i mbetej ndonjë papastërti?

Ata iu përgjigjën:

- Jo, atij nuk do t'i mbetej asnjë grimcë papastërtie në trup.

Pejgamberi ynë vijoi:

- Ja pra, edhe pesë kohët e namazit janë të ngjashëm me këtë lumë. Me pesë kohët e namazit Allahu i fshin, pastron të gjitha gjynahet."

(Buhari, Mevakit 6; Muslim, Mesaxhid 283)

PEJGAMBERI YNË I JEpte RËNDËSI PASTËRTISË

Pejgamberi (a.s.), i jepte shumë rëndësi pastërtisë. Ai vazhdimisht i lante duart para dhe pas ushqimit. Kur zgjohej nga gjumi, nuk hante dhe nuk pinte asgjë, pa larë më parë duart.

Puna e parë që bënte, kur ngrihej në namazin e natës dhe të sabahut, ishte larja e dhëmbëve me misvak. Edhe në momentin e fundit të jetës u kishte kërkuar njerëzve që e rrethonin, një misvak për të pastruar dhëmbët.

Pejgamberi (a.s.), aq sa i kushtonte kujdes pastërtisë së zemrës, po aq i kujdesshëm tregohej edhe ndaj pastërtisë së trupit dhe të rrobave. Kishte raste kur vishte edhe rroba të vjetra, por asnjëherë nuk dilte me rroba të grisura apo të ndotura. Ai i kushtonte më tepër kujdes anës së tij të jashtme, kur priste ndonjë mysafir.

Ai i mbulonte enët e ushqimeve për t'i ruajtur nga ndotja e ambientit. Urdhëronte mbajtjen pastër të rrugëve apo të vendeve të ndryshme, ku njerëzit uleshin për të pushuar.

Pejgamberi (a.s.), dëshironte që brenda mundësive, çdo mysliman të vishej mirë dhe t'i kushtonte rëndësi pamjes së tij. I tërhiqte vërejtjen në mënyrë të kujdesshme çdo personi të papastër duke i thënë: “Pse nuk i pastron rrobat?”

Njëherë, kishte parë një person me flokë të pakrehura dhe të ndotura dhe e kishte pyetur për arsyen e kësaj. Sipas Pejgamberit (a.s.), çdo mysliman duhet të jetë i rregullt.

Pejgamberi ynë i dashur i jepte shumë rëndësi pastërtisë. Ai vazhdimisht i lante duart para dhe pas ushqimit. Kur zgjohej nga gjumi, nuk hante dhe nuk pinte asgjë, pa larë më parë duart.

“Zoti im! Më bëj mua prej atyre që pendohen shumë dhe që kujdesen për pastërtinë e tyre.”

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَمِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ

“Zoti ynë! Na pastro neve nga gjynahet, sikurse pastrohet rroba e bardhë kur lahet.”

رَبَّنَا نَقِّنَا مِنَ الذُّنُوبِ كَمَا يُنْقَى
الثَّوبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ

PASTERTIA

Pastërtia vjen nga besimi, thotë Pejgamberi
Në kopshtin e lumturisë buzëqesh pastërtia ...
Si melekë bëhen ata që pastrohen
Si një krah nga xheneti për botën është pastërtia ...

Shpirti ndotet në tokë me pluhur
Edhe ana e jashtme edhe ajo e brendshme duhet të lahet
Bëhet krejt e pastër duke arritur në qetësi.
Një rrugë drejt qiellit me shtatë kate është pastërtia

Pastërtia e jashtme është të jesh si hëna.
Ajo e brendshmja është të mbushesh me hallall.
Askujt nuk i pëlqen ujitja me papastërti.
Është gjuha më e bukur për njeriun pastërtia.

Është urdhër i Allahut, mbaje pastër veshjen tënde
Ha pastër, pi pastër dhe mbaje trupin pastër
Të të themi edhe ty “Nuk mban reja papastërti”
Është një dorë që nuk të hedh në kosh pastërtia.

Është shumë gjynah të ndotesh dhe të qëndrosh i ndotur.
Kush është i ndotur vuan shumë.
Allahu i do ata që janë të pastër.
Është një gjendje që të zbardh faqen pastërtia...

M. Ali ESHMELI

PYETJET

Të kontrollojmë njohuritë tona

Shënjoni kutinë “e saktë” ose “e gabuar” në varësi të mësimave që keni marrë në këtë kapitull.

❁ Pastërtia është baza e adhurimeve tona.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
❁ Pastërtia arrihet vetëm nëpërmjet pastrimit fizik.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
❁ Për t’u pastruar nga gjynahet duhet të pendohemi dhe të mos i përsërisim më ato.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
❁ Në tualet hyjmë me këmbë të djathtë.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
❁ Kryerja e veprimeve të ndaluara nga Allahu e ndot zemrën.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR

Të testojmë vetveten

- Cili nga pohimet e mëposhtme nuk ka lidhje me hadithin “Pastërtia është gjysma e imanit”?**
 - Për të qenë besimtar mjafton të jemi të pastër.
 - Të besosh, pra imani imponon pastërtinë.
 - Trupi dhe mjedisi i një besimtari është përherë i pastër.
 - Besimi i atyre që nuk i kushtojnë rëndësi pastërtisë është i dobët.
- Cila nga alternativat e mëposhtme bën pjesë në etikën e tualetit?**
 - Në tualet hyhet me këmbë të majtë.
 - Në pastërtinë e tualetit përdoret dora e djathtë.
 - Gjatë kryerjes së nevojave personale mund të flitet.
 - Pas kryerjes së nevojave personale nuk është kusht larja e duarve.

3. Çfarë është pastrimi shpirtëror?

- a) Pastrimi i vendeve ku do të falim namazin.
- b) Larja e pjatave të ushqimit.
- c) Heqja e mbeturinave nga vendet ku njerëzit mund të bëjnë pushim.
- d) Të qëndruarit larg nga gënjeshtra.

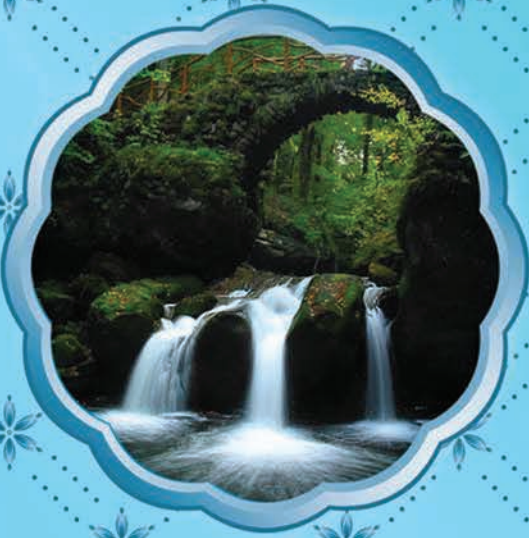
4. Cili nga veprimet e mëposhtme nuk na pastron shpirtërisht?

- a) Larja e trupit dhe e rrobave.
- b) Adhurimi.
- c) Pendimi nga gjynahet.
- d) Dhënia e zekatit dhe e sadakasë.

Vendosni fjalët brenda kllapave në hapësirat e mëposhtme

(pastrohen, gjysma, e pastër, hadeth, nexhaset)

- ❁ Pastërtia është e imanit.
- ❁ Sado që ta lajmë një mollë të vjedhur, ajo nuk konsiderohet , sepse nuk është hallall.
- ❁ Allahu i do shumë ata që pendohen dhe që
- ❁ Përpara se të kryejmë disa adhurime, duhet ta pastrojmë trupin patjetër nga gjaku, urina, qelbi që në gjuhën e fesë quhen
- ❁ Pastrimi që duhet realizuar nga papastërtitë që mund të hiqen vetëm duke marrë abdest apo gusël quhet pastrimi nga

TRI LLOJET E PASTRIMIT ISLAM

ABDESTI-GUSULI TEJEMUMI

- ❁ *Abdesti*
- ❁ *Rregullat e marrjes së gusulit*
- ❁ *Marrja e abdestit*
- ❁ *Dobitë e gusulit*
- ❁ *Rregullat e marrjes së abdestit*
- ❁ *Tejemumi*
- ❁ *Dobitë e abdestit*
- ❁ *Bërja e tejemumit*
- ❁ *Gusuli*
- ❁ *Rregullat e tejemumit*
- ❁ *Marrja e gusulit*

ABDESTI PASTRON GJYNAHET

Ishte koha kur në Mekë Islami përhapej në fshehtësi. Amër bin Abese qe pjesëtari i njërit prej fiseve që jetonin në shkretëtirë. Ai qe kureshtar për fenë e re që po përhapej, prandaj shkoi në Mekë për të mësuar rreth saj. Kur mbërriti, kërkoi të takohej me Pejgamberin (a.s.). Një ditë u takua me të. Amri e pyeti Pejgamberin:

- Kush je ti dhe çfarë je?

Iu përgjigj:

- Unë jam Pejgamberi.

Amri pyeti:

- Kush të ka dërguar?

Pejgamberi vazhdoi:

- Mua më ka dërguar Allahu.

Amri sërish pyeti:

- Ç'detyra të ka dhënë Allahu të përbushësh?

Pejgamberi iu përgjigj:

- Ndhmën dhe mirëkuptimin me farefisn, thyerjen e idhujve, besimin se Allahu është një i Vetëm dhe mosshoqërimin asgjë dhe askënd Atij.

Amër bin Abese pyeti:

- A ke fituar ndonjë njeri këndeje që të të ndihmojë?

Profeti iu përgjigj:

- Një burrë dhe një skllav.

Deri në atë moment kur po zhvillohej ky dialog, Islamin e kishin pranuar vetëm Ebu Bekri dhe Bilali.

Amri tha:

- Edhe unë dëshiroj të të qëndroj afër dhe të të ndihmoj.

Pejgamberi (a.s.), tha:

- Nuk mund ta bësh këtë. Ti e sheh gjendjen time dhe të Mekës. Kthehu dhe, kur të dëgjosh që unë e kam shpallur besimin tim haptazi, eja!

Amër bin Abese tha shehadetin dhe u bë mysliman. Qëndroi për një kohë tek Profeti dhe pas disa ditësh u kthye në vendin e tij. Ende s'ishte shpallur urdhri për faljen e pesë kohëve të namazit.

Nga kjo ditë kaluan vite dhe myslimanët emigruan nga Meka në Medinë. Me të marrë vesh këtë, Amri shkoi ta vizitonte Pejgamberin (a.s.). Kur u takua, e pyeti:

- O i Dërguari i Allahut! A më mbani mend?

Profeti tha:

- A nuk ishe ti, ai që ke folur me mua në Mekë?

Amri iu përgjigj:

- Po.

Atëherë vazhdoi:

- O i Dërguari i Allahut! Më trego gjërat e urdhëruara nga Allahu të cilat nuk i di.

Pejgamberi (a.s.), i tregoi për pesë kohët e namazit dhe mënyrën sesi duhet të faleshin ato. I tregoi se, përpara faljes së namazit, duhet marrë abdesti. Ia shpjegoi me këto fjalë Amrit abdestin:

- Atij njeriu, që përgatit ujin e abdestit dhe me të lan gojën, hundën, fytyrën, sipas rregullave, do t'i falen gjynahet e bëra me këto organe. Kur të lajë duart deri në bërryla, së bashku me ujin e abdestit do t'i rrjedhin edhe gjynahet e këtyre gjymtyrëve. Kur me dorë të lagur do të prekë një pjesë të flokëve (mes'h), do t'i bien nga flokët bashkë me ujin edhe gjynahet. E njëjta gjë ndodh, kur ai lan këmbët deri në nyje. Pasi ai fal namazin me zemër të bindur ndaj urdhrave të Tij, duke e lavdëruar Allahun, falënderuar dhe madhëruar Atë, siç e meriton Ai, nuk ka dyshim se do të pastrohet nga çdo gjynah që ka bërë.

(Muslim, Musafirin 294)

ABDESTI

Çfarë është abdesti?

Abdest quhet larja dhe mes'hi me ujë i disa gjymtyrëve të caktuara sipas rregullave të Islamit.

Çfarë nuk mund të bëjmë pa abdest?

Pa abdest

☒ Nuk mund të falim namaz .

☒ Nuk mund të bëjmë tavaf rreth Qabes.

☒ Nuk mund të prekim Kuranin.

Si merret abdesti?

- 1 Bëjmë nijetin duke thënë: “E bëra nijet për hir të Allahut të marr abdest”.
- 2 Fillojmë të marrim abdest duke thënë: “Eudhu bil-lahi mineshejtanirr-rraxhim. Bismil-lahirr-rrahmanirr-rrahim”.
- 3 Duart i lajmë deri në kyçe

- 4 Shpërlajmë gojën tri herë me dorën e djathtë.

- 5 Me dorën e djathtë shpërlajmë hundën tri herë, me të majtën e pastrojmë atë.

- 6 Lajmë fytyrën tri herë duke pasur kujdes që ujin mos ta përplasim për fytyrë.

- 7 Lajmë krahët tri herë deri në bërryla, duke filluar nga i djathti.

- 8 Pasi lagim dorën e djathtë sërish, prekim një herë kokën (i bëjmë mes'h asaj).

- 9 Me gishtin tregues lajmë veshët nga brenda, ndërsa me të madhin pjesën e jashtme të tyre. Me pjesën e jashtme të tre gishtave të tjerë (që janë të lagur) prekim qafën (i bëjmë mes'h asaj).

- 10 Lajmë këmbët tri herë, deri në kyçe, duke filluar me të djathtën. Këtu përfundon marrja e abdestit.

Pejgamberi ynë (a.s.) ka thënë:

“Atij, që merr abdest, ashtu siç duhet, më pas thotë: “Esh’hedu en la ilahe il-IAllah ve esh’hedu en-ne Muhammeden abduhu ve resuluhu” (Dëshmoj se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi është rob dhe i Dërguari i Tij), do t’i hapen të tetë portat e xhenetit dhe do të hyjë nga cila portë të dëshirojë.”

(Ebu Davud, Taharet 65; Tirmidhi, Taharet 41)

BURIMI I FTOHTË

Enesi kishte përfunduar me sukses vitin shkollor. Prindërit e tij mendonin se ai e meritonte një pushim të mirë veror, prandaj vendosën ta dërgonin në fshat, tek xhaxhai i tij. Kur mori vesh këtë lajm, Enesi u gëzua shumë. Xhaxhai erdhi për ta marrë, pas disa ditësh. Enesi pyeste kureshtar, për vendin ku do të shkonin. Por më shumë ishte kurioz për Imranin, djalin e xhaxhait. Kishte kohë pa e parë.

Përgatitjet për rrugë u bënë që në darkë. Enesi nuk kishte fjetur gjithë natën nga emocionet.

Në të gdhirë, u nis së bashku me xhaxhain e tij. Afërsisht, pas disa orësh udhëtim, mbërritën në fshat. Ai u përshtat shumë shpejt. Me Imranin e thelluan shoqërinë e tyre. Në përrua, së bashku bënë shtëpi prej balte. Hipnin në biçikleta dhe shëtisnin në zonat përreth.

Një mbrëmje, gjyshi Ali u foli me zë të ëmbël nipërve të tij, që po grindeshin mbi krevat, për një jastëk.

- Nëse nuk flini shpejt, nuk vini nesër me mua në bjeshkë. Unë do të nisem sapo të lindë dielli. Kush nuk zgjohej, mbetet në fshat.

Pas këtyre fjalëve, të dy ranë të flinin. Të nesërmen, gjyshi Ali, bashkë me dy nipërit u nisën. Fillimisht e tatëpjeta u ishte dukur e lehtë fëmijëve. Por sapo dielli kishte filluar të ngrohte, rruga kishte filluar të vështirësohej. Gjyshi Ali, nga njëra anë, përpiquej të vazhdonte rrugën, nga ana tjetër u thoshte nipërve:

- Ecni bijtë e mi! Sa të kalojmë këtë kodër do të bëjmë pak pushim te burimi i ftohtë. Hajde edhe pak! Ky emër i kishte pëlqyer shumë Enesit, i cili pyeti:

- Gjyshi, ç'është burimi i ftohtë?

Gjyshi dhe Imrani qeshën.

- Biri im, burimi i ftohtë ndodhet pas asaj kodre. Ata që nisen për në bjeshkë kalojnë pranë tij dhe bëjnë pushim. I lajnë këmbët me ujë të ftohtë dhe burimi u heq gjithë lodhjen. Nëse kanë me vete shalqi apo pjepër, e vendosin në ujë të ftohtë. Pasi të ftohet e presin dhe e hanë.

- Ah sikur të kishim sjellë edhe ne ndo një shalqi a pjepër! – tha Enesi.

Gjyshi Ali tregoi me shenjë nga gomari që vinte pas i lodhur.

- Në njërën anë të hejbes kemi ushqimet, ndërsa në tjetrën shalqirin dhe pjepërin. Kur ngjitemi drejt bjeshkës, asnjëherë nuk harrojmë të marrim me vete shalqi dhe pjepër.

Ideja e ngrënies të një shalqiri të freskët dhe pushimi pranë burimit i gëzoi fëmijët. Enesi u afrua te veshi i gomarit dhe i pëshpëriti diçka.

Gjyshi e pa dhe e pyeti

- Hë Enes, po flet me gomarin?

Enesi ia priti:

- I thashë se sipër ka gosti me shalqi. Shiko gjysh se si i përshpejtoi hapat.

Më në fund u duk edhe burimi. Kur u afruan, fëmijët lanë gjyshin dhe vrapuan drejt burimit. U ulën mbi gurët e mëdhenj dhe i futën këmbët e tyre në ujin e ftohtë. Sapo i futën, i hoqën menjëherë.

Enesi tha:

- Uji qënka shumë i ftohtë! Jo më kot e ka marrë emrin që ka!

Burimi e kishte habitur Enesin.

Ai e pyeti gjyshin:

- Gjyshi, si ka mundësi që ky ujë i ftohtë të burojë në këtë të nxehtë mes këtyre gurëve? Si mund të barten tonelata ujë pa makineri?

Gjyshi qeshi dhe iu përgjigj ëmbël:

- Nuk ka ndonjë gjë të vështirë për Allahun, i Cili ka krijuar ujin dhe gjithësinë. Kur Ai dëshiron të bëhet diçka i thotë "Bëhu!" dhe ajo menjëherë bëhet. Nuk ka fund fuqia e Tij.

Në këtë kohë, gjyshi vuri shalqirin në ujin e ftohtë. Pasi u ftoh mirë, e hëngrën së bashku. Pas kësaj gostije, dy fëmijët u ngjitën për të mbledhur dardha në mal. Gjyshi ishte ulur në gurin e një cepi të burimit dhe po lante duart. Lau gojën dhe hundën nga tri herë. Lau tri herë fytyrën, krahun e djathtë dhe më pas të majtin. Me dorën e lagur i bëri mes'h kokës dhe me duar fshiu veshët dhe qafën. Në fund, ai lau këmbët. Enesi pyeti gjyshin:

- Gjyshi, pse po merr abdest ndër kohë që akoma nuk ka ardhur koha e namazit?

- E di, biri im! Namazin e drekës do ta fal në bjeshkë, por thashë të merrja që tani abdest. Të jesh përherë me abdest është adhurim. Të marrësh abdest është një gjë e lehtë për njeriun, por ama sevapet që fiton janë të shumta.

Që të dy përnjëherë pyetën:

- Ç'do të thotë kjo?

- Melekët ia shkruajnë si vepër të mirë besimtarit marrjen e abdestit dhe shmangien nga veprimet e këqija dhe të turpshme. Veçanërisht njeriu me abdest është më i mbrojtur nga shejtani. Sa adhurim i lehtë dhe me shumë fitime, apo jo nipërit e mi?!

Me të dëgjuar fjalët e gjyshit, fëmijët filluan menjëherë të marrin abdest.

Pasi mbaruan, gjyshi u tha:

- Tani fëmijë, mblidhni plaçkat. Kemi akoma edhe dy orë rrugë për të bërë.

HASAN TAHSIN KARAMAN

DOBITË E ABDESTIT

Abdesti na përgatit për adhurime

Më marrjen e abdestit ne përgatitemi për të kryer shumë adhurime, si faljen e namazit, leximin e Kuranit etj. Në sajë të abdestit, ne dalim të pastër përpara Allahut duke u përpjekur të fitojmë kënaqësinë dhe dashurinë hyjnore.

Abdesti na pastron

Në jetën e përditshme organet që ndoten më shumë janë duart, krahët, goja, hunda, fytyra dhe këmbët. Duke marrë abdest, ne i lajmë ata disa herë në ditë, duke u mbrojtur nga shumë papastërti dhe mikrobe. Të qënurit vazhdimisht të pastër na bën të jemi më të shëndetshëm, më të kënaqur dhe më të qetë.

Pastrimi i gojës është shumë i rëndësishëm për shëndetin. Një nga vendet më të

përshtatshme për formimin dhe zhvillimin e mikrobeve është goja. Sa herë që marrim abdest, shpëllajmë gojën, duke u kujdesur për pastërtinë e saj gjatë gjithë ditës. Kështu, ne pengojmë gjallimin e mikrobeve në gojën tonë. Gjithashtu duke i kushtuar kujdes të madh higjienës së gojës, ne nuk shqetësojmë të tjerët me erën e pakëndshme të saj.

Abdesti ndihmon sistemin nervor dhe sistemin e qarkullimit të gjakut

Jemi të detyruar t'i kushtojmë një kujdes të veçantë sistemit nervor dhe atij të qarkullimit të gjakut për një jetë sa më të shëndetshme. Abdesti, pra larja e organeve, ndikon pozitivisht në funksionimin sa më të rregullt të këtyre dy sistemeve. Kështu trupi ynë bëhet më i shëndetshëm.

Abdesti zbukuron fytyrën

Marrja e abdestit ndihmon funksionimin e kapilarëve të fytyrës dhe pengon gjithashtu rrudhjen e saj. Prandaj fytyrat e njerëzve që marrin abdest dhe falin namaz janë të shndritshme. Pejgamberi ynë ka thënë se ai do të na njohë në ditën e gjykimit nga rrezatimi i gjurmëve të abdestit në fytyrat tona.

Abdesti i jep dritë fytyrës dhe qetësi zemrës sonë.

Abdesti pastron zemrën nga të këqijat

Sa herë që marrim abdest, nuk harrojmë të kujtojmë Allahun. Kështu, abdesti na mbron nga gjynahet. Na pastron zemrën nga ndjenjat dhe mendimet e këqija.

Të qenit me abdest shpërblehet me sevapin e adhurimit

Kur jemi me abdest shmangemi nga çdo veprim i papëlqyer. Prandaj, Zoti me mëshirën e Tij të pakufishme, këtë gjendje e konsideron si adhurim dhe çdo moment të saj e shpërblen me shumë sevape. Si rrjedhojë, nëse vdesim me abdest shpërblehemi me sevapet e vdekjes gjatë adhurimit, duke fituar kështu sevapet e një shehidit (dëshmor islam). Kjo është një mirësi e madhe e Allahut ndaj nesh.

Allahu (xh.sh.) ka thënë:

“O ju që besoni! Kur të ngriheni në namaz lani fytyrat, duart deri në bërryla dhe këmbët.”

(Maide 6)

113

Cilat janë farzet e abdestit ?

Gjatë marrjes
abdest

1. **Larja e fytyrës:** Larja një herë e fytyrës që nga pjesa ku mbarojnë flokët e deri tek veshët dhe poshtë mjekrës.
2. **Larja e krahëve:** Larja një herë e krahëve nga duart e deri tek byrrylat, duke përfshirë këto të fundit.
3. **Bërja mes'h e kokës:** Prekja e një të katërtës së kokës me dorë të lagur.
4. **Larja e këmbëve:** Larja një herë e këmbëve deri tek kyçet.

Eshtë farz

Cilat janë sunetet e abdestit?

Gjatë marrjes abdest

- 😊 Kthimi drejt Kiblës nëse është i mundur.
- 😊 Bërja e nijetit dhe shqiptimi i Eudhu Besmelesë.
- 😊 Shpëlarja me ujë e gojës dhe e hundës.
- 😊 Pastrimi i dhëmbëve me furçë ose me misvak.
- 😊 Bërja mes'h e veshëve dhe e qafës.
- 😊 Larja tri herë e çdo organi gjatë abdestit.
- 😊 Larja e organeve duke filluar nga e djathta.
- 😊 Ndjekja e radhës që ka përcaktuar Pejgamberi (a.s.).

Është sunet

Çfarë e prish abdestin?

Gjatë marrjes
abdest

- Kryerja e nevojave personale.
- Nxjerrja e gazrave
- Dalja e gjakut apo e qelbit nga ndonjë pjesë e trupit.
- Të qeshurit në namaz aq sa të dëgjojë edhe ai që kemi pranë.
- Të fjeturit duke u shtrirë ose duke u mbështetur diku.
- Të rënit të fikët
- Të vjellurit me gojë plot
- Dehja

E prish
abdestin

DRITA E YMETIT TË MUHAMEDIT (A.S.)

Një ditë Pejgamberi (a.s.) tha:

Sa kisha dashur t'i shihja vëllezërit e mi!
Më pas sahabët thanë:

A nuk jemi ne vëllezërit e tu, o i Dërguari
i Allahut? Pejgamberi iu përgjigj:

Ju jeni miqtë e mi të ngushtë, vëllezërit
e mi akoma nuk kanë ardhur në jetë. Sahabët
e pyetën:

Si do t'i njihni në Ditën e Gjykimit ata
që akoma nuk kanë ardhur në këtë jetë, o i
Dërguari i Allahut? Pejgamberi (a.s.) pyeti:

Një njeri që ka një kalë të bardhë, a nuk
e njeh kalin e tij në mesin e kuajve të zi, si
mendoni? Sahabët iu përgjigjën:

Po, o i Dërguari i Allahut, e njeh.

Pejgamberi (a.s.) u shpreh:

Ja pra, vëllezërit e mi në Ditën e Gjykimit
do të vijnë me fytyrë, duar dhe këmbë të
shndritshme, sepse kanë marrë abdest. Unë
do të shkoj para tyre tek Burimi i Keutherit.
Do t'i njoh ata nga ndriçimi i gjymtyrëve të
abdestit.

(Muslim, Taharet 39)

Pejgamberi ynë (a.s.) ka thënë:

“Drita dhe bardhësia e saj do të shkëlqejë ato
gjymtyrë të besimtarit që i ka prekë uji i abdestit.”

(Muslim, Taharet 40)

GUSULI

Çfarë është gusuli?

Larja e të gjithë pjesëve të trupit pa mbetur asnjë vend i thatë.

Allahu (xh.sh.) thotë:

“O besimtarë! Nëse jeni të papastër (si pasojë e ejakulimit), pastrohuni (duke u larë krejtësisht)!”

(Maide 6)

Çfarë nuk mund të bëjmë kur na mungon gusuli?

Pa marrë gusul

- ☒ Nuk mund të falim namaz.
- ☒ Nuk mund të bëjmë tavaf Qaben.
- ☒ Nuk mund të prekim Kuranin.
- ☒ Nuk mund të lexojmë Kuran.
- ☒ Nuk mund të hyjmë në xhami.

Cilat janë farzet e gusulit?

Gjatë marrjes së gusulit

1. Larja e gojës
2. Larja e hundës
3. Larja e tërë trupit, duke mos lënë asnjë pjesë të tij të paprekur nga uji.

Eshtë farz

Kur duhet të marrim gusul?

- ✓ Kur jemi xhunub, të papastër (si pasojë e ejakulimit).
- ✓ Pas ciklit menstrual.
- ✓ Pas periudhës së lehonisë.

Eshtë farz të marrim gusul

Si merret gusuli?

Nëse është e nevojshme, pastrojmë trupin nga çdo lloj papastërtie.

Shpëllajmë tri herë gojën me ujë dhe duke bërë gargara e pastrojmë mirë atë.

Lajmë mirë duart.

Një herë në javë ditën e xhuma çdo musliman duhet të lahet.

Lajmë tri herë hundën.

Bëjmë nijetin për të marrë gusul duke thënë: “E bëra nijet për hir të Allahut për të marrë gusul”

(Tirmidhi, Salat, 381)

Marrim abdest sikurse abdesti i namazit.

Para se të fillojmë me gusulin bëjmë Eudhu Besmele.

Larja e tërë trupit, duke mos lënë asnjë pjesë të tij të paprekur nga uji.

DOBITË E GUSULIT

Gusuli na pastron shpirtërisht

Sipas fesë sonë, gjendjet që na imponojnë marrjen e gusulit konsiderohen në aspektin shpirtëror të papastra (hadeth). Pa marrë gusul nuk mund t'i kryejmë disa nga adhuret tona sepse jemi të papastër. Duke marrë gusul ne parapërgatitemi për namaz, pastrohemi shpirtërisht dhe qetësohemi psikologjikisht.

Gusuli na ndihmon të fitojmë pëlqimin e Allahut

Para së gjithash, marrja e gusulit, për ne, është një urdhër hyjnor. Me plotësimin e këtij urdhëri kryejmë një nga detyrat tona të përkushtimit ndaj Tij, duke fituar kështu pëlqimin dhe dashurinë e Allahut. Kështu, shpirti ynë gjenë qetësi në zbatimin e urdhërave të Allahut dhe gjithashtu pastrohet nga çdo lloj papastërtie.

Gusuli gjallëron trupin

Trupi ynë komunikon me botën e jashtme me anë të lëkurës. Prandaj papastërtitë dhe pluhurat së pari, bien në kontakt me lëkurën. Yndyra dhe djersa e trupit hidhen jashtë në

përmjet bezeve të djersës dhe të yndyrës. Këto lëndë helmuese që hidhen jashtë në përmjet djersitjes, ngjiten në trup dhe me kalimin e kohës bllokojnë poret e lëkurës. Në këtë mënyrë, lëkura nuk mund të ndihmojë funksionin e frymëmarrjes së mushkërive. Gusuli hap poret e bllokuara të trupit. Trupi pastrohet dhe frymëmarrja lehtësohet ndjeshëm. Kështu ne ndjejmë lehtësimin e trupit dhe gjallërimin e tij. Së fundi themi se gusuli është pastrimi fizik që na mban larg fëlliqësirave të trupit.

Gusuli na ruan shëndetin fizik dhe atë shpirtëror

Gjatë gusulit, kontakti i trupit me ujin, shkarkon ngarkesat elektrike dhe përmirëson qarkullimin e gjakut. Qetëson sistemin nervor dhe ul dozën e stresit.

Gusuli është një pastrim i brendshëm, që mbron shëndetin tonë shpirtëror dhe i jashëm, që mbron shëndetin tonë fizik. Pra, ai është një ilaç i domosdoshëm për shëndetin tonë shpirtëror dhe fizik.

Çfarë nuk është e pëlqyeshme të bëhet gjatë marrjes së gusulit?

Gjatë marrjes së gusulit

- ☹️ Përdorimi pa kriter i ujit.
- ☹️ Kthimi drejt Kiblës duke pasur vendet e turpshme të zbuluara.
- ☹️ Të folurit pa nevojë.

Është mekruh

Sunetet e gusulit

Gjatë marrjes
së gusulit

- 😊 Bërja e nijetit.
- 😊 Leximi i Eudhu besmelesë.
- 😊 Larja e duarve dhe pjesëve të turpshme.
- 😊 Marrja e abdestit

Eshtë sunet

FORCA E UJIT

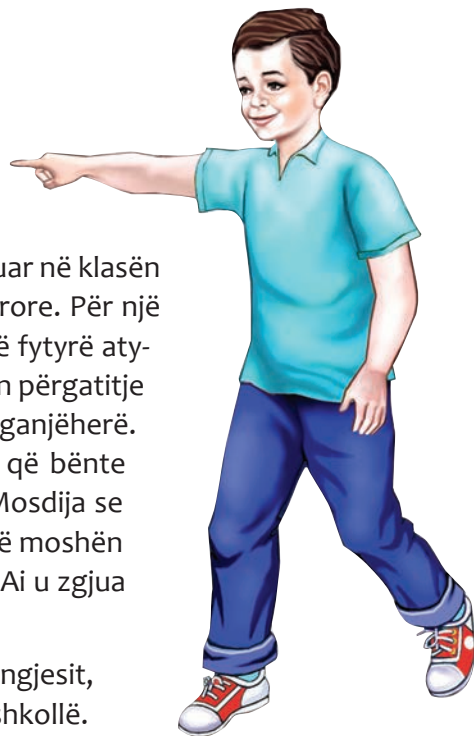
Akili rrinte duke i lëvizur sa në një anë, në anën tjetër, ullinjtë e vendosur në pjatën e tryezës së shtruar për mëngjes. Kohët e fundit e kishte mbërtëyer një mërzitje dhe shqetësim. Këtë vit që kishte kaluar në klasën e tetë ndiente në vetvete ndryshime fizike dhe shpirtërore. Për një moment trupi i ishte zgjatur, zëri i ishte trashuar bile në fytyrë aty-këtu kishin filluar të dukeshin edhe shenja mjekre. Ai bën përgatitje nën ndikimin e një zëri fëmije që i vinte nga brenda nganjëherë. Nuk i dukeshin të përshtatshme për moshën e tij ato që bënte me ndjenjën e përgjegjësisë që sillte rritja në moshë. Mosdija se sa do të zgjaste një situatë e tillë lëkundjet që jetonte në moshën e pjekurisë e hiqnin atë nganjëherë edhe nga kjo botë. Ai u zgjua për një moment me zërin e babait:

Akil, përsëri humbe biri im! Mbaro ushqimin e mëngjesit, nëse sillesh përsëri edhe pak do të mbetesh vonë për shkollë. Pasi erdhi në vete i dha përgjigje babait:

Mos u merakos baba, e arrij. Babai i cili i kishte vënë re shqetësimet e të birit dhe që e kishte planifikuar të bashkohej me shqetësimet e tij duke u ulur për të biseduar në një kohë të përshtatshme me të, i tha:

Nëna dhe motra janë mysafir sonte tek teza që është bërë me fëmijë. Ne sonte, babë e bir, edhe bëjmë një gosti edhe bisedojmë. Sonte kam shumë gjëra të rëndësishme për të të thënë.

Akili, i cili në moment mori çantën dhe fluturoi përjashta, nga njëra anë rrinte e mendon-

te se çdo të bisedonte sonte në mbrëmje babai dhe nga ana tjetër, shpejtonte hapat që të arrinte pa humbur kohë në orën e mësimi të gjeografisë me mësues z. Irfanin që të mos merrte ndonjë qortim prej tij.

Pasi hyri në klasë dhe u përshëndet me shokët e klasës gjeti një vend për tu ulur aty nga fundi i bankave. Deri sa erdhi mësuesi ata folën gjithë së bashku për ndeshjet e mbrëmshme, ç' gola ishin bërë dhe si ishin realizuar, për gjyqtarin e ndeshjes që kishin mbajtur anën, për penalltitë e pa dhëna e sa e sa gjëra të tjera të pavlefshme. Sapo zotëri Irfani u duk tek dera menjëherë u ndërpre edhe zhurma. Klasa u mbërthye në një qetësi që as miza nuk dëgjohej. Mësues Irfani ishte një mësues me syze, me shëndet të plotë, por ajo që ishte më e rëndësishmja, ishte një mësues i ditur dhe me disiplinë që me vështrimet e tij dallonte menjëherë nxënësin që bënte gabim. Ai nuk thyente zemrën e askujt por kurrë nuk lejonte të kalonte ora kot. Ai gjente një mundësi që ti bënte për vete edhe nxënësit e dënuar. Ai ishte një mësues i ëmbël dhe i egër në kuptimin e plotë të fjalës.

Pikërisht në një moment kur Metini kishte siguruar një pozicion për të fjetur duke e rregulluar me shokun e tij përpara, u zgjua me reagimin e mësuesit.

Metin, biri im! Pse ke qëndruar mbrapa? Ç'punë ke mbrapa ndërkohë që ka vende bosh përpara. Dhe duke thënë kështu ia prishi të gjitha planet. Metini duke iu shmangur shiut kishte rënë në breshër. U ul pa dëshirë në radhën e parë. Mësues Irfani filloi të shpjegonte mësimin me zërin e tij të fortë.

Në rregull djem dhe vajza! Sot do t'u flas për forcën e ujit. Është pikërisht historia apo ndodhia e ujit të pastër, të qetë që e marrim nga burimi kur e mbushin në broke.

Fillimisht duhet të dihet se pa të nuk mund të mendohet jeta. Njeriu pa ushqim mund të durojë edhe me javë të tëra por pa ujë vetëm tre ditë. Allahu i Lartë na ka njoftuar se të gjitha gjallesat i ka krijuar nga uji. Sistemet e ajrosjes në botë që ne i quajmë atmosferë, përbëhen nga ndikimi i prurjeve në oqeanë. Pikat e ujit që kthehen në avull nën ndikimin e diellit përbëjnë retë. Retë nganjëherë bëjnë me mijëra kilometra rrugë dhe bëhen shi për malet dhe pyjet. Ata bëhen jetë për bimët dhe të gjitha gjallesat që i ushqejnë. Të gjitha qeniet në një farë mënyre janë nën ndikimin e ujit. Një nga nxënësit e suksesshëm të klasës, Akili, ngriti dorën dhe kërkoi fjalën:

Mësues, edhe tema e formimit të njeriut që e kemi zhvilluar në orën e biologjisë vërteton këta që thoni ju. Gjallesat përbëhen nga uji dhe me anë të bërthamave hedhin hapat e parë të tyre në jetë. Desha thjeshtë të tërheq vëmendje për këtë ngjashmëri, tha Akili.

Faleminderit Akil, siç e theksove edhe vetë shkencat natyrore nuk përplasen me njëra-tjetrën. Allahu që ka krijuar gjithësinë me rregullat e vendosura, e ka vënë në jetë hapësirën e botës dhe të ambientit tonë që prej miliona viteve pa pësuar asnjë kontradiktë.

Duke shpjeguar forcën e ujit treguam vetëm anët e bukura të tij. Uji ka edhe anë të këqija. Të tregojmë pak edhe për ta. Jepni atëherë, mendohuni pak. Këtë anë thuajeni ju, tha mësues Irfani. Për një çast u ngritën gishtat në klasë.

Presionet e ujit, përmbytjet...

Fatkeqësia e Tsunamit, mësues...

Erozionet që formojnë lumenjtë.

Furtunat në dete, mësues...

Ndërkohë që përgjigjet po rreshtohet

shin në këtë mënyrë mësues Irfani me një zë të fuqishëm rregulloi ambientin e krijuar në klasë.

Që të gjithë dhatë përgjigje të sakta, miqtë e mi. Në fund të mësimit të gjithë morëm diçka nga forca e ujit dhe tani kemi ardhur në pikën më të rëndësishme të temës. Kur i hedhim një sy formave të ndryshme gjeografike maleve, kodrave, fushave vëmë re ndikimet e ujit në to. Përpjekja që nuk ka të reshtur, mundimi i vazhdueshëm që zgjat me mijëra vite shmang malet që përbëjnë gurët e fortë dhe zbret deri në dete. Vendet që mbart uji në pikat e derdhura në det të lumenjve sjellin në pah fusha dhe lëndina të pafundme. Edhe ju merrni mësim nga fuqia e ujit, bëni përpjekje vazhdimisht se sado probleme të mëdha të keni, shkrihen para jush dhe mbarojnë.

Metini nuk e kishte menduar asnjëherë se mësimi i gjeografisë do të bëhej kaq i rrjedhshëm. Në mëngjes kur kishte përga-

titur çantën, kishte vendosur edhe librin e gjeografisë dhe kishte mendua: “Aty nga fundi i klasës sikur të gjej një vend dhe të fle”. Të dhënat statistikore që e kishin munduar për të mësuar hartat e ngatërrueshme, pyetje të tilla si cilat prodhime rriten dhe ku rriten etj e kishin ftohur shumë Metinin nga mësimi i gjeografisë. Por mësimi i sotëm mjaftoi që ta ndryshonte tek ai këtë. Kur shihte me vëmendje, arriti të dallonte se në ujin që rrjedh në fusha, në male ka mesazhe të fshehta që na ndriçojnë dhe na motivojnë.

Akili nga njëra anë mendonte mësimin, por nga ana tjetër mendonte se çdo t’i thoshte babai në darkë. Koha në shkollë si përherë kaloi shumë shpejt.

Kur arriti në shtëpi, vinte era e një peshku të pjekur. Babë e bir i hëngrën me shumë kënaqësi peshqit në darkë. Babai duke e ditur se Akili i pëlqente shumë, kishte marrë nga pastëria edhe tullumba të

e këndshme sa ajo e fëmijërisë. Në këtë kohë gjatë natës kur të shohësh ëndrra të ndryshme dhe ta ndjesh se je lagur, duhet të marrësh abdesin e gusulit. Periudha e pjekurisë tashmë është periudhë e mbartjes së përgjegjësisë. Kurse gusuli që është edhe pastrimi i plotë i trupit është kushti i parë i adhurimeve. Përveç banjave javore kur nevojitet, është farz edhe abdesi i trupit. Pasi të pastrosh mirë me ujë të bollshëm gojën dhe hundën, duhet të lahesh komplet si trup dhe kjo është edhe mënyra e marrjes së abdesit të gusulit. Nëna dhe unë jemi njerëzit më të afërt për ty që mund të bisedosh për problemet e periudhës kalimtare të rinisë. Mos harro se me ty dhe sjelljet e tua ne jemi krenar dhe kështu babai e përfundoi bisedën e tij. Akili që e dëgjoi me shumë vëmendje bisedën e babait, tha:

Zoti të dhëntë rehati dhe kaloi në dhomën e vet. Fjalët që tha i ati e drejtuan atë nga dera e banjës. Në fillim mori një abdes namazi. Më pas lau hundën dhe gojën dhe më vonë u fut nën dush dhe u la plotësisht. Më pas veshi rrobën e tij të banjës dhe kaloi në dhomë. Duke tharë flokët përpara pasqyrës për një çast mendoi edhe orën e mësimi të gjeografisë. Në orën e mësimi ishte folur për forcën e ujit. Por një pikë kishte mbetur e paplotësuar. Uji nuk i jepte formë vetëm anës së jashtme, por edhe asaj të brendshme. Akili e kishte kuptuar dhe jetuar këtë në abdesin e parë të gusulit që kishte marrë. Abdesi i trupit ishte një nga detyrat më të rëndësishme të robërisë që lante dhe shndriste jo vetëm trupin por edhe shpirtin. Akili pasi u shtri në shtrat, tha: “Tani e kuptova më mirë rëndësinë e ujit” dhe e zuri një gjumë i thellë me një shpirt të pastruar nga mungesa e qetësisë që ndjente kohët e fundit.

HASAN TAHSIN KARAMAN

freskët. Pasi mblodhën tryezën së bashku morën çajin dhe kaluan në kuzhinë. Akili e kishte mendjen vazhdimisht tek biseda që kishin bërë në mëngjes në lidhje me temat e rëndësishme. Babai e ndjente gjendjen dhe priste sa të krijohej situatë e përshtatshme. Piu pak nga çaji dhe ngadalë ngadalë hyri në temë:

Shiko, Akil, njerëzit lindin, rriten sapo kalon fëmijëria dhe rinia më pas plaken dhe vdesin. Ti tani je 15 vjeç. Je në një periudhë që po i jep lamtumirën fëmijërisë dhe po fillon moshën e pjekurisë. Zhvillimin e trupit dhe ndryshimin në ndjenja bashkë me ty, e duam edhe ne. Sado ta falenderojmë Allahun, përsëri është pak. Ne kemi dy fëmijë të shëndetshëm.

Biri im! Nuk ke nevojë të frikësohesh. Pasi të kalojë një periudhë kohe, do të forcohen erërat e ndryshimit në trupin dhe shpirtin tënd, do të vësh re se edhe periudha e rinisë do të kalojë po aq e lumtur dhe

TEJEMUMI

Çfarë është tejemumi?

Tejemumi është marrja e abdestit me anë të dheut apo gjërave prej dheu.

Allahu (xh.sh.) thotë:

“... Nëse nuk gjeni ujë, atëherë gjeni dhé të pastër dhe fshini fytyrat e duart me të.”

(Maide 6)

Kur merret tejemumi?

Kur nuk mund të gjejmë ujë të pastër aq sa për të marrë abdest apo gusul
ose kur nuk mund ta përdorim ujin për arsye të sëmundjeve të ndryshme.

Në vend të
abdestit dhe
gusulit

Bëjmë tejemum

123

Si merret tejemumi?

- 1 Themë Eudhu Bismelenë.
- 2 Bëjmë nijetin në lidhje me qëllimin e marrjes së tejemumit (për abdest ose gusul).
- 3 Vendosim duart në dhé të pastër dhe i bëjmë mes'h fytyrës.
- 4 Vendosim duart për herë të dytë në dhé të pastër dhe me pjesën e brendshme të duarve i bëjmë mes'h krahut të djathtë dhe më pas atij të majtë.

Cilat janë farzet e tejemumit?

Gjatë marrjes
së tejemumit

1. Bërja e nijetit.
2. Të bërit mes'h fytyrës dhe krahëve me dhé të pastër.

Është farz

SHPELLA ÇORAKTEPE

Emre bashkë me babain u nis herët në mëngjes në shkollë. Fundjavën e parë të Qershorit do ta kalonte në kamp me grupin e klubit të gjurmimit Kur Emre erdhi në shkollë, autobusi kishte ardhur dhe përgatitjet kishin përfunduar. Pas pak autobusi u nis për në kamp. Kryetari i grupit dhe njëkohësisht mësuesi i turqishtes, zotëri Ismaili, mori mikrofonin në dorë dhe filloi t'i informonte nxënësit në lidhje me shëtitjen.

Miqtë e mi, së pari dua t'ju informoj juve se kjo shëtitje është përgatitur për t'ju argëtuar dhe t'ju informuar ju. Do të shohim vende që nuk i kemi parë, do të jemi larg zhurmës së qytetit, do të kalojmë çaste të gëzueshme. Autobusi do të na ndalë në kampin e Pyllit Çamlilajla. Do të ndërtojmë çadrat tona dhe do të luajmë. Në ditën e dytë të shëtitjes në një udhëtim prej dy orësh do të shkojmë në Çoraktepe ku do të analizojmë shpellat në të cilat zënë vend piktura të vjetra që i takojnë periudhave të hershme. Dëshiroj prej jush t'ju bindeni rregullave, të mos ndaheni asnjëherë nga grupi dhe të jeni të kujdesshëm në mbajtjen pastër të mjedisit. Nuk duhet të harrojmë se ambienti është amanet për

ne. Përcjellja tek brezat e ardhshëm pa e ndotur është një nga detyrat tona më të rëndësishme.

Pas një udhëtimi prej një ore e gjysmë arritën në vendin e kampit. Në fillim zgjodhën vendin ku do të hapeshin çadrat. Për një kohë të shkurtër përfundoi edhe puna e hapjes së çadrave me ndihmën e mësuesve. Materialet e kuzhinës dhe ato që mbarten lehtë u vendosën në një çadër. Kryetari i grupit, mësues Ismaili, i ra bylbylit dhe i mbledhi të gjithë të pranishmit.

Miqtë e mi, tani ora është 11. Në orën 13:00 do të mblidheni për të ngrënë drekën. Jeni të lirë me kusht që mos të largoheni shumë. Dua

tre vetë ndihmës me dëshirë në përgatitjen e drekës.

Fëmijët me plot dëshirë krijuan grupe mes vete dhe filluan të luanin lojëra të bukura dhe tërheqëse. Loja nën shoqërinë e diellit të dhembshur të pranverës, zërit të zogjve dhe aromave të pemëve, ishin një dhunti e madhe që fëmijët nuk mund ta gjenin në qytet.

Fëmijët që hidheshin të lumtur në krye të çezmës për të larë fytyrat dhe duart më pas zunë vendet e tyre në tryezat e shtruar në çadër. Ajri i pastër i kishte bërë ata që të ishin të uritur si ujqërit. Ata fëmijë që në shtëpitë e tyre u bënë një mijë e një naze prindërve të tyre kur hanin, këtu i fshin dhe i përulanë pjatat.

Pas ngrënies së drekës u hodhën në barin jeshil për të falur namazin e drekës.

Gjurmëtarët e vegjël me në krye mësuesin e tyre shëtitën pyllin deri në aksham. Duke u kthyer në kamp nuk lanë pas dore edhe mbledhjen e druve për të ndezur zjarrin. Para perëndimit hanë darkën e përgatitur. Pas namazit të akshamit fëmijët që ishin ulur në formën e një hallke pranë zjarrit që digjej filluan të nxirrnin bejta për shokët e tyre. Disa filluan të qeshnin me të madhe nga imitimet e bëra. Ata nuk e kuptuan aspak se si kaloi koha. Fëmijët e shtrirë nëpër shtretër nën shoqërinë gjinkallave nga lodhja e ditës menjëherë i zuri gjumi.

Pa dalë dita ata u ngritën me zërin e mësuesit të tyre Ismail. Ndërkohë që në shtëpitë e tyre nënat mezi i zgjonin duke iu lutur bile, ajri i pyllit u kishte mundësuar që të pushonin pakëz dhe të zgjoheshin menjëherë. Namazi që falën me abdestin e marrë me ujin e ftohtë akull të çezmës,

u çelte sytë. Nën drejtimin e mësuesve Osman dhe Ismail filloi sporti i mëngjesit. Ah sikur mëngjeset e ëmbla që konsumohen këndshëm dhe që kalojnë në shtrat deri në drekë në qytete të mëdha, të kalonin të mbushura dhe me dëfrime sikur kalojnë edhe këtu! Sportistët që përfunduan sportin, u ulën në sofrën e mëngjesit të përgatitur në çadra. Fëmijët, të cilët e mbaruan me të shpejtë mëngjesin e tyre, po prisnin me padurim të shihnin shpellat Çoraktepe. Mësues Ismaili tha:

Djema! Udhëtimi ynë do të zgjasë afërsisht dy orë në këmbë. Mos harroni të merrni me vete ushqimet, ujin e pijshëm dhe kapelet për diell!

Emre dhe shokët e tij kaluan në alpinizëm drejt Çoraktepesë në një radhë të vetme në një shteg të ngushtë. Gjysma e parë e udhëtimit kishte kaluar duke qeshur e luajtur, ndërsa pjesa tjetër kishte filluar t'i mërzhiste. Dielli nuk përkëdhelte më shpinat e fëmijëve sikurse mëngjeseve, të nxehtë e drekës ua thante gjuhën.

Me shumë vështirësi arritën në kodrën e duhur. Fëmijët të cilët nuk ishin mësuar në një udhëtim të gjatë nën diell ishin lodhur shumë. Kryetari i grupit, mësues Ismaili me një buzëqeshje përqeshëse pyeti:

Ç' kemi fëmijë? U lodhët? Hajde, mbliidhni veten se tani fillon shëtitja në shpellë.

Shpella në të cilën hynë fëmijët të mbajtur dorë për dorë në një radhë të vetme mes dy thepinave, i habiti pa masë. Thuajse në një çast ajri i jashtëm kishte ndryshuar menjëherë. Ata e ndjenë veten sikur kishin hyrë në një frigorifer të madh. Mësues Omeri me llambën që kishte në dorë, ndriçonte shpellën dhe jepte informacion lidhur me të.

Miqtë e mi! Tani jemi përpara një flete historike e ndërtuar me mijëra vite më parë e cila ka arritur të ruhet deri në ditët tona. Shumë detaje që në shikim të parë mund t'ju duken të pakuptimta, kanë kup-time dhe shpjegime shumë të rëndësishme. Pikturat që shohim këtu na tregojnë për mënyrën e jetesës së njerëzve të asaj kohe, mënyrën se si ushqeheshin, jetën sociale të tyre dhe çdo gjë tjetër.

Fëmijët që përfunduan kërkimet e tyre në shpellë nën drejtimin e mësuesit, shtruan ushqimet në barin jeshil dhe hëngrën drekën. Të ngopurit e tyre kishte sjellë edhe njëherë në vend harmoninë dhe gëzimin e mëparshëm. Ata u mbledhën menjëherë me zërin e mësuesit të tyre Omer:

Miqtë e mi! Siç e kishim programuar në ditën e dytë të kampit sot pamë shpellën Çoraktepe. Ora tani është tre. Të falim namazin e drekës këtu dhe na duhet të ecim drejt kampit. Melihi që kishte pirë gjithë ujin në bidon, kërkoi të merrte fjalën:

Mësues, mua nuk më ka mbetur aspak ujë. Edhe tek shokët nuk besoj se ka mbetur ndonjë shishe ujë. Këtu përreth nuk ka asnjë fshat afër që të mbushim ujë. Si do të marrim abdest për namaz? Mësuesi iu përgjigj:

Një pyetje shumë e bukur! Të lumtë Melih. Edhe unë pikërisht për këtë temë do të bëja një sqarim. Miqtë e mi, feja jonë e bukur Islami nuk i ka ngarkuar atyre që besojnë përgjegjësi më shumë se kanë mundësi për të mbartur. Pra, Islami nuk është feja e vështirësive, por e lehtësive. Aliu i cili ngriti gishtin doli përpara duke pyetur:

Atëherë nuk do të falim namaz, apo jo mësues? Dhe mësuesi iu përgjigj:

Jo Ali! Për një mysliman me përgjegjësi

si nuk ka asnjë pretekst që ta pengojë atë të dalë para Allahut. Në raste kur nuk ka ujë dhe kur nuk ka mundësi të gjetjes së tij brenda kohës së namazit, mund të falim namaz duke bërë tejemum. Fillimisht bëjmë nijet për marrjen e abdestit të tejemumit. Më pas duke i përplasur duart në dhe të pastër, ashtu i bëjmë me duar fytyrës. Për herë të dytë u bëjmë mes'h krahëve. Ja qaq e thjeshtë është pra miqtë e mi.

Aliu pyeti përsëri:

Mirë pra mësues, a mund t'i bëjmë të gjitha adhurimet tona të bëra me abdest duke bërë tejemum? Dhe mësuesi u përgjigj:

Padyshim që mund t'i bëjmë, pasi me tejemum ne jemi sikur kemi marrë abdest.

Të rinjtë të emocionuar nga ato që kishin mësuar si të re, filluan të merrnin tejemum së bashku me mësuesit e tyre. Pasi falën së bashku namazin, u nisën për rrugë. Kur u kthyen në kamp, zunë radhë të madhe në çizme për të pirë ujë.

Kampi nga i cili u ndanë në përfundim të diellit të dielën kishte qenë me shumë dobi për Emren dhe shokët e tij. Ata ishin njohur edhe me vende të reja por edhe kishin marrë njohuri të reja. Aq më tepër që edhe koha kishte kaluar duke qeshur e luajtur pa u mërzhitur sikurse në shkollë. Emre i hodhi një shikim të fundit nga dritarja e autobusit kodrës Çoraktepe që i kujtonte follenë e shqiponjës. Atë e zuri gjumi në krahun e shokut të vet Burhan duke bërë planet për kampin e viti të ardhshëm.

HASAN TAHSIN KARAMAN

PYETJET

Të kontrollojmë njohuritë

Vendosni shenjën e saktë ose atë të gabuar në fjalitë e mëposhtme:

✿ Eshtë sunet larja tri herë e organeve gjatë marrjes së abdestit.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
✿ Mund të bëhet tavafi i Qabes edhe pa abdest.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
✿ Përdorimi pa kriter i ujit kur merr abdest është mekruh.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
✿ Të fjeturit të shtrirë apo të mbështetur në një vend nuk e prish abdestin.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
✿ Mund të bëjmë mes'h mbi fashon apo lekoplastin e vendosur mbi plagë.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR

Të testojmë veten tonë 1

- A është njëri nga farzet e abdestit?**
 - Shpëlarja e gojës.
 - Shpëlarja e hundës.
 - Mes'hi i kokës
 - Mes'hi i veshëve
- Cili nga veprimet e mëposhtme nuk është njëri nga farzet i abdestit?**
 - Larja e duarve së bashku me kyçet.
 - Larja e këmbëve
 - Larja e fytyrës
 - Larja e gojës
- A është njëri nga sunetet e abdestit?**
 - Larja e fytyrës
 - Larja e këmbëve bashkë me thembra
 - Larja e hundës
 - Bërja mes'h e një të katërtës së kokës.
- Kur nuk priset abdesti?**
 - Dalja e gjakut nga trupi
 - Të qeshurit
 - Të fjeturit
 - Të rënit të fikët

5. Cila nga pikat e mëposhtme e prish abdestin?

- a) Të gogësiturit
- b) Të qarit
- c) Të folurit
- d) Kryerja e nevojave personale.

Nga fjalët brenda kllapave vendosni të duhurat në vendet boshe. (1)

(misvak, nga tri herë, është sunet, është mekruh, është farz)

- ✿ Larja e organeve që do të lahen gjatë marrjes së abdestit është sunet.
- ✿ Larja me radhë e organeve gjatë marrjes së abdestit
- ✿ Larja e dhëmbëve me furçë ose me gjatë marrjes së abdestit është sunet.
- ✿ Spërkatja me ujë e rrobave gjatë marrjes së abdestit
- ✿ Larja një herë e këmbëve gjatë marrjes së abdestit

Të kontrollojmë njohuritë 2

✿ Larja e gojës dhe e hundës gjatë gusulit është farz.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
✿ Nuk mund të prekim Kur'anin pa gusul.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
✿ Mund të hyjmë në xhami pa gusul, por nuk mund të falim namaz.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
✿ Nuk është kusht bërja e nijetit gjatë marrjes së tejemumit.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR
✿ Nëse personit që është me tejemum i hiqet pengesa e përdorimit të ujit tejemumi nuk priset.	☐ E SAKTË	☐ E GABUAR

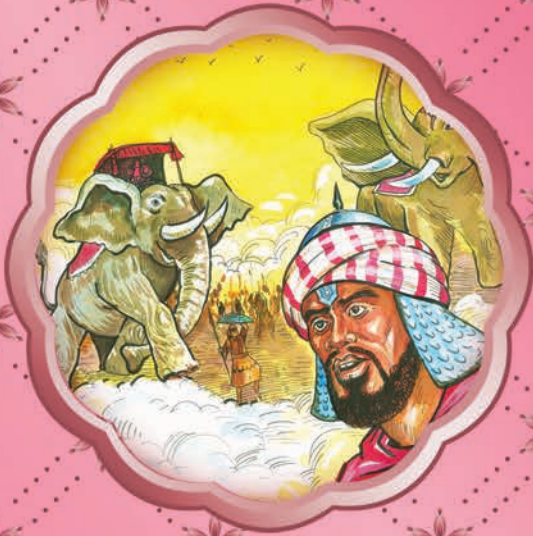
Të testojmë veten 2

1. **Cila nga pikat e mëposhtme është nga farzet e gusulit?**
 - a) Larja e këmbëve
 - b) Shpëlarja e hundës
 - c) Të bërit mes'h i kokës
 - d) Të bërit mes'h veshëve
2. **Kur duhet të marrim gusul?**
 - a) Kur jemi xhunup
 - b) Kur nga trupi ynë rrjedh gjak ose qelb
 - c) Kur kryejmë nevojat personale.
 - d) Të vjellurit me gojën plot.
3. **Cila nga pikat e mëposhtme është prej mekruheve të gusulit?**
 - a) Përdorimi i ujit pa kriter
 - b) Të folurit pa nevojë
 - c) Kthimi drejt Kiblës duke pasur vendet e turpshme të zbuluara.
 - d) Të gjitha
4. **Çfarë mund të bëhet pa pasur gusul?**
 - a) Falja e namazit
 - b) Leximi i Kuranit
 - c) Të ngrënit
 - d) Të bërit tavaf rreth Qabes
5. **Çfarë nuk e prish tejemumin?**
 - a) Të qarit
 - b) Të kryerit e nevojave personale
 - c) Gjetja e ujit që mund të përdoret për të marrë abdest
 - d) Rrjedhja e gjakut nga hunda

Nga fjalët brenda kllapave vendosni të duhurat në vendet boshe. (2)

(është farz / tejemum / mekruh / e gojës, e hundës tonë / është sunet)

- 🌸 Të larit gjatë gusulit është farz.
- 🌸 Marrja e gusulit pas ciklit menstrual.....
- 🌸 Larja e duarve dhe e vendeve të turpshme gjatë marrjes gusul është
- 🌸 Gjatë marrjes së gusulit të kthyerit drejt Kibles me pjesët e turpshme të zbuluara është
- 🌸 Në mungesë të ujit të pastër për të marrë abdest apo për të marrë gusël marrim

❁ JETA E PROFETIT (A.S.) ❁

- ❁ Jeta e të Dërguarit të Allahut (a.s.), para se t'i jepej profetësia
- ❁ Periudha e fëmijërisë së Profetit (a.s.)
- ❁ Periudha e rinisë dhe martesë e Profetit (a.s.)
- ❁ Ardhja e profetësisë dhe thirrja në Islam
- ❁ Rrugëzgjdhja: Emigrimi në Etiopi

JETA E TË DËRGUARIT TË ALLAHUT (A.S.), PARA SE T'I JEPEJ PROFETËSIA

Arabia dhe Meka para Islamit

Para Islamit arabët bënë jetë nomade. Ata nuk kishin një organizim shoqëror apo shtetëror. Përveç disa qyteteve, pjesa tjetër e popullsisë bënte një jetë nomade. Meka, Medina dhe Taifi ishin tre qytetet më të rëndësishme të gadishullit arabik. Në këto qytete luftërat për shkak të mosmarrëveshjeve të ndryshme ishin të shpeshta.

Shumica e arabëve para Islamit ishin paganë të cilët adhuronin idhuj të ndryshëm. Në Qabe dhe përreth saj ndodheshin rreth 360 idhuj. Çdo fis kishte idhullin e vet të veçantë dhe çdo idhull kishte një ditë të caktuar në të cilën vizitohej. Për këtë arsye, Meka ishte çdo ditë e mbushur me vizitorë dhe pelegrinë, gjë që e

bënte atë njëkohësisht edhe një qendër të rëndësishme tregtie dhe paganizmi. Në Arabi, përveç paganëve kishte jahudi, të krishterë dhe zjarrputistë. Krahas këtyre kishte një numër shumë të vogël njerëzish që besonin mesimet e Ibrahimit (a.s.). Ky grup njihet me emrin “hanif”.

Numri i arabëve që dinin shkrim dhe lexim ishte jashtëzakonisht i vogël. Megjithatë, ata shquheshin për virtyte të mira, si: bujaria, trimëria, mikpritja dhe besa. Por, krahas këtyre cilësive të larta morale kishin edhe disa veçori të tjera të ulëta, si: grabitjen, kamatën, kumarin, hakmarrjen dhe përçmimin e të dobëtimit dhe të varfrit.

Arabët nuk i jepnin vlerë grave dhe skllëvërve. Burrat mund të martoheshin sa herë të dëshironin. Kurse imoraliteti ishte shndërruar në diçka normale.

Një pjesë e arabëve, kishin arritur deri aty, sa nga frika e varfërisë apo thjesht për çështje krenarie dhe nderi, i varrosnin për së gjalli fëmijët vajza. Para ardhjes së Islamit nuk ishte vetëm Arabia dhe arabët në një gjendje të tillë injorance dhe shthurjeje, por e gjithë bota. Njerëzimi, i cili ishte në një krizë të thellë materiale dhe shpirtërore, priste një shpëtimtar dhe udhërrëfyes. Këtë periudhë kohore, Kurani e cilëson si një periudhë të errët të historisë. Shkatërrimi në tokë dhe në det është shfaqur si pasojë e punëve të këqija të njerëzve. (Rum 41.)

a) Qabja

Qabja është tempulli i parë i ndërtuar në tokë për të adhuruar Allahun. Ajo është ndërtuar në Meke nga Ibrahim dhe djali i tij Ismaili rreth 2000 vjet para erës sonë. Ibrahim, bashkë me djalin e tij Ismailin kanë realizuar tavafin e parë rreth Qabes dhe kanë ftuar të gjithë popullin për kryerjen e ritualit të haxhit në të. Kurse qyteti i Mekës është ndërtuar shumë kohë më vonë nga Kusaj, një paraardhës i hershëm i Muhamedit (a.s.). Me kalimin e kohës, besimi monoteist u harrua dhe vendin e tij e zuri paganizmi i cili e mbushi Qaben me idhuj të ndryshëm. Me kohën edhe Meka u bë qendër e paganizmit dhe idhujtarisë.

b) Ngjarja e elefantit: sulmi i Qabes nga Ebreheja (viti 571)

Guvernatori i Jemenit, Ebreheja, kish-te ndërtuar në qytetin e Sana një kishë madhështore, me qëllim që të përhapte krishterimin në gadishullin arabik dhe t'i largonte njerëzit nga Qabeja. Në këtë mënyrë, ai donte ta shndërronte qytetin e Sanës në një qendër shpirtërore dhe ekonomike. Por ai nuk e arriti dot atë që shpresonte. Arabët nuk treguan interes për tempullin e krishterë. Përkundrazi, ata e shikonin atë me përbuzje. Indiferenca e arabëve ndaj kishës e tërboi Ebrehen, gjë që e nxiti atë të përgatisë një ushtri për të sulmuar Mekën dhe për të shembur Qaben. Arabët nuk ishin në gjendje t'i bënin ballë një ushtrie të tillë. Për rrjedhojë, sapo morën vesh për ushtrinë e armikut, mekasit e braktisën qytetin duke u strehuar nëpër kodrat për rreth.

Ebreheja e fushoi ushtrinë në një vend pranë Mekës. Ai dërgoi një person tek kryetari i fisit Kurejsh Abdulmutalibi për ta lajmëruar se qëllimi i tij nuk ishte lufta dhe gjakderdhja por vetëm shkatërrimi i Qabes. Ndërkohë, trupat pararojë të Ebrehesë kishin marrë bagëtitë që kishin gjetur dhe i kishin dërguar në fushim. Mes bagëtime të grabitura ishin edhe 100 deve të Abdulmutalibit, i cili shkoi tek Ebreheja dhe i kërkoi t'i rikthente devetë e tij.

Ebreheja i tha:

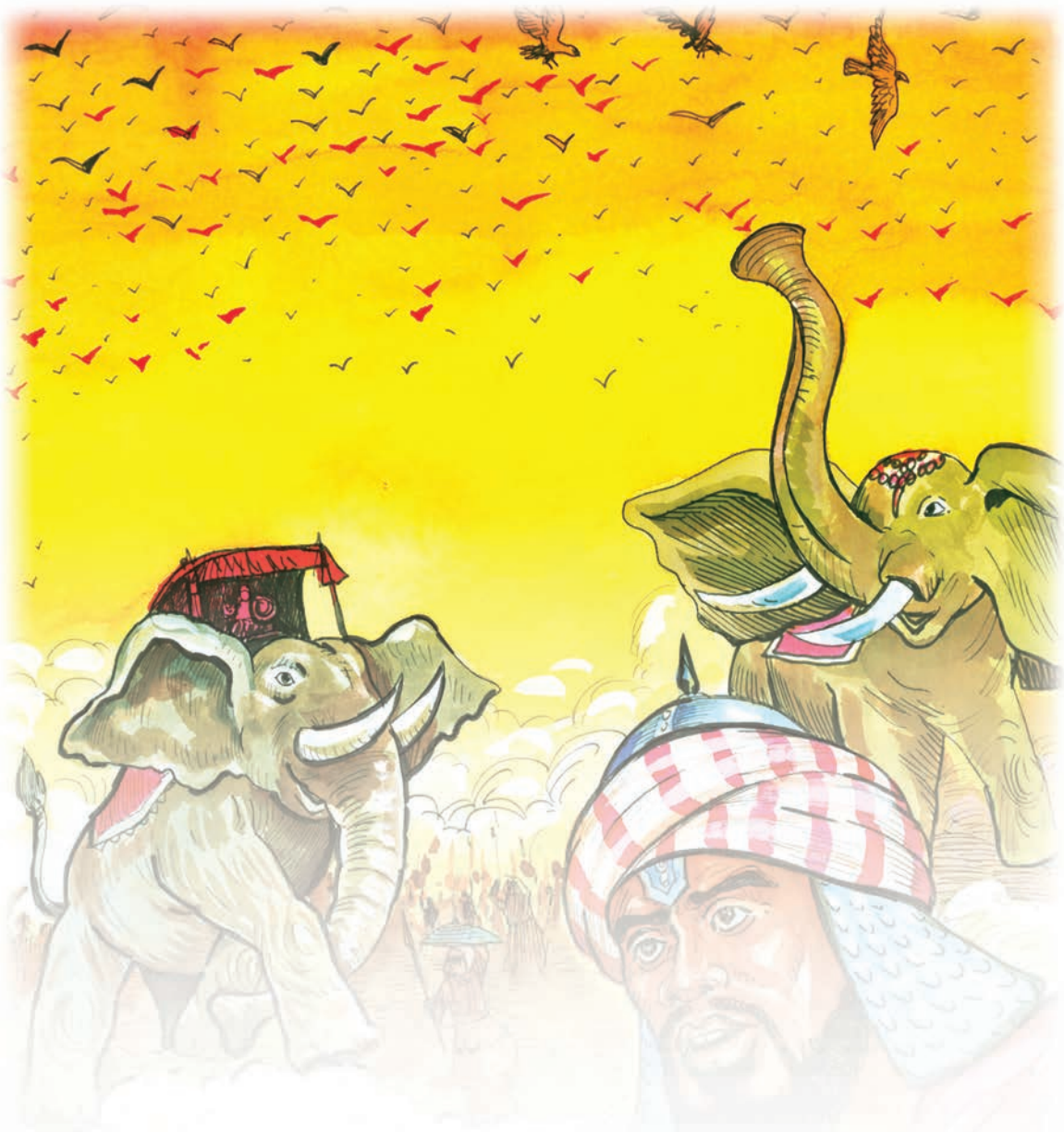
- Unë kujtova se ke ardhur për të m'u lutur që të mos shkatërroj Qaben, kurse ti paske ardhur për të shpëtuar devetë. Një personaliteti si ti nuk i ka hije ky qëndrim.

Kur dëgjoi këtë Abdulmutalibi gjithë qetësi dhe vendosmëri i tha:

- Unë jam i zoti i deveve, prandaj kërkoj rikthimin e tyre, kurse Qabeja ka Zotin e vet që e mbron atë. Përballë kësaj përgjigjeje të urtë, Ebreheja ia ktheu të gjitha devetë dhe bagëtitë që i kishin grabitur.

Siç e tregohet edhe në Kuran; Ebreheja nuk ia arriti dot qëllimit. Kur u bë gati për të sulmuar, elefantët me në krye elefantin më të madh, nuk po lëviznin nga vendi. Sado që kujdestarët e tyre u përpoqën, ata nuk iu bindeshin atyre për të lëvizur drejt Qabes. Ndërkohë, në qiell u shfaqën tufa zogjsh që mbanin në sqepa dhe kthetra gurë të vegjël të cilët i hodhën mbi ushtrinë që po përgatitej për të sul-

Si do të kishit reaguar ju ndaj përgjigjes së Abdulmutalibit?

muar Qaben. Ushtria e madhe e Ebrehesë u dërmua, pjesa më e madhe e ushtarëve vdiq, kurse Ebreheja me një grup të vogël ushtarësh të cilët shpëtuan, u zbrapsën dhe u kthyen në Sana. Më vonë, Ebrehe-

ja vdiq nga sëmundja që kishte marrë në Mekë. Kjo ngjarje që ndodhi 52 ditë para se të lindte Profeti (a.s.), hyri në histori si Ngjarja e Elefantit.

Çfarë ju bën të mendoni fakti që, një ushtri e fortë dhe e pajisur me elefantë, të mposhtet nga një tufë zogjsh të vegjël?

1- FËMIJËRIA E PROFETIT

(sal-lallahu alejhi ue's-sel-lem)

a) Lindja

I Dërguari i Allahut (a.s.), lindi ditën e Hënë, më 20 Prill të vitit 571 të erës sonë. Lindja e tij nderoi gjithë njerëzimin dhe botën. Sipas kalendarit hënor, kjo përkon me datën 12 të muajit hënor Rabiulevvel. Gjyshi i tij, Abdulmutalibi, shtroi një gosti të madhe për nder të nipit të vet dhe, kur e pyetnin për emrin u thoshte: “Ia kam vënë emrin Muhamed. Dëshiroj që në qiell Zoti dhe në tokë njerëzimi ta përmendin për mirë...”. Ndërsa nëna e tij e thërriste Ahmed. Muhamed, do të thotë “i lavdëruar”, pra, i lavdëruar për virtytet dhe cilësitë e mira që ka. Ndërsa Ahmed, do të thotë “lëvdues”, që do të thotë se ai madhëron dhe lëvdon Allahun. Edhe në Kuran, Profeti (a.s.), është përmendur me këto dy emra.

b) Prejardhja fisnike

Babai i Profetit tonë (a.s.), ishte Abdullahu, i biri i Abdulmutalibit, ndërsa nëna, Aminja, e bija e Vehbiut. Babai i tij, Abdullahu, rridhte nga dega hashimite e kurejshëve, kurse nëna, Aminja, nga dega Benu Zuhre e kurejshëve. Degët e të dyve bashkoheshin disa breza më herët. Të dyja ishin fise mekase. Profeti (a.s.),

rrjedh prej djalit të Ibrahimit (a.s.), Ismailit (a.s.). Pra, prejardhja e tij ishte e pastër dhe fisnike. Në një hadith, i Dërguari i Allahut (a.s.), thotë: “Unë e kam prejardhjen më të pastër dhe të mirë midis bijve të Ademit (a.s.)” (Buhari, Menakib, 23.)

Babai i Profetit tonë (a.s.), Abdullahu, vdiq në Medinë dy muaj para lindjes së të birit, gjatë rrugës së kthimit nga Siria. Ai ishte vetëm 25 vjeç kur vdiq dhe nuk arriti ta shihte birin e tij.

c) Dorëzimi tek nëna e qumështit

Muhamedin (a.s.), e porsalindur, nëna Amine mundi ta ushqente vetëm 7 ditë me gji, sepse ajo nuk kishte qumësht të mjaftueshëm për ta ushqyer. Prandaj, atë e ushqeui për pak kohë Suvejbe, shërbëtorja e xhaxhait të tij Ebu Lehebit.

Mekasit, në përgjithësi të detyruar edhe nga kushtet klimaterike, e kishin zakon t'i dërgonin të porsalindurit në rrethinat e Mekës, ku kundrejt një pagese, ushqeheshin me qumësht nga mëndeshat. Në këtë mënyrë, fëmijët rriteshin më të shëndetshëm e më të fortë dhe e mësonin më mirë dhe më pastër gjuhën. Kështu, sipas traditës, edhe Muhamedin e vogël

Si mund të ketë ndikuar tek Profeti (a.s.),
rritja e tij pa dashurinë e babait?

Çfarë mund të ketë ndjerë Profeti (a.s.), kur i vdiq nëna që i vogël, duke qenë se nuk kishte as baba?

(a.s.), ia dhanë një mëndeshe të quajtur Halime, e cila fillimisht hezitoi ta merrte atë me mendimin se nga një jetim nuk do të kishte shumë fitime. Por, kur e pa foshnjën, asaj i pëlqeu shumë dhe e mori për begati dhe mirësi.

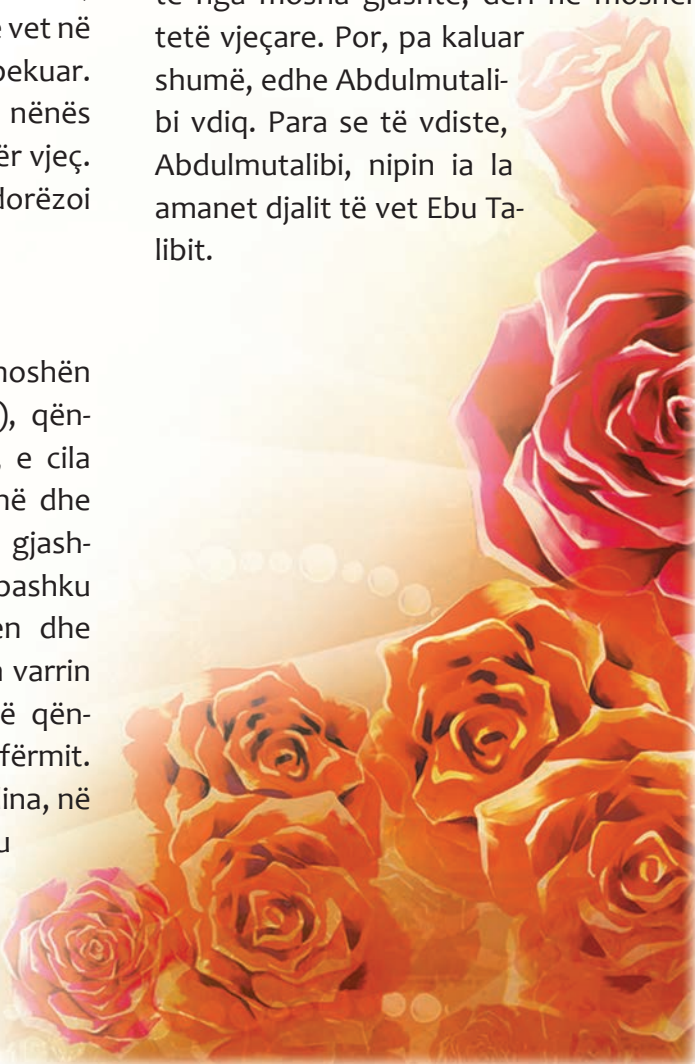
Me kalimin e kohës, Halimja e deshi Muhamedin (a.s.), më shumë se fëmijët e vet. Po ashtu, edhe motra e qumështit, Shejma, e ndihmoi shumë nënën e vet në përkujdesjen ndaj këtij fëmije të bekuar. Muhamedi (a.s.), qëndroi pranë nënës së qumështit deri në moshën katër vjeç. Më pas, Halimja e mori dhe ia dorëzoi nënës së tij, Amines.

d) Udhëtimi për në Medine

Nga mosha katër, e deri në moshën gjashtë vjeçare, Muhamedi (a.s.), qëndroi pranë nënës së tij, Amines, e cila kujdesej për të me tërë dashurinë dhe dhembshurinë e saj. Kur mbushi gjashtë vjeç, ajo e mori me vete së bashku me shërbëtoren Ummu Ejmenen dhe shkuan në Medinë që të vizitonin varrin e babait, Abdullahut. Në Medinë qëndruan afërsisht një muaj tek të afërmit. Gjatë kthimit, 37 km larg nga Medina, në vendin e quajtur Ebva, Aminja u sëmur rëndë. Ajo e ndjeu që po ndahej nga kjo botë dhe e vështroi gjithë dhembshuri djalin e saj të lindur jetim. Më pas, nga goja i rrodhën këto fjalë:

“Çdo e re do të vjetërohet, çdo e përkohshme do të zhduket. Edhe unë do të vdes, por nuk shqetësohem, sepse pas po lë një fëmijë që do ta vazhdojë emrin e fisit deri në pafundësi.”

Pas vdekjes së nënës, Ummu Ejmeni e mori djalin dhe e dërgoi në Mekë, tek gjyshi i tij, Abdulmutalibi, i cili u kujdes për të nga mosha gjashtë, deri në moshën tetë vjeçare. Por, pa kaluar shumë, edhe Abdulmutalibi vdiq. Para se të vdiste, Abdulmutalibi, nipin ia la amanet djalit të vet Ebu Talibit.

2. RINIA DHE MARTESA E PROFETIT(A.S.)

Prej kohës që i vdiq gjyshi, e deri në moshën 25 vjeçare, Muhamedi (a.s.), qëndroi nën kujdesin e xhaxhait të tij, Ebu Talibit, i cili ishte një njeri i zgjuar dhe bujar. Ai nuk ishte i pasur, por respektohej nga të gjithë për shkak të bujarisë dhe fisnikërisë. Ai e donte shumë nipin e tij Muhamedin (a.s.) dhe gjithmonë e mbante pranë.

a) Udhëtimi në Sham

Ebu Talibi i tha:

- O nipi im, çfarë ka? Po qan ngaqë nuk

po të marr me vete?

Muhamedi (a.s.), e kapi devenë e tij për kapistre dhe i tha:

- Xhaxhai im i dashur si po ikën e po më le vetëm? Unë nuk kam as nënë, as baba!

Ebu Talibi, i prekur shumë nga këto fjalë, tha:

- Për Zotin do të të marr edhe ty! Këtej e tutje nuk do të ndahemi asnjëherë nga njëri-tjetri.

Po ju si do të ndiheshit kur të kuptonit se do t'ju linin vetëm?

Atë kohë, Muhamedi (a.s.), ishte vetëm 12 vjeç. 90 km në Jug të Shamit, në një qytezë të quajtur Busra jetonte një murg i krishterë me emrin Bahira. Megjithëse zakonisht nuk interesohej fare për karva-

nët që kalonin aty, kësaj here atij i tërhoqi vëmendjen karvani ku ndodhej Muhamedi (a.s.). Madje, ai shtroi edhe një gosti për ta. Nisur nga shkrimet e shenjta, ai e kuptoi që Muhamedi (a.s.), do të bëhej profet.

Si do të mendonit dhe vepronit po të ishit në të njëjtën situatë?

Prandaj, ai foli me Muhamedin (a.s.) dhe i bëri disa pyetje. Nga përgjigjet që mori, arriti në përfundimin e sigurt se ai ishte pikërisht Profeti i Fundit i shumëpritur.

Murgu iu drejtua Ebu Talibit duke i thënë:

- Ky djalë do të jetë Profeti i Fundit. Shumë dijetarë jahudi i njohin mirë shenjat dhe cilësitë e profetit që do të vijë. Dhe, nëse e pikasin Muhamedin (a.s.), mund t'i bëjnë keq. Prandaj, ju këshilloj të mos e çoni në Sham. Ebu Talibi e dëgjoji këshillën e murgut dhe u kthye pas.

Në moshën 17 vjeçare, Muhamedi (a.s.),

shoqëroi një karvan për në Jemen bashkë me xhaxhallarët e tij, Zubejrin dhe Abbasin.

b) Pjesëmarrja në shoqërinë Hilfu'l Fudul

Në atë periudhë Meka e kishte humbur qetësinë. Vjedhjet, grabitjet dhe padrejtësia ishin përhapur në katër anët. Siguria e jetës dhe e pasurisë thuhetse mungonte plotësisht. Madje, kishte ndodhur të rrëmbenin edhe pasurinë e tregtarëve të huaj që vinin në qytet për tregti.

Pikërisht në këtë periudhë, As ibn Vail kishte grabitur padrejtësisht pasurinë e një

tregtari nga Jemeni. Tregtari nga Jemeni doli në majë të një kodre në Meke dhe thirri të gjitha fiset për ndihmë. Si përgjigje ndaj thirrjes së tij, xhaxhai i Profetit tonë (a.s.), Zubejri, thirri të gjithë parinë e Mekës. Shumë njerëz u mbledhën në shtëpinë e Abdullah ibn Xhud'anit. Të gjithë ranë dakord që të ndalohej padrejtësia në Mekë dhe të mos i bëhej padrejtësi askujt, qoftë ky vendas apo i huaj. Të gjithë u betuan për të ndihmuar çdo person që i bëhej padrejtësi. Më pas tregtarit nga Jemeni iu kthye e gjithë pasuria që i kishin grabitur.

Kjo marrëveshje u quajt “Hilfu’l Fudul”.

Muhamedi (a.s.), mori pjesë vullnetarisht së bashku me xhaxhallarët e vet në këtë marrëveshje që parashikonte të mbronte të varfrit, të dobët dhe të shtypurit. Ai punoi bashkë me të tjerët për të siguruar drejtësinë dhe sigurinë në Mekë. Në këtë periudhë ishte 20 vjeç.

c) Angazhimi me tregti

Si gjithë mekasit, edhe Muhamedi (a.s.), u mor me tregti. Nuk kishte ndodhur asnjëherë që ai të gënjente apo të mos mbante premtimin, qoftë në fëmijëri, e qoftë në rini. Po ashtu, ai nuk kishte shfaqur asnjë lloj sjelljeje që mund të dëmtonte të tjerët

dhe kurrë nuk kishte ndodhur që të kishte fyer apo ofenduar dikë. Në këtë mënyrë, ai ishte bërë shembull dhe model i moralit të lartë dhe drejtësisë. Prandaj edhe banorët e Mekës e thërrisnin “el-Emin” (i besuari, besniku). Për moralin e tij të lartë kishte dëgjuar edhe Hadixhja, një nga gratë më të pasura të Mekës, e cila i propozoi atij bashkëpunim në tregti. Kështu mes tyre filloi bashkëpunimi në tregti.

d) Martesa me Hadixhen

Hadixhja ishte një grua e ndershme dhe fisnike rreth moshës 39-40 vjeç, e cila gëzonte respektin e të gjithëve. Ajo kishte mbetur e ve në moshë të re. Shumë njerëz nga familje fisnike e kishin kërkuar për grua, por ajo nuk kishte pranuar të martohej me asnjërin. Jetesën e siguronte duke bërë ortakëri tregtare me njerëz të besueshëm. Para Islamit, Hadixhja njihej me emrin “Tahire” (e pastër). Ndërsa pas Islamit, ajo u bë e njohur me emrin

Hadixhetu’l Kubra. Nga bashkëpunimi tregtar që pati me Muhamedin (a.s.), fitoi shumë pasuri.

Me pëlqimin e të afërmeve, Muhamedi (a.s.), u martua me Hadixhen. Ata krijuan një familje të lumtur dhe model për gjithë Mekën. Hadixhja tregoi që ishte një bashkëshorte shembullore dhe me shpirt të madh. Muhamedi (a.s.), ishte shumë i kënaqur me të. Ndërsa vetë Hadixhja ushqente një dashuri dhe respekt për Muhamedin (a.s.). Ajo u bë mbështetja më e madhe e tij, si para Islamit ashtu edhe pas Islamit.

Nga kjo martesë erdhën në jetë gjastë fëmijë; dy djem dhe katër vajza. Ata ishin Kasimi, Zejnebja, Rukija, Ummul Gulthum. Fatimja dhe Abdullahu. Kasimi dhe Abdullahu vdiqën në moshë të vogël. Kurse vajzat u rritën dhe jetuan më gjatë. Megjithatë, përveç Fatimes, të gjitha ndërruan jetë para Profetit tonë (a.s.).

**e) Arbitrimi në çështjen e Qabes
(viti 605)**

Qabja e ndërtuar nga Ibrahim dhe Ismaili, gjatë shekujve ishte shkatërruar nga shiu dhe përmytjet e ndryshme. Prandaj ishte bërë e domosdoshme riparimi dhe restaurimi i saj. Për rrjedhojë, banorët e Mekës vendosën ta shembnin godinën e Qabes për ta rindërtuar nga fillimi. U mbledhën ndihma dhe materialet e nevojshme për rindërtimin e saj. Por, kur erdhi radha për të vendosur në vendin e vet gurin e zi për të cilin arabët besonin se kishte ar-

dhur nga qielli, nuk ranë dakord se kush duhet ta vendosë. Të gjithë fiset pretendonin të drejtën për të vendosur gurin e zi. Mosmarrëveshja zgjati plot katër ditë. Çdo fis ishte i gatshëm të luftonte për të vendosur gurin në vendin e vet. Kur situata ishte acaruar së tepërmi, midis tyre doli më i vjetri, Ebu Umejje, dhe propozoi për arbitër të çështjes, personin që do të hynte i pari në portën e Qabes. Propozimi i tij u pranua nga të gjithë. Pa kaluar shumë, nga porta hyri Muhamedi (a.s.). Kur ata e panë, u gëzuan dhe thirrën të gjithë njëzëri; “El-

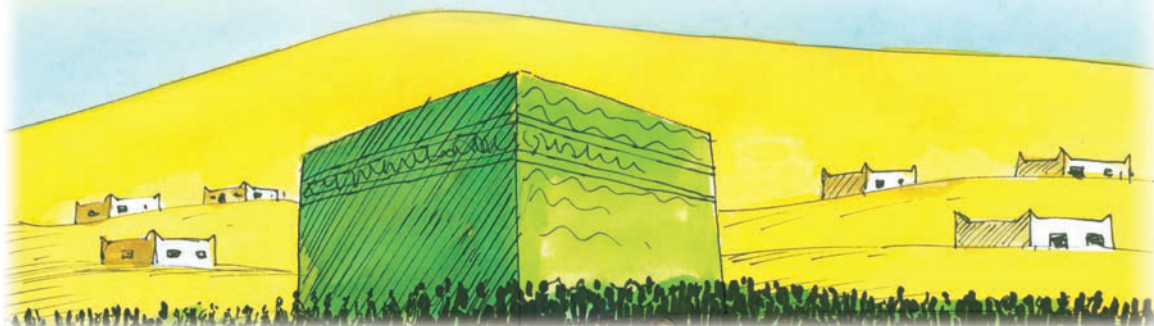
Nëse do të ishit ju gjykatës, çfarë zgjidhjeje do të sugjeroni?

Emin, El-Emin”. Të gjithë jemi dakord me gjykimin e tij, thanë ata. Kur Muhamedi (a.s.), u afrua, ata i treguan si qëndronte çështja.

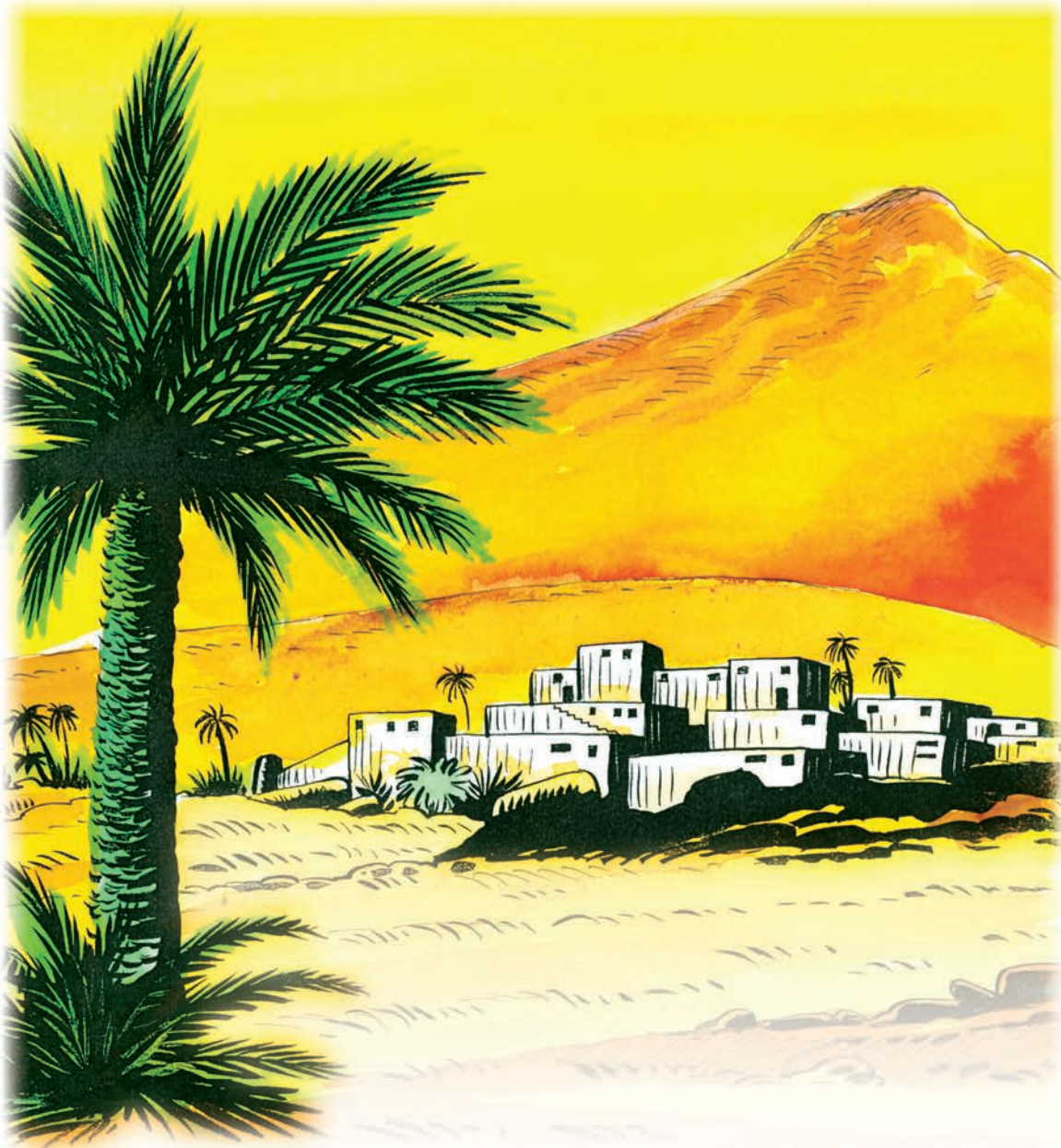
Muhamedi (a.s.), tregoi një aftësi dhe zgjuarsishtë të jashtëzakonshme përballë një çështjeje kaq të ndjeshme për mekasit.

Ai e vendosi gurin e zi në një copë pël-hure dhe të gjithë përfaqësuesit e fiseve

kapën nga një cep dhe e çuan në vendin e duhur. Pastaj Muhamedi (a.s.), e mori dhe e vendosi në vendin e vet. Të gjithë mbetën të kënaqur nga kjo zgjidhje. Ai e zgjidhi këtë mosmarrëveshje që nuk kishin mundur ta zgjidhin as të parët e fiseve dhe, për më tepër, të gjithë mbetën të kënaqur. Kjo ia rriti edhe më shumë respektin dhe besueshmërinë Muhamedit (a.s.). Në këtë periudhë ai ishte 35 vjeç.

3. ARDHJA E PROFETËSISË DHE THIRRJA NË ISLAM

a) Shpallja e parë dhe profetësia (viti 610)

Kur i mbushi të dyzetat, Muhamedit (a.s.), i lindi në zemër dëshira për të qëndruar vetëm. Për këtë arsye, kishte raste që ai shkonte në shpellën Hira në majë të malit Nur, ku qëndronte me ditë të tëra. Aty meditonte rreth madhësisë dhe fuqinë e pafundme të Krijuesit. Kur vendoste të shkonte në shpellë, merrte

me vetë ushqim e ujë dhe kthehej në shtëpi kur i mbaronte ushqimi.

Në këtë mënyrë, Allahu po e përgatiste atë për një detyrë shumë të rëndësishme. Në njëfarë kuptimi, kjo shpellë e vogël ishte si një shkollë e përgatitjes për marrjen e detyrës së profetësisë. Për rrjedhojë në këtë periudhë, atij filluan t'i shfaqen edhe disa gjendje mbinatyrore. Ndonjëherë, dëgjonte një zë që i

thoshte: “Ti je i Dërguari i Allahut”. Por, kur hidhte vështrimin përreth nuk vërente asnjëri. Po ashtu, edhe ëndrrat që shihte, i dilnin të vërteta. Kjo gjendje vazhdoi për gjashtë muaj rresht.

Në vitin 610, natën e Kadrit të muajt Ramazan, ndërsa ishte mbështjellë me mantel dhe ishte zhytur në mendime, dëgjoji një zë duke e thirrur në emër. Çoi kokën por nuk pas askënd përreth. Në këtë moment, të gjithë vendin e mbuloi një dritë. Muhamedi (a.s.), nuk e përballoi dot këtë dhe i ra të fikët. Kur erdhi në vete, përballë pa melekun e shpalljes Xhibrilin (a.s.), i cili i tha:

- Lexo!

- Unë nuk di të lexoj! - tha Muhamedi (a.s.).

Xhibrili e shtrëngoi fort dhe ia përsëriti urdhrin:

- Lexo!

Muhamedi (a.s.), përsëri u përgjigj duke i thënë:

- Nuk di të lexoj!

Xhibrili e shtrëngoi dhe e urdhëroi përsëri të lexojë. Pasi mori të njëjtën përgjigje nga Muhamedi (a.s.), Xhibrili e shtrëngoi për së treti herë dhe i lexoi këto ajete:

“Lexo me emrin e Zotit tënd, i Cili krijoi (gjithçka), e krijoi njeriun nga një droçkë gjaku! Lexo! Zoti yt është Bujari më i madh, i Cili, me anë të penës ia mësoi, ia mësoi njeriut ato që nuk i dinte.” (Alak, 1-5.)

Pas Xhibrilit, këto ajete i përsëriti edhe

Profeti (a.s.). Më pas, disi i emocionuar, disi i frikësuar, u nis për në shtëpi. Rugës dëgjoji një zë duke i thënë: “O Muhamed! Ti je i Dërguari i Allahut, e unë jam Xhibrili!” Kur ngriti kokën, Profeti (a.s.), pa Xhibrilin dhe iku gjithë frikë në shtëpi. Sapo mbërriti në shtëpi i kërkoi Hadixhes ta mbulonte. Pasi u qetësua për disa momente, ai i tregoi asaj gjithçka që kishte ndodhur. Pastaj, i shqetësuar i tha:

- O Hadixhe! Kush më beson mua tani?

Hadixhja e qetësoi duke i thënë:

- Mos thuaj ashtu! Vallahi, Allahu nuk ka për të të braktisur, sepse ti kujdesesh për familjen dhe të afërmit, u shërben të dobëtëve dhe i ndihmon të varfrit. Po ashtu, ti mbron të drejtën e jetimit dhe i mirëpret udhëtarët...”

Më pas vazhdoi:

- O i Dërguari i Allahut! Besoj se kjo është një shenjë e mirë për ty. Unë e pranoj profetësinë tënde!

Allahu thotë në Kuranin Famëlartë:

“Lexo me emrin e Zotit tënd, i Cili krijoi (gjithçka), e krijoi njeriun nga një droçkë gjaku! Lexo! Zoti yt është Bujari më i madh, i Cili, me anë të penës ia mësoi, ia mësoi njeriut ato që nuk i dinte.”

(Alak, 1-5)

**Çfarë mund të ketë menduar Profeti (a.s.),
pas këtij qëndrimi të Hadixhes (r.a.)?**

Në këtë mënyrë, Hadixhja (r.anha), u bë personi i parë që i besoi Profetit (a.s.) dhe e mbështeti atë.

Pas ajeteve të para, shpallja pati një ndërprerje të vogël. Por pas njëfarë kohe, i Dërguari i Allahut (a.s.), e pa përsëri melekun e shpalljes. I frikësuar dhe i emocionuar, ai shkoi menjëherë në shtëpi dhe kërkoi të mbulohej. Në këtë moment Xhibrili (a.s.), i shpalli këto ajete: **“O ti, i mbështjellë (o Muhamed)! Çohu dhe paralajmëro! Zotin tënd madhëroje, petkat e tua pastroji dhe largohu nga ndyrësia (adhurimi i idhujve)”** (Mud-dethir, 1-5.)

Profeti (a.s.), u ngrit menjëherë dhe ia tregoi të gjithë ngjarjen Hadixhes, e cila si një grua shumë e zgjuar dhe e urtë, e njihte mirë Muhamedin (a.s.). Ajo e shikonte me sytë e saj moralin e lartë dhe jetën e pastër të bashkëshortit të saj. Pas Hadixhes (r.a.), personi i dytë që e besoi pa asnjë hezitim Profetin (a.s.), ishte shoku i tij i ngushtë Ebu Bekri (r.a.). Pas tij besuan Zejdi, Aliu dhe Osmani (r.anhum). Këta ishin myslimanët e parë.

NUK E HARROJ KURRË

Fëmijët në kohën e Profetit (a.s.), kanë shumë kujtime të bukura me të. Njëri prej tyre ishte edhe Abdullah ibn Abbasi, i cili tregon:

Sa herë që e shikoja Profetin (a.s.), të falte namaz, shkoja dhe qëndroja pranë tij në namaz. Në fakt, atëherë nuk dija të falesha. Një natë, qëndrova në shtëpinë e bashkëshortes së Profetit (a.s.), Mejmunes (r.anha), e cila ishte njëkohësisht edhe tezja ime. Atë natë namazin e jacisë e falëm së bashku me xhemat. Pasi Profeti (a.s.), fjeti për njëfarë kohe, u zgjua përsëri për të falur namaz nate. Po ashtu, u zgjua edhe tezja ime. Ata kujtonin se unë isha duke fjetur, por unë i dëgjoja kur bisedonin. Duke parë nga unë, i Dërguari i Allahut (a.s.), tha:

- Paska fjetur vocërraku!

Kurse unë, duke buzëqeshur thashë:

- Po çohem edhe unë për t'u falur.

U çova, mora abdest dhe u përgatita për namaz. Profeti (a.s.), më vendosi në krahun e djathtë të tij kurse tezja ime qëndroi mbrapa. Në këtë mënyrë falëm namaz me xhemat. Nuk e harroj kurrë atë namaz dhe kënaqësinë shpirtërore që kam marrë atë natë. (shih. Buhari, Ilm, 41.)

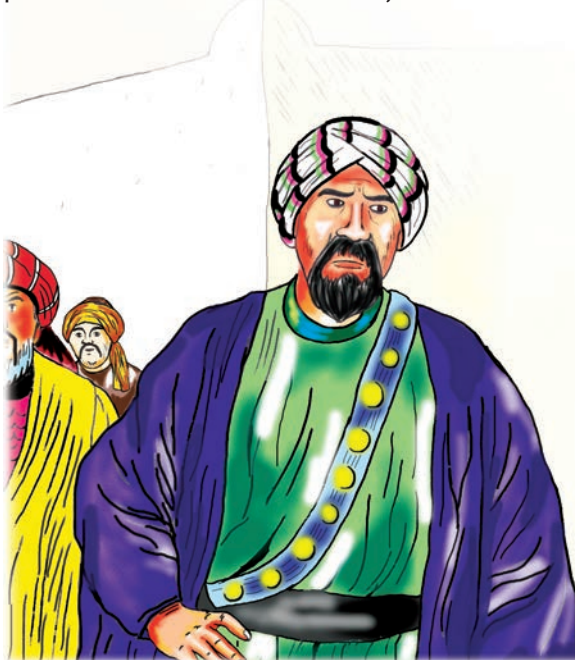
Allahu thotë në Kuranin Famëlartë:

lu thafshin duart Ebu Lehebit dhe u thaftë në gjithçka! Nuk do ta ndihmojnë atë as pasuria dhe as fitimet e tjera. Ai, me siguri, do të hidhet në zjarrin me flakë të tërbuara, po ashtu edhe gruaja e tij, që mbart drutë e zjarrit, në qafën e saj do të ketë një litar prej fijesh palme.

(Mesed, 1-5)

b) Thirrja në Islam e të afërmeve (vitet 613-614)

Profeti ynë (a.s.), e dinte shumë mirë se reagimi i parisë së Mekës do të ishte shumë i ashpër ndaj ftesës për të pranuar fenë e re. Prandaj, gjatë tri viteve të para, Profeti (a.s.), i ftoi njerëzit në fe në mënyrë të fshehtë. Nëse do t'i ftonte qysh në fillim haptazi, myslimanët e parë të cilët përbëheshin kryesisht nga të varfër, të dobët dhe skllevër, do të përballeshin me torturat e parisë idhujtare. E në fakt, pikërisht kështu ndodhi kur idhujtarët mësu-

se njerëz të caktuar kishin pranuar fenë e re. Ata filluan të ushtronin menjëherë dhunë dhe të bënin presion mbi ta. Në këtë periudhë, myslimanët e parë mblidheshin në shtëpinë e Erkamit. Shtëpia e tij u bë shkolla e parë e myslimanëve dhe qendra e parë e arsimit dhe edukimit, ku Profeti (a.s.), u mësonte myslimanëve fenë e re. Ai u lexonte ajetet kuranore që zbrisnin dhe u mësonte namazin. Gjatë kësaj periudhe tre vjeçare, numri i myslimanëve nuk shkoi më shumë se tridhjetë vetë. Më në fund, në vitin e katërt të shpalljes, Profeti (a.s.), filloi t'i ftonte njerëzit haptazi. Ajetet kuranore i lexonte në Qabe para të gjithëve. Kur zbri- ti ajeti **“Paralajmëroje farefisn tënd më të afërm!”** (Shuara, 214), Profeti (a.s.), e thirri gjithë fisin e tij në kodrën Safa dhe iu drejtua duke u thënë:

- O banorë të Mekës! A më besoni nëse ju them se pas kësaj kodre janë mbledhur armiq- të të cilët janë bërë gati për t'ju sulmuar?

Me këtë Profeti (a.s.), donte të përforconte edhe një herë besueshmërinë që kishte në shoqëri.

- Po, të besojmë! - Thanë ata. Ne asnjë herë nuk kemi dëgjuar të gënjesh. Ti je Muhammedu'l-Emin (I besueshmi)!

Madje, duke e marrë si të vërtetë fjalën e Profetit (a.s.), disa nga të pranishmit u frikë- suan me të vërtetë për praninë e një ushtrie armike pas malit.

- Atëherë, po ju them që ka një ditë dënimi. Ata që nuk e besojnë dhe nuk e adhurojnë Allahun, i pret një dënim i rëndë... Betohem se nuk ka Zot tjetër që meriton të adhurohet për- veç Allahut dhe unë jam i Dërguari i Allahut për ju dhe gjithë njerëzimin. - Tha Profeti (a.s.).

Reagimin më të ashpër ndaj kësaj ftese e

shfaqti Ebu Lehebi, i cili e ofendoi Profetin (a.s.) dhe i tha:

- Gjetsh belanë! Për të këtë gjë na thirre deri këtu?

Pas kësaj, zbriti edhe Surja Mesed, e i cila flet pikërisht për Ebu Lehebin dhe bashkëshorten e tij dhe merret nën mbrojtje Profeti ynë (a.s.):

“Iu thafshin duart Ebu Lehebit dhe u thaf-të në gjithçka! Nuk do ta ndihmojnë atë as pasuria dhe as fitimet e tjera. Ai, me siguri, do të hidhet në zjarrin me flakë të tërbuara, po ashtu edhe gruaja e tij, që mbart drutë e zjarrit, në qafën e saj do të ketë një litar prej fijesh palme.” (Mesed 1-5.)

c) Portreti i Profetit tonë (a.s.).

I Dërguari i Allahut (a.s.), kishte shtat me-satar, por që anonte nga shtatllartësia. Kishte fizionomi të bukur. Duart, krahët dhe këmbët ishin në simetri të përkryer. Krahërorin e kishte të gjerë dhe pjesa midis dy shpatullave ishte e hapur. Në shpinë kishte vulën profetike. Ishte kockëmadh. Lëkurën e trupit e kishte si trëndafil rozë në të bardhë, e cila shndriste dhe ishte më e butë se mëndafshi. Trupin e kishte gjithmonë të pastër dhe me aromë të

këndshme. Aroma e trupit të tij ishte më e mirë se çdo parfum. Kur një person takohej me të, atë e shoqëronte gjithë ditën aroma e mirë dhe e këndshme e Profetit (a.s.). Dukej sikur edhe trëndafili prej tij e kishte marrë aromën. Kur i përkëdhelte kokën një fëmijë, ai fëmijë dallohej menjëherë nga fëmijët e tjerë për shkak të aromës së mirë. Kur djersiste, djersa qëndronte mbi lëkurë pors i bulëza vese mbi një trëndafil rozë. Mjekrën e kishte të zezë dhe të plotë dhe nuk e zgjaste më shumë se një grusht. Kur ndërroi jetë, në mjekër dhe në kokë nuk kishte më shumë se 20 fije të thinjura. Vetullat i kishte në formë gjysmë hëne dhe të baraslanguara nga njëra-tjetra. Midis dy vetu-llave kishte një damar, i cili bëhej i dukshëm atëherë kur zemërohej ndaj një padrejtësie. Dhëmbët i kishte të bardhë e të radhitur si perla dhe vazhdimisht përdorte misvak për t'i pastruar. Madje, përdorimin e misvakut ua sugjeronte të gjithë besimtarëve. Qerpikët i kishte të gjatë dhe të zinj. Sytë i kishte mëdhenj. Të bardhën e syve e kishte shumë të bardhë, ndërsa beben e syrit e kishte shumë e zezë. Në personin e tij ishin mbledhur të gjitha bukuritë shpirtërore dhe fizike.

(shih. Hakim, III, 10; Ibn-i Kethir, el-Bidaje, VI, 31-33.)

**A do të dëshironit të jetonit në periudhën e Profetit (a.s)?
Çfarë do sakrifikonit për ta parë atë?**

FILLON PERSEKUTIMI I IDHUJTARËVE NDAJ BESIMTARËVE

Islami po përhapej çdo ditë e më tepër në Mekë dhe idhujtarët ishin shumë të shqetësuar nga ky zhvillim. Disa persona me të cilët deri pak kohë më parë kishin adhuruar të njëjtët idhuj, papritmas ishin konvertuar në një fe tjetër. Ata nuk mund ta duronin një fakt të tillë. Për idhujtarët nuk kishte rëndësi fakti se paganizmi ishte një besim i gabuar dhe i gjithi besëtytni. Sipas tyre feja e të parëve nuk duhej braktisur në asnjë mënyrë. Për këtë arsye, ata filluan të ushtrojnë presion dhe dhunë ndaj çdo besimtari që pranonte fenë e re.

a) Talljet dhe ofendimet

Në fillim, idhujtarët mekas e nënvleftësuan Profetit (a.s.), sepse ata nuk mendonin se feja e re do të kishte sukses dhe do të gjente përkrahje midis arabëve. Prandaj, në fillim vetëm talleshin me besimtarët. Këtë qëndrim të tyre, Kurani e tregon kështu:

“Vërtet, keqbërësit qeshnin me ata që besonin, duke ia shkelur syrin njëritjetrit, sa herë që ata kalonin pranë Tyre Kur ktheheshin te njerëzit e vet, ata talleshin (me besimtarët) dhe, kur i shihnin ata, thonin: «Këta janë të humbur».” (Mutaffifin, 29-33)”

Por kur numri i myslimanëve filloi të rritej çdo ditë e më shumë, qëndrimi idhujtarëve ndaj tyre ndryshoi. Vendin e sjelljeve tallëse, e zunë ofendimet. Ata që besonin vetëm një Zot, filluan të konsideroreshin si rrezik. Kjo, sepse idhujtarët i kishte pushtuar frika se, një ditë mund të bëhej mysliman edhe ndonjë prej fëmijëve apo të afërmeve të tyre. Për rrjedhojë, kjo gjë nxiste tek ata urrejtje për myslimanët. Nga ana tjetër, Meka ishte qendra e idhujtarisë dhe paganizmit dhe si e tillë, krahas pozitës shoqërore, ajo u siguronte të parëve të Mekës edhe të ardhura ekonomike. Meka vizitohej çdo vit nga mijëra njerëz që ishin burim fitimi për parinë e Mekës. Nëse në Mekë përhapej besimi i pastër monoteist, idhujtarët do të humbnin të gjitha përfitimet materiale dhe morale. Për më tepër, feja Islame predikonte drejtësinë dhe barazinë. Ajo nuk shikonte asnjë dallim midis të varfrit dhe të pasurit, midis të bardhit dhe të ziut. Përhapja e fesë Islame nënkuptonte fundin e sistemit të tyre të bazuar mbi padrejtësi. Feja e re nuk lejonte që i forti të grabiste të dobët dhe nuk lejonte që të pasurit të vendosnin çmime të larta për vizitorët e Qabes. Po ashtu, feja e re parashikonte që në mënyrë graduale të

zhdukte plotësisht sistemin e skllavërisë. Të gjitha këto përbënin një rrezik për sistemin e tyre dhe për pasojë, për interesat e tyre. Për këtë arsye, ata provuan të gjitha mënyrat për të penguar dhe zhdukur fenë Islame.

b) Periudha e torturave

Idhujtarët e Mekës filluan të përfshihejshin nga paniku. Përpjekjet e deritanishme nuk kishin dhënë rezultat për të penguar

përhapjen e fesë së re. Me në krye Ebu Sufjanin dhe Ebu Xhehlin, të parët e mekës vendosën ta diskutonin çështjen me Ebu Talibin. Ndoshta ai mund ta bënte nipin të hiqte dorë nga feja e re. Kur i shkuan pranë i thanë:

Nipi yt nuk ka respekt për zotat tanë dhe fyen fenë tonë. Ne na konsideron të marrë kurse gjyshërit tanë të devijuar. Ose bëje të heqë dorë nga kjo fe, ose hiq ti dorë

nga mbrojtja që i bën, në mënyrë që ta detyrojmë ne të heqë dorë sipas mënyrave tona.

Ebu Talibi i qetësoi duke u thënë se do të fliste me nipin për çështjen që shtruan. Kur Ebu Talibi takoi Profetin (a.s.), i tha:

Çfarë përgjigjeje mund t'i këtë dhënë Profeti (a.s.), xhaxhait të vet?

ZEMRA E NDJESHME

Zemra e ndjeshme e Profetit (a.s.), nuk mund të duronte keqtrajtimin e asnjë kafshe. Prandaj, ai nuk lejonte në asnjë mënyrë keqtrajtimin e kafshëve. Gjatë një udhëtimi, njerëzit panë një fole me dy zogj të vegjël brenda. Ata i morën zogjtë e vegjël në dorë. Ndërkohë, erdhi nëna e zogjve dhe filloi të fluturonte mbi ta e shqetësuar. Kur Profeti (a.s.), e diktoi, tha:

- Kush i lëndoi këta zogj të vegjël, t'i kthejë menjëherë në vendin e tyre!

Kush vret një zog thjesht për kënaqësi gjuetie, në ditën e kiametit, ai zog do t'i lutet Allahut duke thënë: "O Zoti im! Ky njeri më vrau padrejtësisht." (Ebu Daud, Edeb, 163-164 dhe Nesai, Dahaja, 42.)

- Biri im nuk është mirë që të mbjellësh armiqësi mes fisit. Ti vazhdo me fenë tënde, por përpiqu të mos ua lëndosh krenarinë atyre. Mos më ngarko mua dhe veten tënde me barrë më të madhe se sa mund të mbajmë.

Mirëpo, Profeti ynë (a.s.), thjesht po zbatonte urdhrin e Krijuesit të gjithësisë që e kishte dërguar për të shpëtuar njerëzimin.

Profeti (a.s.), tha:

- O Xhaxha! Sikur në krahun e djathtë të më vendosin diellin dhe në të majtin hënë, unë nuk heq dorë nga kjo kauzë.

Ebu Talibi e donte shumë nipin dhe kur pa vendosmërinë e tij, iu shtua edhe më shumë dashuria për të. Prandaj, ai e siguroi atë se do ta mbronte deri në fund.

Kur idhujtarët e panë që nuk morën rezultat as nga Ebu Talibi, shkuan vetë tek Profeti (a.s.), dhe i thanë:

- O Muhamed! Ti je një njeri fisnik dhe i nderuar. Por ti po bën diçka që nuk e ka bërë askush tjetër. Ti po nxit përçarje dhe armiqësi midis nesh. Nëse qëllimi yt është të bëhesh i pasur, të bëjmë njeriun më të pasur të fisit. Nëse ke për qëllim pozitë, të bëjmë kryetarin e fisit. Nëse dëshiron të martohesh, të gjejmë gruan më të bukur dhe më të fisme të qytetit. E, nëse të kanë

prekur xhinët, atëherë do të shërojmë. Ne jemi të gatshëm të bëjmë çdo sakrificë, por me kusht që të heqësh dorë nga kjo fe e cila po na prish sistemin.

Profeti (a.s.), i tha:

- Nuk dëshiroj asgjë nga ato që përmendët. Mua më ka dërguar Allahu si Profet dhe për këtë më ka dhënë një libër. Unë predikoj urdhrat e Allahut. Nëse besoni, fitoni lumturinë e kësaj bote dhe të botës tjetër. Nëse refuzoni, unë do të pres derisa Allahu të vendosë për çështjen midis nesh. Hiqni dorë nga adhurimi i idhujve, adhuroni vetëm Allahun!

Të gjithë përpjekjet e idhujtarëve për të detyruar Profetin (a.s.), për të hequr dorë nga feja, dështuan. As personatet e rëndësishme të Mekës nuk arritën ta bindnin atë të hiqte dorë nga kauza e tij. Përballë kësaj situatë, idhujtarët filluan të ushtronin dhunë fizike ndaj besimtarëve. Ata ushtronin tortura dhe dhunë çnjerëzore kryesisht mbi besimtarët pa mbështetje dhe skllëvërit. Ebu Fuhejke, Habbabi, Bilali, Suhajbi, Ammari, Jasiri dhe Sumeje, ishin disa prej tyre që u torturuan barbarisht prej idhujtarëve. Format e torturave ishin nga më të ndryshmet, duke filluar nga vendosja mbi rërën e nxehtë të

shkretëtirës, shtrirja mbi prushin e gymyrit e deri në copëtimin e trupit. Bilali, i cili deri atëherë ishte skllav i Umejje ibn Halefit, u la për orë të tëra i shtrirë mbi rërën e nxehtë të shkretëtirës. E gjithë kjo torturë, thjesht sepse ai thoshte “Allahu është një”. Kurse Sumeje, ra dëshmore duke dashur të mbronte bashkëshortin e saj.

Idhujtarët nuk mund të preknin dot personalitetet e Mekës, si Ebu Bekrin (r.a.) dhe Osmanin (r.a.). Po ashtu, këta dy sahabë të mëdhenj, paguanin shuma të majme për të liruar skllëvërit, sepse vetëm në këtë mënyrë mund t'i shpëtonin nga torturat.

Idhujtarëve iu ishin errësuar sytë. Në çdo rast, ata ofendonin Profetin (a.s.), i vendosnin ferra dhe mbeturina në rrugë, në derë dhe para shtëpisë. Madje, një herë, ndërsa ishte duke u falur në Qabe, Ukbe Ibn Ebi Muajt deshi ta sulmonte Profetin (a.s.) për ta mbytur, por e shpëtoi miku i tij Ebu Bekri (r.a.). Njëherë tjetër, kur Profeti (a.s.), po falte namazin dhe sa po kishte rënë në sexhde, Ukbe ibn Ebi Muajt i nxitur nga Ebu Xhehli, i hodhi një plëndës deveje në shpinë. Shkurtimisht përndjekjet e idhujtarëve ishin bërë të padurueshme.

Çfarë zgjidhjeje do të sugjeronit për të shpëtuar nga ky persekutim?

RRUGËZGJIDHJA: EMIGRIMI NË ETIOPI

Profeti (a.s.), si rrugëzgjdhje të vetme për myslimanët gjeti emigrimin në Etiopi. Grupi i parë i besimtarëve përbëhej prej 16 vetëve, ku 12 ishin burra dhe 4 gra. Ata u larguan fshehurazi nga Meka dhe u takuan të gjithë së bashku në bregun e Detit të Kuq. Prej aty kaluan me anije në Etiopi. Në grupin e parë të emigrantëve, ishin edhe sahabë të njohur si Osmani (r.a.), me gjithë bashkëshorten e vet, Abdurrahman ibn Auf dhe Abdullah ibn Mes'ud. Tre muaj pas mbërritjes së tyre në Etiopi, u përhap lajmi se të gjithë banorët e Mekës janë bërë myslimanë. Prandaj, ata vendosën të kthehen në Mekë. Por kur u kthyen, panë se populli i Mekës jo vetëm që nuk ishin bërë myslimanë, por e kishin shtuar edhe më tepër dhunën ndaj myslimanëve.

Herën e dytë, në Etiopi u nisën 90 veta, ku 70 ishin burra dhe 13 gra. Në krye të këtij grupi ishte Xhafer ibn Tajjar.

Idhujtarët nuk ishin të kënaqur me largimin e myslimanëve, sepse i frikësoheshin përhapjes së Islamit edhe në vende të tjera. Prandaj ata vendosën të dërgonin dy përfaqësues për t'i kërkuar mbretit të Etiopisë kthimin e myslimanëve në vendin e tyre. Dy idhujtarët që shkuan në Etiopi ishin Amr ibn As dhe Abdullah ibn Ebi Rebia.

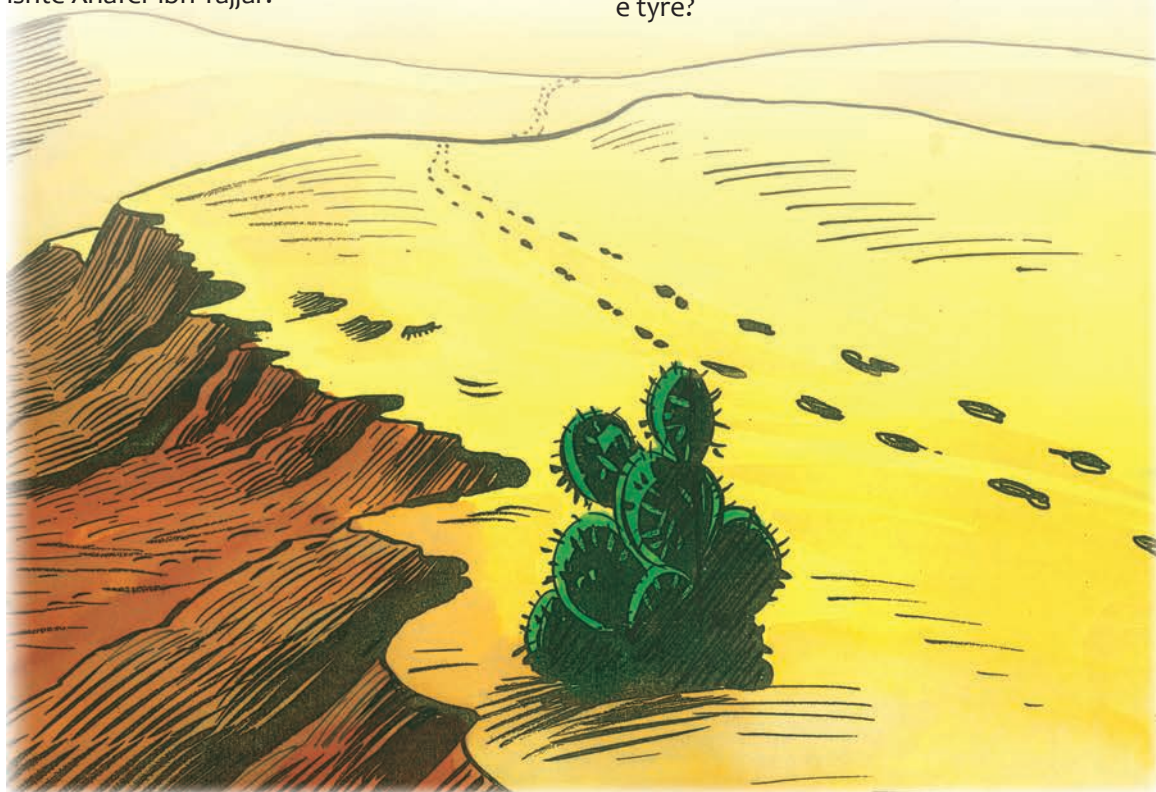
Mbreti i Etiopisë ishte një njeri shumë i urtë dhe i zgjuar, prandaj, për të kuptuar si qëndronte situata, i ballafaqoi të dyja palët.

Ai u tha myslimanëve:

- Mekasit kanë dërguar dy përfaqësues të cilët kërkojnë kthimin tuaj në Mekë. Çfarë keni për të thënë?

Si përfaqësues i myslimanëve u çua Xhaferri (r.a.) dhe tha:

- Pyeti ata u mbret i urtë! A jemi ne skllëvërit e tyre?

Në emër të tyre foli Amr ibn As:

- Jo tha ai, të gjithë janë të lirë.
- A u kemi borxh ne atyre?
- Jo nuk na kanë asnjë borxh.
- A kemi vrarë ne ndonjërin prej tyre?
- Jo nuk kanë vrarë asnjë.
- Atëherë çfarë duan prej nesh?

Amr ibn As tha:

- Këta kanë braktisur fenë e të parëve tanë, kanë poshtëruar zotat tanë, kanë shthurur të rinjtë tanë dhe kanë futur përçarje dhe armiqësi midis nesh.

Përballë pretendimit të tyre Xhaferri (r.a):

- O mbret i urtë! Ne ishim një popull injorant që adhuronte idhuj të bërë nga guri dhe druri. Vajzat i varrosnim të gjalla, hanim mishin e kafshëve të ngordhura, ishim të dhënë pas kumarit dhe alkoolit, cenonim nderin e tjetrit dhe i bënim padrejtësi të dobëtit. Pastaj, Allahu na dërgoi një udhëzues, një profet nga mesi ynë, i njohur për moral, drejtësi dhe virtyte të larta. Ai na shpëtoi nga adhurimi i idhujve. Ai na njohu me Allahun e vetëm dhe na ftoi të adhuronin vetëm Atë. Na largoi nga çdo ves i keq. Na mësoi të themi vetëm të vërtetën, të mbajmë premtimin, të sillemi mirë me të afërmit dhe fqinjët. Na ndaloi gënjeshtren dhe padrejtësinë. Ne i besuam mësimet e tij

dhe pranuan fenë që solli Ai. Për shkak të këtyre ne u përballëm me diskriminim dhe tortura nga populli ynë. Por ne nuk hoqëm dorë nga besimi. Kur torturat e tyre u bënë të padurueshme, atëherë ne u strehuam tek ju. Në mbyllje, Xhaferri (r.a.), lexoi disa ajete kuranore me të cilët i mallëngjeu të gjithë:

“Dhe u kthye te populli i vet, duke mbajtur fëmijën. Ata i thanë: «O Merjeme, ke bërë diçka të turpshme! O motra e Harunit! Babai yt nuk ka qenë njeri i keq, as nëna jote nuk ka qenë grua e shthurur.» Ajo bëri me shenjë nga i biri. Ata

thanë: «Si t'i flasim ne fëmijës që është në djep?» Ai (Isai në djep) tha: «Unë

jam rob i Allahut. Ai më ka dhënë

Librin (Ungjillin), më ka bërë pro-

fet dhe më ka bërë të bekuar

kudo që të jem. Ai më ka po-

rositur të falem e të jap zekat

sa të jem gjallë, të jem i mirë

ndaj nënës sime dhe nuk

më ka bërë të ashpër dhe

të padëgjueshëm. Le të jetë

paqja e shpëtimi mbi mua,

në ditën kur kam lindur, në

ditën kur do të vdes dhe në

ditën kur do të ringjallem!»

Ky është Isai, i biri i Merjemes.

Kjo është fjala e vërtetë, për të

cilën ata dyshojnë dhe diskutojnë.”

(Merjem, 27-34)”

Kur dëgjoji këto ajete kuranore, mbreti tha:

- Betohem në Zot se këto fjalë janë nga i njëjti burim që janë edhe fjalët e Isait (a.s.).

Çfarë mendoni për fjalimin e Xhaferrit?
Çfarë vendimi do të japë mbreti i Etiopisë?

TË GJITHA KRIJESAT E NJIHNIN

Të gjitha krijesat e njihnin Profetin (a.s.). Në një hadith fisnik thuhet:

“Përveç atyre që janë jobesimtarë prej njerëzve dhe xhindëve, çdo gjë që është në tokë dhe në qiell e di se unë jam i Dërguari i Allahut.” (Ahmet ibn Hanbel, Musned.)

Kjo ndodhi, është një shembull i bukur i kësaj të vërtete:

Një deve vjen me shpejtësi drejt Profetit (a.s.), duke rënkuar si dikush që i dhemb diçka dhe nga sytë i rridhnin lot. Profeti (a.s.), i përkëdheli kokën dhe deveja u qetësua si një fëmijë i vogël. Të pranishmit po shikonin të mahnitur.

Më pas, Profeti (a.s.), pyeti se e kujt ishte ajo deve. Një djalë tha:

- Është e imja o i Dërguari i Allahut (a.s.).

Profeti (a.s.), tha:

- Kjo kafshë e shkretë ka ankesa ndaj teje. Ti e ke lënë pa ngrënë dhe e ke lodhur së tepërmi atë. Si e përdor në këtë mënyrë këtë kafshë që shërben për të kryer punët dhe Allahu ta ka lënë ty amanet? (Ebu Davud, Xhihad, 44.)

Më pas, ai e refuzoi kërkesën e idhujtarëve për të kthyer myslimanët.

Por ditën tjetër, Amr ibn Asi doli para mbretit dhe i tha:

- Ata thonë fjalë jo të hijshme në lidhje me Isain (a.s.).

Me këtë, ai donte të nxiste mbretin kundër myslimanëve, sepse mbreti ishte i krishterë.

Përballë këtij pretendimi, Xhaferri tha:

- Ne, në lidhje me Isain (a.s.), themi vetëm atë që na ka komunikuar Kurani.

Më pas lexoi ajetin: **“Isai, i biri i Merjemes, është vetëm i Dërguar i Allahut dhe Fjala e Tij, të cilën ia ka dërguar Merjemes, si dhe shpirt (i krijuar) nga Ai.”** (Nisa, 171)

Kur mbreti i dëgjoi këto fjalë të Xhaferrit (r.a.), i mëshoi tokës me dorë dhe tha:

- Për Zotin, nuk ka dallim as sa një fije floku në mes Isait dhe asaj çka i ka zbritur të Dërguarit tuaj. Ardhjen e tij e ka lajmëruar edhe Isai (a.s.).

Pastaj u kthye nga të dërguarit idhujtarë dhe u tha:

- Nuk më duhen dhuratat e një populli që përgënjeshton profetin e vet.

Prej asaj kohe, myslimanët jetuan të sigurt në Etiopi. Më vonë, një pjesë shkuan në Medinë, kurse pjesa tjetër jetuan aty deri në marrëveshjen e Hudejbijes. Ndërsa Xhaferri (r.a.), me një grup prej 16 vetash u kthyen në Medinë gjatë çlirimit të Hajberit.

HAMZAI DHE OMERI PRANOJNË ISLAMIN

Hamzai (r.a.), është një nga xhaxhallarët e Profetit tonë (a.s.). Në të njëjtën kohë, ata janë edhe vëllezër qumështi. Një ditë, kur i Dërguari i Allahut (a.s.), po qëndronte ulur në majë të kodrës Safa, kalon aty pranë Ebu Xhehli, i cili thotë fjalë të rënda dhe ofenduese kundrejt tij. Mirëpo, Profeti (a.s.), nuk shfaq asnjë reagim. Një skllave ia tregon këtë ndodhi Hamzait, i cili akoma nuk ishte bërë mysliman, por që e donte shumë nipin e tij. Hamzai nuk mund ta duronte kurrë një gjë të tillë, brofi menjëherë dhe u nis për te vendi ku mbledheshin njerëzit.

- Ti ke ofenduar nipin tim? - iu drejtua ai Ebu Xhehli, dhe e qëlloi me hark duke e plagosur.

Ebu Xhehli nuk nxori zë nga frika se mos Hamzai po bëhej mysliman. Pasi mori hakun e nipit, Hamzai shkoi për ta ngushëlluar. Por Profeti (a.s.), i tha se ngushëllimi i vetëm që mund të bënte ishte t'i besonte. Kështu, pa hezituari aspak, Hamzai u bë mysliman. Hamzai (r.a.), ishte trim, guximtar dhe i fortë.

Hyrja e Hamzait në Islam, i gëzoi tej mase myslimanët dhe i futi në panik idhujtarët. Menjëherë u mbledh paria e Mekës dhe Ebu Xhehli tha:

-Nuk ka rrugëzgjidhje tjetër përveç vrasjes së Muhamedit. Atij që e bën një gjë të tillë t'i japim ar dhe deve. Omeri u çua dhe tha:

- Këtë punë mund ta bëjë vetëm biri i Hattabit.

Omeri u nis për të kryer detyrën që

mori përsipër mes duartrokitjeve të idhujtarëve. Rrugës u takua me Nuajm Ibn Abdullahun.

- Për ku kështu o Omer?

- Po shkoj të vras Muhamedin që ka futur përçarje midis arabëve. - U përgjigj Omeri.

- O Omer! Ti po ndërmerr një punë shumë të vështirë, sepse myslimanët i rrinë gjithmonë pranë dhe nuk të lejojnë t'i afroresh. Por, edhe sikur t'ia arrish qëllimit, a mendon se Hashimitë se do të të lënë gjallë?

Omeri i nevrikosur i tha:

- Mos vallë edhe ti je bërë prej tyre?

Nuajmi tha:

- Ti kujdesu për të afërmit e tu! Kunati yt Saidi dhe motra jote Fatimja janë bërë myslimanë.

Omeri nuk e besoi se e motra mund të ishte bërë myslimane. Por, për të larguar dyshimin ndërroi rrugë dhe u nis për tek shtëpia e Said ibn Zejdit. Kur mbërriti tek dera, nga brenda po dëgjohej lexim Kurani. Ai i ra derës fort. Kur panë që ishte Omeri, motra e tij bashkë me bashkëshortin u frikësuan disi, sepse armiqësia e Omerit ndaj Islamit ishte e njohur. Menjëherë e fshehën fletën e Kuranit dhe hapën derën.

Duke bërëtitur, Omeri i tha kunatit:

- Çfarë ishte ajo që po lexonit?

- Asgjë! - Ia ktheu kunati.

- Pra qenka e vërtetë ajo që dëgjova!? - Dhe menjëherë e goditi kunatin. Kur ndër-

hyri e motra për t'i ndarë, e goditi edhe atë duke e gjakosur në fytyrë. Pas kësaj, Fatimja i tha:

- O Omer, ki frikë Allahun! Unë dhe bashkëshorti im jemi bërë myslimanë dhe për

këtë jemi krenarë. Edhe sikur të na vrasësh nuk kthehemi nga feja jonë. Këto fjalë dhe fytyra gjithë gjak e motrës e tronditën fort Omerin. U ul në vend dhe kërkoi t'i sillnin fletën e Kuranit që po lexonin.

Çfarë mund të ketë ndjerë Omeri në atë moment?

Motra i dha fletën e Kuranit. Në këtë fletë ishin ajetet e para të sures Hadid (ose TaHa). Omeri filloi të lexonte ajetet me një interesim të madh:

“Allahun e lartëson çdo gjë që është në qiej dhe në Tokë. Ai është i Plotfuqishmi, i Urti. Atij i përket sundimi i qiejve dhe i Tokës. Ai jep jetë e vdekje dhe është i fuqishëm për çdo gjë. Ai është i Pari dhe i Mbrami, i Dukshmi (me argumente) dhe i Padukshmi (me sy). Ai është i Dijshëm për çdo gjë!” (Hadid, 1-3)

Pasi lexoi këto ajete, Omeri u zhyt në një meditim të thellë.

Fjalët e bukura dhe të thella të Allahut, kishin prekur zemrën e tij.

- Çdo gjë që është në tokë dhe qiell i përket Allahut, idhujt tanë nuk janë asgjë, mendoi ai me vete.

Më pas tha:

- Më çoni tek Profeti (a.s.)!

Në atë kohë Profeti (a.s.), ishte në shtëpinë e Erkamit. Kur myslimanët panë Omerin me armë u frikësuan. Vetëm Hamzai tha:

- Nëse ka ardhur për mirë, mirë se të vijë, përndryshe i tregojmë vendin e duhur.

Omerin e sollën dy veta pranë Profetit (a.s.). Ai u ul para tij dhe tha shehadetin. Të gjithë të pranishmit nga gëzimi thanë njëzëri “Allahu Ekber”.

- Sa veta jemi? - Pyeti Omeri (r.a.).

- Me ty, 40 veta! - I thanë.

Atëherë çfarë presim, të dalim të gjithë së bashku në Qabe.

Të gjithë myslimanët shkuan në Qabe. Kurse banorët e Mekës prisnin gjithë merak përfundimin. Sapo panë që myslimanët

Si mund të ketë ndikuar tek myslimanët ky qëndrim i guximshëm i Omerit?

po vinin drejt Qabes thanë:

- Shikoni si i ka marrë Omeri përpara të gjithë myslimanët!

Kur Omeri pa banorët e Mekës tha:

- Kush më njeh, më njeh, kush s'më njeh, le ta mësojë! Unë jam Omer ibn Hattabi dhe jam bërë mysliman!

Të gjithë të pranishmit u habitën. Myslimanët për herë të parë falën namazin me xhemat në Qabe. Me Hamzanë dhe Omerin (r.anhuma), Islami filloi të përhapej më shpejt. Deri atëherë, numri myslimanëve i ishte 40 veta. Por një vit pasi këta të dy u bënë myslimanë, numri i tyre arriti 300 veta.

DY XHAXHALLARË

Abbasi, xhaxhai i Profetit (a.s.), e donte shumë nipin e vet dhe në asnjë mënyrë nuk pranonte që ai të mërzohej apo zemërohej. Njëherë, gjatë ndërtimit të Qabes, ata bartnin gurë bashkë. Ndërkohë që Profeti (a.s.), i mbante gurët me shpinë zbuluar, pa asnjë mburojë, Abbasi i dha një rrobë për ta vendosur në shpatull që të mos e vritnin gurët.

Por të kundërtën vepronte xhaxhai tjetër, Ebu Lehebi, i cili bënte gjithçka për ta bërë nipin e tij të vuajë. E sidomos pasi i erdhi profetësia. Për shembull, gjatë panairëve të përvitshme që zhvilloheshin në Mekë, mbledheshin shumë njerëz nga të katër anët e Arabisë. Kur Profeti (a.s.), i thoshte njerëzve thoni; “La ilahe il-lallah” dhe shpëtoni, Ebu Lehebi u vinte pas njerëzve dhe u thoshte; “mos i besoni atij sepse ai është mashtrues!”. Po ashtu, ai shpesh e qëllonte me gurë të Dërguarin e Allahut (a.s.), aq sa në disa raste i kishte përgjakur edhe këmbët. (Ibn Kethir, El Bidaje, II, 292.)

VENDIMI I TURPSHËM I IDHUJTARËVE PËR BOJKOT

Idhujtarët e Mekës po bënin gjithçka për të penguar përhapjen e dritës Islame. Por asnjë nga mënyrat e përdorura nuk po jepnin rezultat, përkundrazi numri i myslimanëve rritej çdo ditë e më shumë.

Ishte viti i shtatë i shpalljes dhe armiqtë e Islamit nuk po gjenin dot asnjë zgjidhje. Të gjitha masat e marra nuk kishin dhënë asnjë rezultat, prandaj paria e Mekës u mbledh edhe një herë me në krye Ebu Xhehlin për të diskutuar për një zgjidhje. Qëllimi i tyre ishte t'i detyronin myslimanët të dorëzonin Muhamedin (a.s.), dhe

për arritur këtë qëllim, morën vendimin të bojkotonin myslimanët. Pikat e këtij vendimi ishin:

- a. Nuk do të ketë asnjë marrëdhënie tregtare me myslimanët.
- b. Martesat me myslimanët ishin të ndaluara.
- c. Asnjë nuk duhej të takohej apo të bisedonte me myslimanët, qoftë edhe të afërmit e tyre.
- d. Me myslimanët të ndërpritej çdo marrëdhënie shoqërore.

Pasi e vulosën këtë vendim, e varën në murin e Qabes. Në këtë mënyrë filloi të zbatohet plani i bojkotit ndaj myslimanëve, pa treguar as tolerancën më të vogël. Xhaxhai i Profetit (a.s.), Ebu Lehebi, ishte në anën e idhujtarëve, kurse Ebu Talibi,

gjatë këtyre muajve e kryente detyrën e predikimit tek njerëzit që vinin nga jashtë Mekës. Gjatë kësaj periudhe tre vjeçare, myslimanët kapërcyen vështirësi të paimagjinueshme, por asnjë prej tyre nuk u dorëzua.

Sipas jush, çfarë vuajtjesh të tjera mund të kenë përjetuar myslimanët gjatë bojkotit?

megjithëse nuk ishte mysliman, ishte në anën e myslimanëve.

a) Tablo të hidhura

Gjatë tri viteve të bojkotit, myslimanët përjetuan shumë vështirësi dhe vuajtje. Kishte raste kur nuk gjenin dot ushqim për të blerë dhe prej urisë së madhe detyroheshin të ushqeheshin me gjethe. Disa fëmijë të vegjël vdiqën nga uria. Ebu Xhehli ditë-natë kontrollonte për zbatimin me përpikëri të bojkotit. Përveç Omerit dhe Hamzait askush nuk guxonte të dilte jashtë për të bërë tregti. Njëherë, Sa'd ibn Ebi Vakkasi kishte gjetur një lëkurë të cilën e kishte zbutur me ujë dhe pasi e kishte pjekur e kishte ngrënë.

Britmat e grave dhe fëmijëve nga uria dëgjoheshin jashtë lagjes së tyre. Përballë kësaj gjendjeje të vështirë Profeti (a.s.), dhe Hadixhja (r.anha), shpenzuan gjithë pasurinë e tyre për myslimanët. Në përgjithësi, myslimanët përpiqeshin t'i siguronin ushqimet e një viti gjatë muajve të shenjtë, në të cilët ishte e ndaluar lufta dhe gjakderdhja. Po ashtu, edhe Profeti (a.s.),

b. Ndihma e Allahut dhe përfundimi i bojkotit

Gjendja dramatike e myslimanëve kishte arritur deri aty, sa kishte shqetësuar edhe disa idhujtarë të arsyeshëm. Hisham ibn Amr, Zuhejr ibn Ebu Ummejje, Mutim ibn Adij dhe disa persona të tjerë të ndërgjegjshëm, vendosën të prishnin marrëveshjen e bojkotit. Për këtë, ata shkuan në Qabe të gjithë së bashku, ku Zuhejri iu drejtua të pranishmëve:

- O Banorë të Mekës! Kjo që po bëjmë nuk është njerëzore. Ndërsa ne shfrytëzojmë të gjithë mundësitë dhe të mirat materiale, një degë e fisit tonë po vdes nga uria. Kjo nuk është aspak njerëzore. Prandaj duhet ta shfuqizojmë këtë vendim. Betohem se unë nuk largohem nga këtu pa e grisur këtë vendim! Ebu Xhehli u përpoq ta ndalonte, por kur pa edhe ndërhyrjen e të tjerëve u zmbraps. Në fakt, Profeti (a.s.), u kishte treguar myslimanëve se fleta mbi të cilën ishte shkruar marrëveshja, ishte ngrënë nga krimbat. Ky lajm ishte përhapur në gjithë Mekën. Kur idhujtarët deshën

A pati ndonjë dobi bojkoti për myslimanët,
qoftë edhe në mënyrë indirekte? Nëse po, si?

të grisin marrëveshjen, panë që ajo ishte brejtur me të vërtetë nga krimbat. Në këtë mënyrë, myslimanët shpëtuan nga ky bojkot i tmerrshëm.

Bojkoti që zgjati tre vjet, u bë shkak për të forcuar besimin dhe lidhjen e myslimanëve me njëri-tjetrin. Kurse idhujtarët nuk arritën asgjë përveç humbjes dhe dështimit.

PYETJE

REFLEKTOJMË

1. Çfarë besimi kishin arabët para ardhjes së Islamit?

.....

.....

2. Çfarë mesazhesh dhe mësimesh mund të nxjerrim nga ngjarja e elefantit?

.....

.....

3. Cili ishte shkaku i luftërave midis fiseve arabe?

.....

.....

4. Datëlindja e Profeti (a.s.), sipas kalendarit hënor dhe atij diellor.

.....

.....

5. Si e thërrisnin arabët Muhamedin (a.s.), para se të bëhej profet dhe çfarë nënkuptonin me të?

.....

.....

6. Si e ngushëloi Hadixhja (r.a) Profetin (a.s.), kur i tronditur prej shpalljes tha: “Kush më beson mua?”

.....

.....

7. Çfarë përfundimesh të dobishme mund të nxjerrim nga arbitrimi që bëri Profeti (a.s.), gjatë rindërtimit të Qabes?

.....

.....

8. Cilat ishin shkaqet që në fillim Profeti (a.s.), e predikoi Islamin fshehurazi?

.....

.....

9. Kur dhe ku i erdhi shpallja e parë Profetit tonë (a.s.)?

.....

.....

10. Cili ishte shkaku që e shtyri Hamzanë të bëhej mysliman?

.....

.....

11. Si ndikoi pranimi i Islamit nga Omeri (r.a.), në përhapjen e fesë?

.....

.....

12. Çfarë bënë idhujtarët për ta detyruar Profetin (a.s.), të heqë dorë nga përhapja e Islamit?

.....

.....

13. Përshkruani pamjen e Profetit tonë (a.s.).

.....

.....

14. Çfarë do të kishte ndodhur nëse myslimanët nuk do të rezistonin përballë bojkotit të idhujtarëve?

.....

.....

15. Cila ngjarje u bë shkak për të shpëtuar myslimanët prej bojkotit?

.....

.....

Të provojmë veten!

1. Cila prej grupeve fetare të mëposhtme nuk ekzistonte në Arabi para ardhjes së Islamit?

a) Idhujtarët	b) Jahuditë
c) Të krishterët	d) Hinduistët
2. Cilës degë të fisit Kurejsh i përket babai i Profetit tonë (a.s.)?

a) Benu Buvej	b) Benu Sheref
c) Benu Hashim	d) Benu Zuhre
3. Cila është motra e qumështit e Profetit tonë (a.s.)?

a) Sumejje	b) Shejma
c) Aishe	d) Fatimja
4. Cili nga fëmijët e Profetit (a.s.), ka vdekur pas tij?

a) Fatimja	b) Rukija
c) Kasimi	d) Ummu Kulthum
5. Cili nga sahabët nuk është prej atyre që janë torturuar barbarisht në Mekë?

a) Habbabi	b) Bilali
c) Jasiri	d) Ebu Hurejre
6. Cili prej shokëve të Profetit (a.s.), e ka pranuar i pari Islamin, pas Hadixhes?

a) Omeri (r.a.)	b) Ebu Bekri (r.a.)
c) Osmani (r.a.)	d) Aliu (r.a.)
7. Sa vjet zgjati predikimi i Islamit në mënyrë të fshehtë?

a) 2	b) 4
c) 3	d) 5
8. Cili është xhaxhai i Profetit tonë (a.s.), që në të njëjtën kohë ishte edhe vëllai i tij i qumështit?

a) Hamzai (r.a.)	b) Ebu Talibi
c) Zubejri	d) Ebu Lehebi
9. Në cilën sure ndodhen pesë ajetet që janë shpallur të parat?

a) Fatiha	b) Alak
c) Jasin	d) Mulk
10. Cili nga muajt e mëposhtëm nuk është prej atyre që konsiderohen të shenjtë?

a) Dhilkade	b) Dhilhixhe
c) Muharrem	d) Ramazan
11. Në cilin vend kanë emigruar myslimanët për herë të parë?

a) Taif	b) Medine
c) Etiopi	d) Siri
12. Cila nga pikat e mëposhtme nuk bënte pjesë në vendimet që morën idhujtarët kur vendosët të bojkotonin myslimanët?

a) Do të ndërpriten të gjitha marrëdhëniet ekonomike me myslimanët.
b) Ndalohet martesat me ta.
c) Një grup i përbërë nga përfaqësues të çdo fisi do të eliminojë Muhamedin (a.s.).
d) Nuk do të lejohet asnjë takim me myslimanët, qofshin edhe të afërm familjarë.

13. Cili nga faktorët nuk ka ndikuar në zhvillimin e Mekës para Islamit si një qytet i rëndësishëm?

- a) Të qenit qendër tregtare.
- b) Të qenit qendër pagane.
- c) Vizitorët e shumtë nga vendet përreth.
- d) Të qenit qytet i Profetit (a.s.).

14. Cila nga pikat e mëposhtme nuk mund të jetë shkaku që mekasit t'ua dorëzonin fëmijët e porsalindur mëndeshave nëpër zonat përreth?

- a) Për t'u rritur më shëndetshëm.
- b) Për të mësuar arabishten e pastër.
- c) Ngaqë nuk kishin mundësi t'i mbanin vetë.
- d) Ngaqë klima e Mekës ishte e papërshtatshme për fëmijët.

15. Cila prej pikave të mëposhtme tregon shkakun që xhaxhai i Profetit tonë (a.s.), Ebu Talibi, ishte i dashur dhe i respektuar në rrethin e vet?

- a) Ngaqë ishte xhaxhai i Profetit (a.s.).
- b) Ngaqë ishte i pasur.
- c) Ngaqë ishte i zgjuar, bujar dhe fisnik.
- d) Ngaqë ishte i pari i Mekës.

16. Cila nga alternativat e mëposhtme nuk është rezultat i arbitrimit për vendosjen e gurit të zi në vendin e vet?

- a) Mosmarrëveshja u zgjidh pa gjakderdhje.
- b) Mosmarrëveshja u zgjidh në një mënyrë që i kënaqi të gjithë.
- c) Banorët e Mekës i besuan Profetit (a.s.).
- d) Besueshmëria dhe prestigji i Muhamedit (a.s.), u rrit edhe më shumë.

17. Hadixhja (r.a.), e ngushëlloi Profetin (a.s.), me këto fjalë: "Vallahi, Allahu nuk ka për të të braktisur, sepse ti kujdesesh për familjen dhe të afërmit, u shërben të dobëtëve dhe i ndihmon të varfrit. Po ashtu, ti mbron të drejtën e jetimit dhe i mirëpret udhëtarët..."

Cili nga përfundimet e mëposhtme nuk mund të nxirret nga fjalët e Hadixhes?

- a) Hatixhja i besoi Profetit (a.s.).
- b) Allahu e ndihmoi gjithmonë Profetin (a.s.).
- c) Profeti (a.s.), nuk bëri dallimi midis njerëzve.
- d) Profeti (a.s.), i donte shumë fëmijët.

18. Cili ishte shkaku që idhujtarët silleshin ashpër ndaj myslimanëve?

- a) Ngaqë myslimanët përpiqeshin t'i bënin besimtarë me forcë.
- b) Ngaqë idhujtarët nuk dëshironin të ndryshonin fenë e të parëve.
- c) Ngaqë myslimanët vendosën bojkot ndaj idhujtarëve.
- d) Ngaqë myslimanët e konsideronin veten më lart se idhujtarët.

19. Idhujtarët e Mekës bënë gjithçka për të shuar dritën e Islamit. Cila nga alternativat e mëposhtme nuk mund të përfshihet në atë që kanë bërë idhujtarët kundër myslimanëve?

- a) I tallën, i ofenduan dhe i torturuan myslimanët.
- b) U përpoqën ta bindnin Profetin (a.s.), për të hequr dorë nga kauza e tij.
- c) Morën vendim për të bojkotuar myslimanët.
- d) Tentuan të vrisnin Omerin (r.a).

20. Cila nga shprehjet e mëposhtme nuk tregon vlerën e shpellës Hira në historinë Islame?

- a) Vendi ku Allahu e përgatiti Muhamedin (a.s.), për detyrën e profetësisë.
- b) Një vend ku Profeti (a.s.), meditonte për ditë me radhë.
- c) Vendi ku i erdhi shpallja e parë.
- d) Një vend ku Profeti (a.s.), strehohej herë pas here kur kulloste bagëtitë.

Mësoj fenë time

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines.

ETIKA DHE RREGULLAT QË E ZBUKUROJNË MYSLIMANIN

EDUKATA ISLAME

✽ *Normat e edukatës islame
dhe rregullat e mirësjelljes*

✽ *Pastrimi i trupit*

✽ *Etika e tualetit*

✽ *Etika e banjës*

NUK MUNDI TA SHOHË NË FYTYRË!

I Dërguari i Allahut (a.s.), ishte njeri i shumë i qetë, mirëkuptues dhe harmonik në fëmijërinë e tij. Edhe të mëdhenjtë e admiruan fjalën e tij të mençur si të ishte i rritur, mirësjelljen dhe edukatën. Edhe në fëmijëri, ai nuk ka lënduar e ofenduar askënd. Ai nuk debatoi dhe nuk u grind me askënd. Ai nuk hoqi dorë kurrë nga edukata dhe mirësjellja që e karakterizonte.

Ai vet ishte rritur jetim. Prandaj, gjatë gjithë jetës së tij ai përkëdhelte kokat e jetimëve si zogj krahëthyer, plotësonte nevojat e tyre dhe kujdesej për ta si për fëmijët e vet. Ai nuk hante pa u ngopur ata, nuk vishej pa veshur më parë ata. Po ashtu edhe e nëna e tij mbeti e ve në moshë shumë të re. Prandaj, duke i ditur shumë mirë hallet dhe vështirësitë e

të vejave, ai i mbronte dhe i ndihmonte kudo ato.

Zemra e Profetit tonë të dashur (a.s.), ishte shumë e ndjeshme. Ai i njihte zemërthyerit nga çehrra dhe të lënduarit e të përbuzurit nga kokat e përkulura. Në mesin e sahabëve të Profetit kishte llojlloj njerëzish; të pasur, të varfër, të zinj, të bardhë, të lirë, skllevër, të ditur, të paditur, etj.

Një ditë, Ebu Dherr el-Gifari (r.a.), iu dorëzua zemërimit të vet dhe e ofendoi myezinin e Profetit tonë, sahabin e tij të dashur, Bilal Habeshiun (r.a.), duke i thënë “*biri i gruas së zezë*”. Bilal Habeshiu u hidhërua shumë dhe iu lëndua zemra. Si është e mundur që një vëlla mysliman t’i thotë një gjë të tillë? Ndërkohë, ai ishte gati të jepte edhe jetën për Ebu Dherrin. Ebu Dherri u pendua shumë pas kësaj fja-

le të shëmtuar që i doli nga gjuha. Por ja që ndodhi dhe fjala nuk kthehej më pas.

Pa kaluar shumë, Profeti (a.s.), e mori vesh këtë ngjarje dhe menjëherë thirri Ebu Dherr el-Gifarin (r.a.), e i tha:

“O Ebu Dherr! A ja ke thënë me të vërtetë vëllait tënd këto fjalë?”

Ebu Dherri (r.a.), nuk mundi ta ngrejë kokën për ta parë në sy Profetin (a.s.), e t'i kthej përgjigje. Më pas Profeti (a.s.), i tha:

“O Ebu Dherr! Brenda teje paske ende prej traditës së injorancës”

Ebu Dherri (r.a.), nuk e deshi më veten. Kur u largua nga i Dërguari i Allahut (a.s.), mendimi i tij i vetëm ishte t'i kërkonte falje Bilalit dhe të ndreqte zemrën e tij të thyer. Prandaj, ai shkoi në shtëpinë e Bilalit dhe trokiti në derë. Kur Bilali (r.a.), erdhi te dera, pa se Ebu Dherri (r.a.), i cili e kishte quajtur *“biri i një gruaje të zezë”*, kishte vendosur fytyrën tek pragu i derës së tij.

- Ngrihu o Ebu Dherr! – i tha Bilali (r.a.)
– Ai është vend që shkelet me këmbë. Mos e vendos aty fytyrën tënde të pastër.

Mirëpo, Ebu Dherri (r.a.), me lot në sy i tha:

- O Bilal! Nuk do të ngrihem nga këtu derisa ti të më shkelësh me këmbë në fytyrë!

- O Ebu Dherr! E si mund ta përçmojë myslimani vëllain e tij? Ngrihu tani, sepse unë të kam falur qëkur. – ia ktheu Bilali (r.a.).

Tashmë, i qetësuar në shpirt nga falja e vëllait të tij, Ebu Dherri (r.a.), u ngrit dhe e përqafoi fort Bilalin (r.a.).

Profeti ynë (a.s.) ka thënë:

“Ditën e kiametit nuk do të ketë asgjë që do të peshojë në peshoren e besimtarit më tepër se morali i bukur. Allahu i Madhëruar i urren ata që bëjnë vepra të pahijshme dhe ata që flasin fjalë të shëmtuara.”

(Tirmidhi, Birr, 62/2002.)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Në sajë të mëshirës së Allahut, u solle butësisht me ta (o Muhamed). Sikur të ishte i ashpër dhe i vrazhdë, ata do të largoheshin prej teje...”

(Al-i Imran, 159.)

1. NORMAT E EDUKATËS ISLAME DHE RREGULLAT E MIRËSJELLJES

Allahu na krijoi me pamjen më të bukur dhe me zemër të pastër. Ai na dha një mendje të shkëlqyer dhe një ndërgjegje të ndjeshme. Më pas, Ai na la amanet tek prindërit tanë, që ata të na edukojnë e të bëhemi njerëz të denjë dhe me moral të mirë.

Po ashtu, Ai na fton në Xhenetin e tij duke na dërguar profetë dhe libra. Ai dëshiron që ne të kthehemi tek ai, pra në xhenet, në një mënyrë të denjë për jetën e pastër dhe unike të bukur të Xhenetit. Ai dëshiron që ne të jemi myslimanë të denjë, të sjellshëm e të butë.

Pas besimit të drejtë, adhurimeve të plota të bëra vetëm për hir të Allahut dhe kujdesi ndaj haramit dhe hallallit, radhën e ka respektimi i rregullat morale të urdhëruara nga Zoti ynë.

Mes rregullave të përgjithshme morale gjenden disa sjellje të veçanta, të cilave duhet t'u kushtohet më shumë vëmendje. Këto përmbliken me fjalën "edukatë".

Respektimi i normave të kësaj edukate, është domosdoshmëri e të jetuarit brenda një shoqërie të shëndoshë.

Në qytetërimin islam, edukata është shumë e rëndësishme, sepse "ne i duam krijesat për shkak të Krijuesit" (e duam çdo krijesë që ka krijuar Allahu sepse është vepër unike e Tij) dhe "i shikojmë krijesat me syrin e mëshirës së Krijuesit" (kemi mëshirë për krijesat sepse çdo gjë është krijesë e Tij).

Këto parime duhet të jenë të ngulitura thellë në zemrën dhe mendjen tonë.

Një fjalë e urtë thotë: "Fol ëmbël dhe sillu me edukatë. Njeriu i vrazhdë, është si kafsha e egër që gjuhet me gurë nga të gjithë."

Ndërsa një shprehjet tjetër thotë: "Nëse njeriu s'ka turp e edukatë, mbetet gomar sado që të shkollohet."

Kush nuk do të donte të ishte njeri me edukatë dhe i dashur nga të gjithë?

Që nga dita që kemi lindur, ne kemi parë dhe mësuar disa sjellje të bukura dhe të këndshme nga prindërit, gjyshërit dhe njerëzit e tjerë rreth nesh. Për shembull, të mos shtrihemi duke i zgjatur këmbët nga prindërit, të mos flasim para se të mbarojnë fjalën të mëdhenjtë, të mos hyjmë në dhomën e prindërve pa leje, të jemi të kuptueshëm dhe tolerantë me vëllezërit apo motrat tona që janë më të vegjël... Këto quhen norma dhe rregulla etike.

2. PASTRIMI I TRUPIT

Zoti ynë na ka krijuar të pastër. Kur lind një fëmijë, të gjithë duan ta mbajnë në krahë, ta puthin dhe t'i ndjejnë aromën. Kur njeriu lind, ai është i papërlyer, i pastër dhe pa gjynahe, sepse ai është krijuar i pastër shpirtërisht dhe fizikisht.

Prandaj, si qenie njerëzore, ne duhet ta ruajmë këtë pastërti të bukur të trupit dhe shpirtit tonë. Profeti ynë i dashur ka thënë:

Njëherë, kur i Dërguari i Allahut (a.s.), ndodhej në xhami, vjen një person me mjekër dhe flokë të shprishura. Pamja e tij tërhoqi vëmendjen e të gjithëve. Të gjithë i kishin sytë mbi të.

“Allahu është i pastër dhe e do pastërtinë.”

Të Dërguarit të Allahut (a.s.), nuk i pëlqente të shihte një mysliman në këtë gjendje. Prandaj, shprehja e fytyrës së tij u ngurtësua pak. Atij nuk i pëlqeu kjo situatë. Për këtë arsye, Profeti (a.s.), i bëri shenjë me dorë të rregullohej.

Personi e kuptoi situatën dhe u largua menjëherë. S'kaloi shumë dhe ai u kthye me veshje të rregulluara dhe flokët e krehura. Kur Profeti e pa në këtë gjendje, buzëqeshi.

Ai e ftoi atë dhe filloi të flasë mbi pa-

Profeti ynë (a.s.) ka thënë:

“Allahu është i pastër dhe e do pastërtinë.”
(Tirmidhi, Edeb, 41.)

“Pastërtia është gjysma e besimit”
(Muslim, Taharet, 1.)

stërtinë dhe veshjen e rregullt. Për të shprehur se gjendja e tij aktuale ishte shumë më e bukur, ai tha:

“A nuk është më mirë kështu, sesa vërtitja poshtë e lart e cilitdo prej jush me flokë e mjekër të hallakatur si shejtan?!”
(Muvatta, Shaar, 7.)

Si ta ruajmë pastërtinë e trupit?

- ✿ Kur zgjohemi në mëngjes, pastrimin e parë duhet ta bëjmë duke marrë abdes, sepse abdesi siguron pastrimin e trupit dhe të shpirtit.
- ✿ Flokët duhet të lahen dhe krihen disa herë në javë. Flokët tanë duhet të kenë gjithmonë erë të mirë. Është gjithashtu një zakon i mirë që të gjithë të kenë një krehër dhe pasqyrë me vete.
- ✿ Veshët duhet t'i pastrojmë mirë gjatë abdesit. Veshët tanë nuk duhet të duken të ndotur.
- ✿ Ne duhet ta pastrojmë mirë hundën, veçanërisht gjatë marrjes së abdesit. Në hundë nuk duhet të ketë asnjë papastërti të njomë apo të thatë.
- ✿ Dhëmbët duhet t'i pastrojmë me misvak, me furçë e paste dhe kur është e nevojshme me fill dentar. Misvaku u jep dhëmbëve shkëlqim, pastërti dhe është i shëndetshëm për mishrat e dhëmbëve.

Para ardhjes së Islamit, njerëzit nuk ishin aspak të vetëdijshëm për rëndësinë e shëndetit të gojës dhe të dhëmbëve. Me ardhjen e tij, Islami bëri një revolucion të madh në pastrimin e gojës dhe dhëmbëve. Profeti ynë (a.s.), ishte i ndjeshëm ndaj pastrimit të dhëmbëve dhe i këshillonte kështu shokët e tij:

- E di që është e vështirë për ju të pastroni dhëmbët rregullisht. Por pastrimi i gojës dhe i dhëmbëve është aq i rëndësishëm për shëndetin tuaj, saqë po ta dija se nuk do t'ju vështirësonte, do t'ju kisha urdhëruar të pastroni dhëmbët me misvak në çdo kohë namazi. (shih. Buhari, Xhum'a, 8; Tirmidhi, Taharet, 18.) Kjo sepse unë i pastroj dhëmbët e mi para çdo namazi dhe kur zgjohem nga gjumi. (shih. Muslim, Musafirin, 139.)

Profeti ynë (a.s.) ka thënë:

E di që është e vështirë për ju të pastroni dhëmbët rregullisht. Por pastrimi i gojës dhe i dhëmbëve është aq i rëndësishëm për shëndetin tuaj, sa që po ta dija se nuk do t'ju vështirësonte, do t'ju kisha urdhëruar të pastroni dhëmbët me misvak në çdo kohë namazi.

(shih. Buhari, Xhum'a, 8; Tirmidhi, Taharet, 18.)

Po ju a dëshironi t'i pastroni dhe t'i lani dhëmbët para namazeve, si Profeti ynë (a.s.)?

- ✿ Meshkujt duhet të qethin flokët, të rregullojnë mjekrën dhe të shkurtojnë mustaqet, nëse kanë. Profeti ynë i dashur përdori si pasqyrë një tas të mbushur me ujë, për të rregulluar flokët dhe mjekrën.
- ✿ Kur kthehemi në shtëpi pasi kemi mbaruar punën në mbrëmje, duhet t'i lajmë mirë duart mes gishtave dhe thonjve, në mënyrë që të jenë plotësisht të pastra.
- ✿ Ata që bëjnë punë në ambiente të papastrat dhe me pluhur gjatë ditës, kur të kthehen në shtëpi në mbrëmje, duhet të bëjnë dush nëse është e nevojshme.
- ✿ Qimet në zonën e sqetullës dhe të organeve gjenitale duhet të pastrohen të paktën një herë në dyzet ditë, sepse këto pjesë të trupit janë të izoluara dhe bëhen shkak i djersës dhe i aromave të këqija që mund t'i shqetësojë të gjithë.
- ✿ Prerja e thonjve të duarve duhet bërë të paktën një herë në javë, ndërsa ato të këmbëve të paktën një herë në dy javë. Profeti ynë (a.s), e këshillon kështu Aliun (r.a.): "O Ali, prijë thonjtë e gjatë, sepse në to mblidhen krijesa të dëmshme!"

Myslimani është njeri që shkëlqen nga brenda dhe jashtë.

Një mysliman duhet të jetë i shëndetshëm dhe i fortë, sepse myslimani është njeri shembullor. Me shëndetin, energjinë, pastërtinë dhe qetësinë e tij shpirtërore, ai u tregon njerëzve se sa fe e bukur është Islami. Të gjithë njerëzit duhet ta shikojnë myslimanin me zili dhe admirim. Duke parë atë, ata do të mësojnë se kush ishte Profeti ynë (a.s.).

KUR TË DALIM PARA ZOTIT

Beteja e Çanakalesë është një epope e rrallë heroike e myslimanëve kundër armiqve të tyre që sulmuan fenë, atdheun, vlerat e shenjta dhe nderin e tyre.

Komandanti i frontit, Kolonel Xhevat Pasha, tregon: “Sot, ushtarët e mi heronj luftuan trimërisht nga mëngjesi deri në mbrëmje. Nga mbrëmja, fillova të endem mes tyre për të inspektuar ushtarët e mi.

Diku më larg vëreja disa shenja të bardha që nuk mund t’i dalloja qartë. Për shkak se muzgu po fillonte të binte ngadalë nuk arrija ta dalloja plotësisht atë që po shihja. Prandaj thirra oficerin roje dhe i thashë:

- Ç’janë ato shenja të bardha që shihen atje larg?

- Po shkoj ta mësoj menjëherë, zotëri!
– tha oficeri.

Pa kaluar shumë, oficeri roje u kthye

dhe filloi të tregonte. Mirëpo, ndërsa fliste, zëri i tij ishte si i mbytur dhe vajtues:

- Zotëri, njësia jonë në atë anë ka pasur disa luftime të ashpra gjatë ditëve të fundit. Shumica prej tyre kanë rënë dëshmorë. Ata pak ushtarë që kanë mbetur e dinë se nesër do t’u vijë radha atyre për të rënë dëshmor. Ata më thanë: *“InshaAllah; nëse nesër biem dëshmorë, nuk duam të dalim para Zotit tonë dhe të Dërguarit të Allahut me rroba të pista. Prandaj i lamë dhe i varëm rrobat për t’u tharë”*.

Ndërkohë që oficeri po më thoshte “do t’i mbledhin sapo të thahen”, lotët që mezi po i mbante, tashmë ishin bërë ujëvarë.”

Ja pra, ky është shpirti i pastër që solli fitoren e besimtarëve në Çanakale.

3. ETIKA E TUALETIT

Zoti ynë, i Cili na ka krijuar, na ka dhënë edhe lehtësi e rehati në mënyrë që të plotësojmë të gjitha nevojat tona. Kjo ndodhi na tregon se sa shumë duhet të jemi mirënjohës qoftë edhe për mirësinë e plotësimit të nevojave fiziologjike, siç është dalja në tualet:

Një sulltan pyet vezirin e tij, i cili njihej si shumë i urtë dhe i zgjuar.

- Pa më trego! Cila është gjëja më rehatuese në botë?:

- Kryerja lehtësisht e nevojës në tualet!
- përgjigjet veziri. Sulltanit nuk i pëlqen kjo përgjigje dhe e largon vezirin.

Por një ditë, Sulltani sëmuret... Ai bëhet kaps dhe mbi të gjitha as nuk mund të urinojë. Ai ishte në një gjendje shumë të keqe. Barku i ishte fryrë si daulle dhe ishte gati të plasë. Ilaçet e dhëna nga mjekët nuk po i bënin dobi. Më vonë, i erdhën në mendje ato që i tha veziri dhe thotë: “Më duket se veziri ynë paska pasur të drejtë”. Prandaj, ai e thërret edhe njëherë vezirin e tij të mençur, e i thotë:

- Të lutem o veziri im, lutu për mua, gjej një kurë për problemin tim që të shpëtoj nga ky hall!

Veziri i thotë sulltanit:

- Sulltan im, unë do të lutem për ju, e madje do t’ju jap edhe ilaçin që do t’ju shërojë. Por nëse shërohesh, në këmbim dua gjysmën e të gjitha thesareve të tua.

I dëshpëruar, sulltani pranon kushtin duke thënë: “Jeta është më e ëmbël se pasuria”. Veziri u lut për sulltanin dhe jep

ilaçin që do të shëronte. Pas një kohe të shkurtër, sulltani shërohet dhe kryen rehat nevojat e tij të tualetit. Më pas ai falënderon vezirin e tij dhe, duke e mbajtur premtimin, i jep gjysmën e thesareve të tij. Megjithatë, veziri i urtë i jep një përgjigje shembullore:

- Sulltani im! Çfarë mbretërimi është ky, çfarë pasurie është kjo që mund të këmbëhet me një nevojë tualeti? Unë nuk kam nevojë për një pasuri të tillë. Merreni përsëri, qoftë e juaja!

Eja të mësojmë përmendësh këto dua të lehta!

Profeti ynë i dashur (a.s.), na ka mësuar që, saherë të shkojmë për nevojat personale në tualet, të bëjmë këto dua:

بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ

Bismil-lah, Allahumme in-ni eudhu bike minel-hubthi ue'l-habaithi.

“Me emrin e Allahut. O Allah! Kërkoj mbrojtjen Tënde nga fëlliqurit (shejtanët) dhe të ndyrët (xhinët).” (Muslim, Hajdh, 122.)

Pasi kryejmë nevojat personale në tualet, bëhet kjo dua:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الْأَذَى وَعَافَانِي

Elhamdulil-lahi'l-ledhij edh'hebe anni'l-edha ue afani

“Falënderimi i takon Allahut, që ma largoi shqetësimin dhe më dha shëndet!” (Ibn Maxhe, Taharet, 10.)

Çfarë duhet të bëjmë kujdes në tualet?

- ✿ Pastërtia në tualet lidhet drejtpërdrejt me pastrimin e trupit dhe të rrobave. Në këtë drejtim, pastërtia e tualetit është shumë e rëndësishme.
- ✿ Kur hyjmë në tualet, nuk duhet të kemi asgjë ku shkruhen fjalë të Allahut.
- ✿ Para hyrjes dhe pas daljes lexojmë lutjet që na mësoi Profeti ynë i dashur (a.s.).
- ✿ Hyrja në tualet bëhet me këmbën e majtë, kurse dalja me këmbën e djathtë.
- ✿ Nevoja e vogël (urina) nuk duhet të bëhet kurrë në këmbë, sepse kjo është e papërshtatshme si për shëndetin, ashtu edhe për pastërtinë. Prandaj, duhet të bëhet patjetër ulur.
- ✿ Në tualet nuk lexohet e nuk flitet asgjë; nuk këndohen këngë, nuk fishkëllehet, nuk jepet e merret selam dhe nuk përmendet emri i Allahut.
- ✿ Sapo të kryhet puna brenda, dilet jashtë.
- ✿ Nëse është e domosdoshme që nevojat të kryhen jashtë, duhet shkuar në një vend larg syve të njerëzve dhe të mbulohet sa më shumë që të jetë e mundur. Përveç kësaj, duhet bërë kujdes që nevojat të mos kryhen në rrugë, burime apo lumenj.
- ✿ Duhet bërë kujdes që gjatë kryerjes së nevojës, të mos kthehemi nga kibla, si nga para, ashtu edhe nga mbrapa.
- ✿ Në tualet nuk bëhen veprime që do të neveritin këdo që hyn në tualet më pas, siç janë pështymja apo shfryrja e hundës. Ne duhet ta lëmë tualetin të pastër, ashtu siç duam ta gjejmë kur hyjmë, edhe nëse vetë nuk e gjejmë ashtu...

Si bëhet pastrimi pas kryerjes së nevojës?

Imagjinata e njerëzve në kohën e injorancës, nuk mund ta kuptonte delikatesën dhe ndjeshmërinë e pastërtisë që Profeti ynë (a.s.), u mësonnte sahabëve të tij në atë kohë!

- ✿ Në tualet pastrimi bëhet me dorën e majtë.
- ✿ Nëse është e mundur, pastrohet duke e fshirë fillimisht me letër higjienike të thatë, më pas duke e pastruar me ujë dhe më pas duke e fshirë sërish me letër higjienike.
- ✿ Fillimisht bëhet pastrimi i organit të urinimit me dorën e majtë. Më pas, po me dorën e majtë, bëhet pastrimi i nevojës së madhe me letër higjienike dhe ujë.
- ✿ Sendet si dera, rubineti, safa, letra higjienike dhe sifoni që shfrytëzohen nga të gjithë në tualet, përdoren me dorën e djathtë.
- ✿ Nëse nevoja e tualetit është kryer në ndonjë zonë ku nuk ka ujë dhe letër, pastrimi bëhet me një gjethe peme ose

një copë guri të përshtatshëm.

- ✿ Pas kryerjes së nevojave, duart pastrohen patjetër me sapun dhe ujë. Por, kur nuk është e mundur të gjendet ujë e sapun, pastrimi bëhet me gurë ose dhe.
- ✿ Kur dalin nga tualeti, meshkujt presin disa minuta për t'u siguruar nga ndonjë rrjedhje e pavullnetshme e pikave të urinës. Pasi lëvizin pak dhe sigurohen se nuk ka rrjedhje, marrin abdes.

Njëherë, një idhujtar i thotë me tallje Selman Farisiut (r.a.):

- Po shoh se miku juaj, Muhammedi, jua mëson çdo gjë, madje edhe se si duhet të uleni në tualet!

Selman Farisiu (r.a.), iu përgjigj me seriozitet duke ia miratuar fjalët:

- Po, me të vërtetë ashtu!

Pastaj ia pati përmendur këshillat dhe porositë e Profetit në lidhje me etikën e jashtëqitjes dhe nevojtores! (Muslim, Taharet, 57-58.)

4. ETIKA E BANJËS

**Myslimani lind i pastër, jeton
i pastër dhe vdes i pastër.**

Njeriu lind i pastër në trup dhe shpirt. Foshnjat që lindin i lajnë menjëherë dhe i mbështjellin me pelena të pastra. Foshnjat janë aq të pastra dhe të pafajshme sa

të gjithë mund t'i puthin e t'i marrin erë. Foshnjat dhe fëmijët lahen nga prindërit derisa të mund të lahen vetë. Kur rriten e bëjnë vetë këtë punë. Çdo qenie njerëzore, kur vjen dita dhe vdesin, njerëzit e tyre më të afërt i lajnë dhe i mbështjellin me një qefin të pastër. Më pas vendosen me butësi në gjirin e tokës, si të ishin në prehrin e nënës.

Çfarë duhet të bëjmë kujdes gjatë pastrimit në banjë?

- ✿ Larja e trupit duhet të bëhet të paktën një herë në javë (më shumë nëse është e nevojshme).
- ✿ Vendi i larjes duhet të jetë plotësisht mbyllur, në mënyrë që askush të mos ketë mundësi të shohë.
- ✿ Në vende publike, si banjat termale, pishinat dhe llixhat, pjesët intime duhet të mbulohen brenda rregullave Islame.
- ✿ Tek meshkujt, pjesa intime është prej kërthizës deri poshtë gjurit. Tek femrat, prej krahavorit, deri poshtë gjurit. (ky rregull për femrat është vetëm për ambientet e frekuentuara vetëm nga femrat. Në ambiente të përbashkëta, femrat duhet të mbulohen me veshjen Islame siç veprojnë kur dalin jashtë shtëpisë.)
- ✿ Në ambientet e përbashkëta, të gjithë duhet të ruajnë shikimin nga pjesët intime të të tjerëve.
- ✿ Në banjë hyhet me këmbën e majtë duke thënë «Eudhu-në dhe Bismila-në» dhe duke bërë duanë e hyrjes në tualet.

Njëherë, një nga kalifët e drejtë të myslimanëve, Harun Rashidi, derdhi ujë shumë të nxehtë kur po lahej në banjë. Ai doli menjëherë nga banja me shpinë të përvëluar dhe dhimbja nuk u largua për ditë të tëra. Që atëherë, ai shpërndau lëmoshë për qindra nevojtarë. Më pas, ai ua kujtonte gjithmonë njerëzve të vet atë ditë dhe thoshte në mënyrë të trishtuar dhe të menduar:

- ✿ Në këtë botë, nuk e durova dot ujin e nxehtë të banjës që do të më pastronte nga papastërtitë e trupit! Si do të vejë hali im nëse Ditën e Gjykimit dërgohem në zjarrpërt'upastruar ngagjynahet emia?..

Pastrimin, për të cilin duhet ta falënderojmë me mirënjohjeje Zotin tonë, duhet ta bëjmë me ndjenjat më të bukura shpirtërore. Kjo, sepse Zoti i Plotfuqishëm që krijon çdo qenie siç ka dëshiruar, mund të na kishte krijuar si qen endacakë që nuk mund të laheshin kurrë!

- ✿ Në banjë nuk duhet të këndojmë; madje, nuk duhet as të flasim nëse nuk është e nevojshme.
- ✿ Prej edukatës së banjës, është edhe mbulimi i pjesëve intime.
- ✿ Sa herë që bëjmë banjë, mirë është të marrim edhe gusl, pavarësisht nëse është e nevojshme apo jo. Kështu, ne fitojmë shpërblimin e adhurimit duke bërë një pastrim shpirtëror.
- ✿ Për një pastrim të mirë në banjë, duhet përdorur sapun dhe leckë larëse etj.
- ✿ Nga banja dalim me këmbën e djathtë dhe lexojmë të njëjtën dua që bëjmë edhe kur dalim nga tualeti.
- ✿ Në vendin ku jemi larë nuk duhet të lëmë papastërti si, qime, mbeturina etj. Po ashtu, kur dilet nga banja është e nevojshme të bëhet edhe ajrimi i ambientit.
- ✿ Pasi dalim, e falënderojmë Allahun me ndjenja mirënjohjeje për mundësinë e pastrimit.

Pastërtia e trupit dhe e shpirtit janë të pandara.

Allahu na e ka bërë kusht pastrimin e turpit me anë të abdesit dhe guslit, për faljen e namazit dhe leximin e Kuranit. Në fakt, edhe abdesi edhe adhurimi janë për pastrimin e zemrave tona nga ndyrësitë e gjynaheve dhe të këqijave. Në të shkuarën, në hyrje të hamameve publike, shkruhej: “Në fillim pastro zemrën, pastaj trupin!”

Pra, nëse ke vese të këqija dhe je njeri me karakter të keq, mos prit të të pastrojë hamami! Nëse dëshiron pastrim të vërtetë, më parë shko e pastro zemrën, pastaj trupin!..

Gjatë historisë, myslimanët kanë fituar edhe admirimin e jomyslimanëve në lidhje me ndjeshmërinë e tyre të pastërtisë dhe mirësjelljes. Njëri prej tyre është edhe Dr. A. Brayer, i cili pasi vizitoi shumë qytete osmane, thotë:

“Myslimanët asnjëherë nuk e lënë pas dore pastrimin dhe larjen. Edhe sikur të mos

kenë fuqi, ata i ndihmojnë të lahen fëmijët, shërbëtorët ose gratë e tyre. Madje edhe kur vdesin, ata nuk vihen në varr pa ju larë xhenazja sipas ligji Islam. Kurse evropianët, nëse sëmuren ose u humbet fuqia, zakonisht çështjen pastrimit e harrojnë fare. Edhe kur vdesin, vihen në varr pasi t'i kenë mbështjellë dhe qepur me bezen më të keqe që mund të gjendet. Madje, familja e të ndjerit, as që e kalon nëpër mend qoftë edhe pastrimin më të vogël.”

Ndërsa prifti protestant Salomon Schweigger i cili ishte një fanatik i madh, në ditarin e tij të udhëtimit, kur flet për myslimanët tregon:

“Myslimanët mbulohen edhe kur hyjnë në hamam. Sa njerëz të edukuar! Ne duhet ta mësojmë edukatën dhe namusin prej këtyre njerëzve të cilët i quajmë barbarë.”

Mësoj fenë time

Mësoj fenë time